مرکزی سیکرٹریٹ
تاریخ 06/07/2011

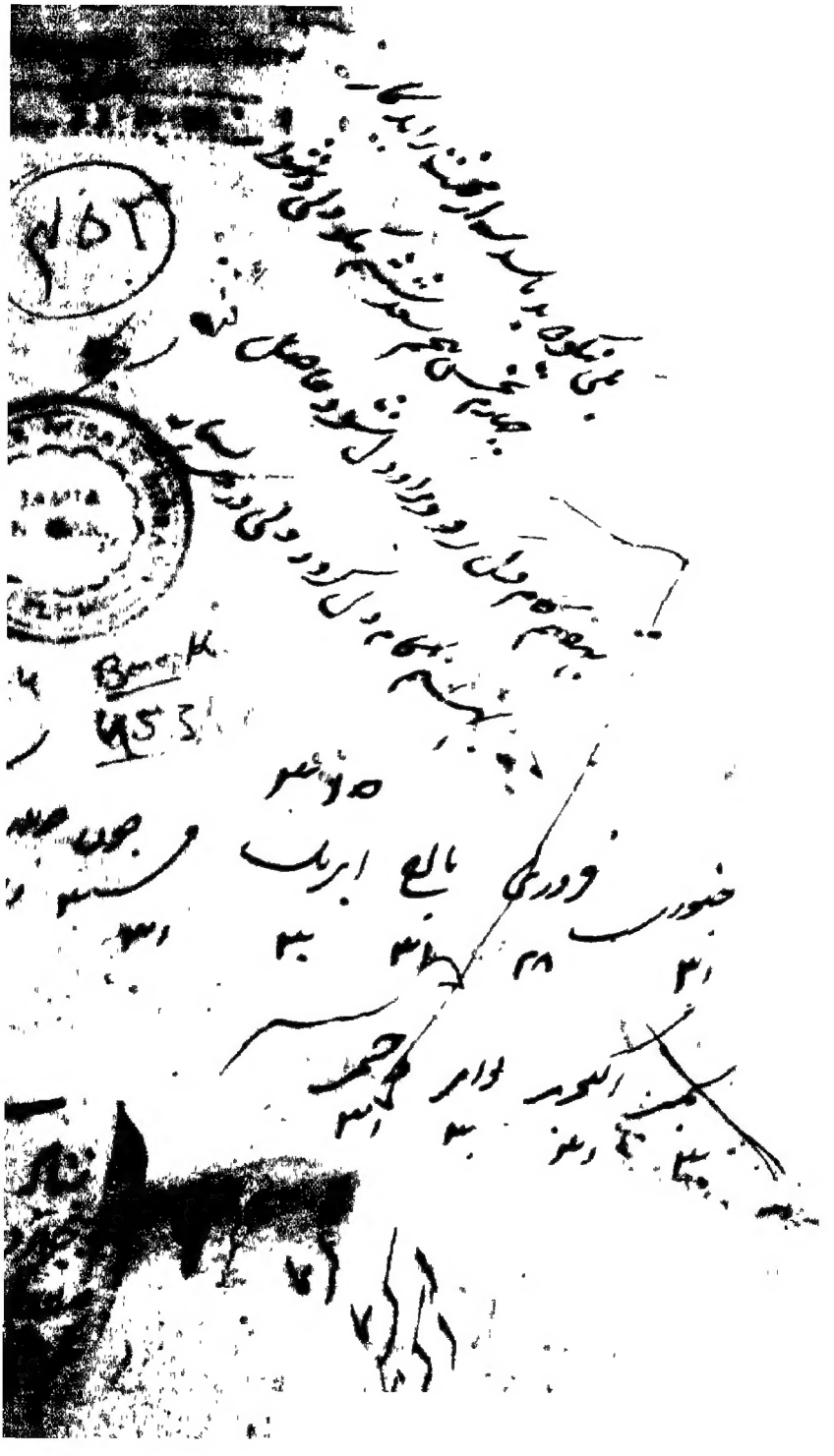

بسم الله الرحمن الرحیم

الهی غنچهٔ امید بکشای — گلی از روضهٔ جاوید بشکاف
بخندان از لب آن غنچه ما را — در آن گل عطر کوثر کن فشانم
درین محنت سرائی بی نوا را — به لعبت های خویشم کن شناسا
ضمیرم را ز سیاسی اندیشه زدای — زبانم را ستایش پیشه گردان
ز لعوم خود به روزم بخشش — مرا قلیم سخن فیروزم بخشش
دلی دادی که هر سو کج برد کج — زکنج دل زبانم را کن کهدسنج
کشادی نافه الطاف مرا ناف — معطر کن ز مشکم قاف تا قاف
ز شرم خامه را شکرفشان کن — ز علم نامه را عنبر فشان کن

سخن را خود سرانجام نماند است وزان نامه بجز نامی نمانده است

درین خمخانه شستن فسانه بیا یابم صدائی زین ترانه

ز یغمایان بادهٔ ناخورده نوشند تهی خمخانه ها کردند رفتند

نه بینم بخت ازین بزم خرابی که ماند بر لبش زان باده جامی

چو رفت از دست خم و جام باقی بجز غم نماند هیچ مانی

بیا جانی ز پاکان شستر مستانه ز صاف و دُردِ پیش آر آنچه داری

بنام آنکه نامش خرز جانهاست ستادنش چو بر تیغ زبانهاست

زبان در کام گام از نام او یافت نم از سرچشمهٔ انعام او یافت

خرد راز دمودهٔ دمیدم رمزی سرا زان نکتهٔ باریک چون می

بی ان سوز بنا راستانه روده خداوندان شانه را ندانه کرده

تعالی الله زهی قیوم دانا توانائی دهی هر نا توانا

فلک را انجمن او در انجم زمین را زیب انجم ده بمردم

مرتب ساز شش جرخ دوار فراز چار دیوار عناصر

بناف عنجه گل را نافه بویند ز گل ریش هد گلبن علی خیز

قصاف عروسان بهاری قیام آموز سرو جویباری

بلندی نجس برهمت بلندی پلیسی افکنی برخود بسندی

گناه امرز رندان قدح خوار بطاعت مبر بر ریا کار

مصور همنشین انیس خلوت شب زنده دار رفیق روز در تحت گذار

زبحر لطف او ابر بهاری کند جارو بمژگان زاب زاری

زگلبن جود او مادر خزانی کند فرش چمن بر زعفرانی

زشکر ریز شکر کام شکرخای زقهرش زهر نوش تلخ جوشان

وجودش ذلهوزان لعبات کز ذره ذره از وی اوربات

کرا از خورشید مردارد نهانی فتد در عرصه ناوشان وی

بمازان منت هستی نه آمد بهست او مصنوع هستی زنده

زبام آسمان تا مرکز خاک اگر صد پرده بالی وهم وادراک

زدود آهیا بالا شتابند زحلش در دمروں نیابند

زبوشش عجل و جذامت بلبدان ماسلو قدر اولیت

خود در ذات او اشفته رائی حلب در راه او بیدست وپائی

اگر تهد بلطف خود قدم پیش شود زود در دری تا دمدم پیش

جو خنجر صدمت ... جلالش ... بود ... کاه ... آتش

... سپهر ... زمادای ... فلک ... زان ... کردانی ... آتش
همان ... سپهر ... هوسناک ... نسیم ... از ... بوبان
رود خود در ... آن ... بیش ... خاموشی ... نشستم

... ای ... خاک ... کی ... مانند ... طفلان ... خاک ... بازی
... ای ... است ... بدر ... مرغ ... بستانم ... بردت ... آشیان ... بر ... بیدای ... گاه
چرا ... ای ... آشیان ... نگاه ... کشی ... بود ... دونان ... چند ... این ... دراه ... کشی
... بستان ... بال ... و ... پر ... را ... بیرنش ... خاک ... بر ... تا ... کنگره ... ایوان ... افلاک
... بین ... در ... رقص ... از ... ذرق ... هلسانان ... روانی ... بود ... بر ... عالم ... فنا ... نان
همه ... دوری ... شما ... دوری ... گرفته ... مقصد ... راه ... فیروزی ... گرفته
... ای ... یک ... بوگوار ... خنبش ... خاص ... بجوکان ... ارادت ... گشته ... رقاص
یکی ... از ... غرب ... رود ... در ... شرق ... کرده ... یکی ... در ... غرب ... کشتی ... غرق ... کرده
شده ... کم ... از ... یکی ... هنگامه ... روز ... یکی ... راست ... شده ... هنگامه ... دوز
یکی ... حرف ... سعادت ... نقش ... بسته ... یکی ... بهر ... شه ... دولت ... گسسته

خیال کرم آمد در سر دل ریدل — ز بن خشتش بکاهد ارمنیل
ز بیخ راه شادی فرسودگی نه — میا را در دو یار سودگی نه
چه داند کس که چندین در چکار است — همه کس مردمک در دیده دارد
بهر دم تازه نقشی میتماید — دلیل نقشبندی را نشاید
عنان تا کی بدست شک سپاری — بهر باب ردن نداری
خلیل آسا در ملک نفس ن — بوای لاحب
کم بردیم و ترک مرشکی کر — زهی وجهت وهی دری
یکی بین و یکی دان و یکی دی — یکی بود و یکی بود دی
ز سر در بود و روی در رای است — ز اثبات وجود و نفی است
بود نقش دل پر نقشبندی — که مانند هشتهار النقش بندی
بلوح کز مراد این حرف بندت — نیاید بی قلم رن یک الف راست
درین ره رانه سوی ما فتحی — ز دل ارغاب کورستی
بحث از تکاک انکشاف است — کلید راست درمای ترست
بلوح خشت چون این حرف خوانی — ز حال خشت دل غافل نمانی
جالم این صفحه مصنوع ظاهر — بصانع چون نه مسئول خاطر

تمت

جودی کار زرد در کار آر قیاس کار کار بردار
دم مخور زان کس که زشت سرد کاری تو خود ناکار کیست
[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

دران تنگی که ما باشیم در آی — ز رحمت هوش ما گشای ی
ازان ره جوان [illegible] در کار — [illegible] بر ردن هم

من آن [illegible] کردام ... نست — [illegible]
توی اسباب کارم ساز کردی — در نعمت بر دم باز کردی
کرامت کردی از حد بیش — تو دانی [illegible]
براهی سر بسر کردی [illegible] — کشیدی سر بسر [illegible]
زبانم را [illegible] خود گشادی — دلم را ذوق [illegible]
نشر [illegible] از زبانم — نهادی لقمه [illegible] در دهانم
هم [illegible] از [illegible] — نه از [illegible] رنگی [illegible]
نگران [illegible] گفتار [illegible] — [illegible] سر بسر [illegible] کار [illegible]
ز [illegible] گفتن زبان من نگردان — زبان [illegible]
خط معصوم [illegible] حرف خطا کش — چو قلم [illegible]
گناهی کام [illegible] — [illegible]
بسرم هست [illegible] — [illegible] است

کی ماں

محمد کش قلم چون نامور ساخت
ز میمش حلقهٔ طوق و کمر ساخت

خط لوح عدم زان حرف حک شد
ازان سر حلقه ملک و ملک شد

نواند شد ز سر حاش با کا ه
خرد ما حمله دانش حاش سه

در ین ره پیر مسند پس و پیش روشن
شمس روضه از دشت کاشن

چو ما را راست از حلی دانش
سر دین پروران شد با ممانش

چه نامستان که در دیوان سستی
ز دنکوفت نامی پشت سستی

ز نامم چون زدی حرفی سر آید
دل و جانم ز لذت بر برآید

چو نام ایشت نام آور چه باشد
مکرم تر بود از هر چه باشد

حنا بر سروران سر دانش داد
ز حیل انبیاء لارش داد

چو آدم در ره هستی قدم زد
ز مهر رهبری صبح ارادش دم زد

بجودش کو نکشتی را مفتوح
نبردی ره بجودی کشتی نوح

خلیل از وی لسیمی یافت کاشن
ز دشد چون گلستان حور دوش

مسیح از مقدم او مژده گوئی
کلیم از مشعل او مشعله جوئی

بمصر حاش از کنعان رسیده
غلامی بود یوسف زر خریده

در آن وادی که صالح ناقه کش بود
بیاد محملش با ناقه خویش بود

زمینش وفا از ... پروری | ز ماء اصطفا رعنا تذروی

بپشش را مایه کرده حرامی | لبش را مایه یحیی العظامی

بیا لا سایبان چتر مسیحا لبش | چو زرین قبه زر چتر آفتابش

بود مه را ز سر تری اشارت | ز دار شبانه منحرف اشارت

دو نیم شد دو ... ز حلقه ماه | جهل را ساخت ... سود نیما

ولی چون داشت با دستش ز قلم نسبت | رقم زد خط سیمش ز سر به انگشت

چو نوشش خط ولی زد خط نیز مهمل | نشد سنخ ز تورات و انجیل

جوانان سرو وی از سایه آزاد | جهان در سایه سرو وی آباد

ز سایه بود برتر پایه او | زمین و آسمان در سایه او

تنش بالا بود از جان پاک مایه | ندید از جان کسی بر خاک سایه

صد چون

فلک همچون زمین محتاج سایه زین | ز بر افتاد در پا سایه وارش

بسنگ از دست دشمن لعل او خست | بخشت ریک یابت حلقه بشکست

اگر چه گوهر شد از دشمن برجام | چو سرمه ساخت از دست شیم اسلام

دهانش بود از در حقه ... | شد از جان درج مرجان حقه در

یکی دندان نبود از جمله در تنگ | ... آمد بی دندانش آن سنگ

چو شد معمار او آن خانه کاری — نشد طاهر بجز کامل عماری

کجا بود آن چنین درد آزمائی — کز او یابد بهر دردی دوائی

بی دیوار ایمان بود کارش — دلی شد جاودان از جان یارش

دوای جان جانی درد او باد — دلش همواره غم پرور مباد

شبی دیباجه صبح سعادت — ز دولتهای روز افزون نهادت

ز قدر او شدالی لیلة القدر — ز نور او ز لی لیلة السدر

سواد طره اش حلقه در حور — بیاس عرصه اش نور اعلی نور

نسیمش حلقه سلسل شانه کرده — سواد اشک مسلم دانه کرده

بمنقار ثوابت جزع سیمار — ز سبحه رجمان دریای او مار

گرفته گرگ دشمن آرام در دی — گوزن و شیر با هم رام در دی

ملک را جون سحر خندان آرد — گران روز محنت روسیاهت

دران شب انجاح اهل بنیش — ق سرای او بس از نیش

چو دولت شد ز هر سو با نهالی — سوی دولت سرای آنهالی

زدوش در نیم لحظه ملک کمتر — ز درگاه تا سم حلقه بر در
درآن مسجد امام انبیا شد — صف پیغمبران را پیشوا شد
درآنجا شد زمین فرش رکاب — چو مالد چهره بر اسمان ماه
کشیده رحلهای زرّی علامی — برآمد زانگبین نامی بنامی
درآنجا شد بالا تر مسند خیر — عطارد در لغت سرحلقه بر
درآنجا کرد سیری زیر [illegible] — [illegible]
تصدد سیصد بازی کنان — چهارم چیز خوش او [illegible]
چو در رکاب خم آسیش کام — زدت از لعل نوشان [illegible]
فشاند از لعل لب گوهر فراوان — شد از گوهر چو چشمه [illegible]
بهم کاخ چون لعلین بودش — ز حل حل ماف [illegible]
درآن لبن قصر منتم ساخت مسکن — توات زمرد شد سیم [illegible]
بنات النعش را پیمانه کردند — عطارد بر چو دار [illegible]
فتاد از شوق سرو طرابلس — چو سایه خفته رایج [illegible]
[illegible] چو بر مسجد بودش [illegible] — چو پروانه بگردش [illegible]
چو شد در جمع اطلس [illegible] — بجا انداز ش افکند اطلس [illegible]

و ... بجا چون شاخ سدره ره جست | زر بدل پر جبرئیل شد بست
تند برش سر از دنبال ارکمش جست | زر رفرف حجله آمین خود جست
بر رفرف شد مشرف رو جوش | گرفت از دست رفرف ... برفروش
... برش تن چون ... شد | علم زلال مکان ... نوا ... شت
... زند ... دلبر دست | ... ان درگاه ... دست
... ... نشسته ... | ... از ... جهانید
... ... از مکان ... | ... ... جان ...
... از ... | ... از مکان او
... ... | ... ... از اندکی ...
... ... از ... | ... از ... بود
... ... | ... از ... در دلی
... ... | ... ... دار در دار
... از درگاه ... را | ... ... را
... ... | ... ... شکست
... ... | ... ...

کرا بندد ار یقین دل چنان
دهد اندر کنار دلبر چنان

چو هول روز رستاخیز خیره
بلرزش روی ...

کند ما اینهمه مرگ ما
... ت ...

چو چوگان سر فکنده اوری رو
سپهر ... ت ...

حبس استمامت کار ...
سیل ... ه ...

شتاب تقدیر را یاسه است
... ت ...

کسی چون او روح ارجمندان
... ع ...

چو یقوا در فضای شاهی اند
... ی ...

لقد از اراده لطفش بشنا ...
... ه ...

رد روشنیس هر کس را شناخت
زوای ... ی ...

جهان با تند تحسین گشت زان
... ت ...

بدان دانه کز دادم بناکام
زستان بهشت آمد در دام

هزاران مزرعه در زیر کشت است
که زاد در پس راه بهشت است

چو بخشید مرا جان دیدار خویش
بدادم دل و دین و هوش و خرد

کنون هیچ کس در جهان نیست شاد
که در قید مهر تو گرفتار نیست

بود روزگار درازی که دل
ز بسیار و کم هیچ آزار نیست

کند در همه کار یاری مرا
بدو هر دو گیتی سپارم بهم

چو گردد فلک اندر آرد بچیز
بجوید کسی در جهان همسرش

خوش آنانی که سر بر خاک نهند
دل و جان بسته از قید تن آسوده

همه پرمایه از سرمایه دل
همه زر و ... پایه ...

مبادا سایه او از جهان دور
... نامی در

بسی بین عمر ما اختر بلند
... خشش ... دور فلک خشم

خصوصاً عمر در مدح ... نامیش
مفصل ... اصلان گرامیش

درین روزگار کون چرخ زرنگار
بهم نکنی رسوم الفضل را بجود

جهان آینه مقصود دشمن باد
وزان کز قدم مشهود دشمن باد

جهان یکسر چو ارواح و اجسام
ورا خصمی سعیدی حامش نام

همه عیبی اگر جوئی انسان هیچ است
جهان مردمی سلطان حسین است

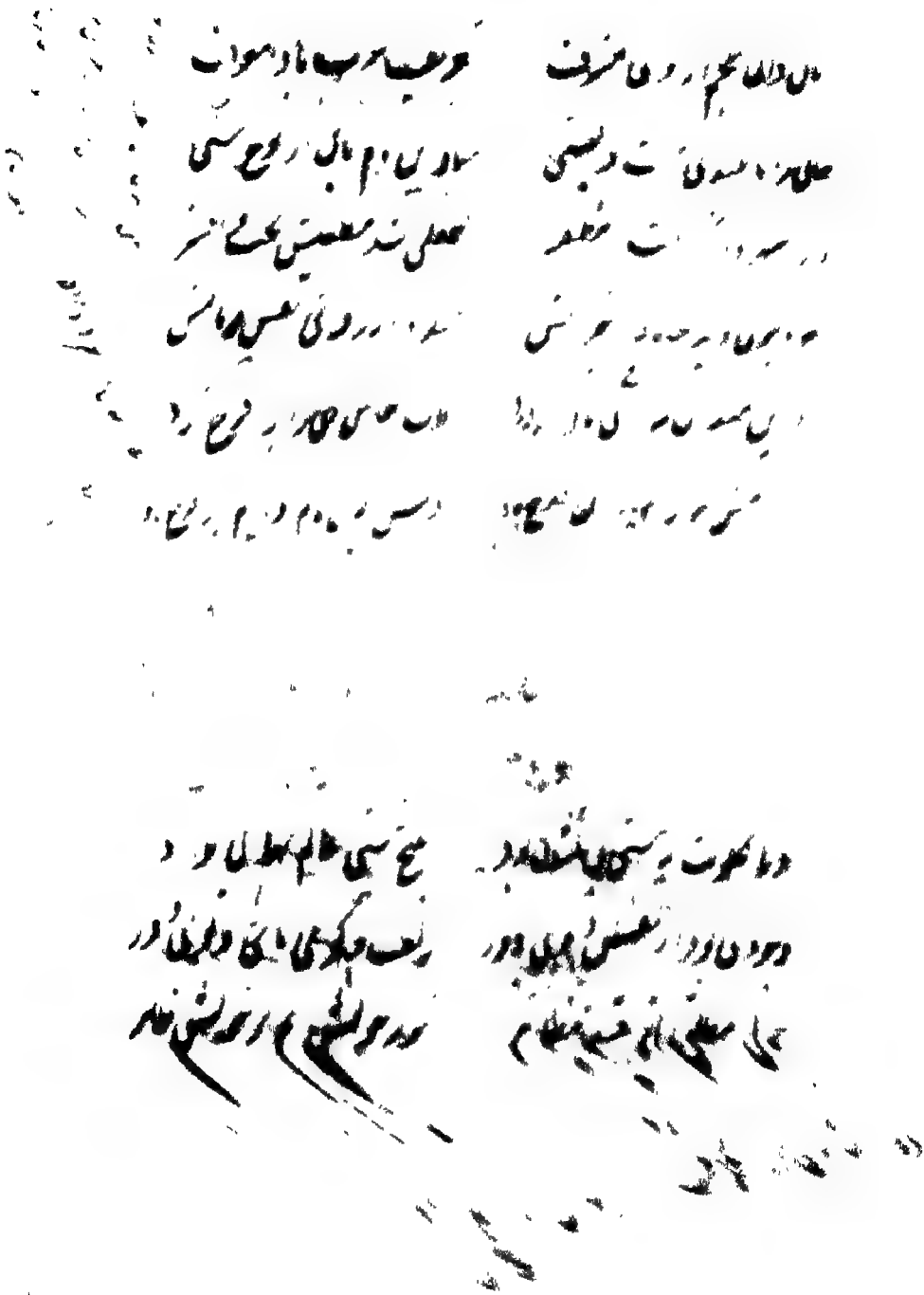

آراسته با گلشن همسایهٔ سنبل — بسته [illegible] نیم براه رگل

برحسن سخن [illegible] جهان — [illegible] صبح جبینی ز جهانها

برای دلبری با جوش [illegible] — [illegible] مستی با جوش مصاحب

ولی زانجا که حلم خوب زدی است — [illegible] خوب [illegible]

نکو رو تاب مستو [illegible] — [illegible] سر [illegible]

نعل کس [illegible] — [illegible]

کند مشق [illegible] گل [illegible] — [illegible]

زاحول معنی [illegible] — [illegible] معانی [illegible]

بیاری از خیال ان که [illegible] — [illegible]

جو [illegible] حسن [illegible] — [illegible] حسن [illegible]

زول ز [illegible] اقلیم [illegible] — [illegible]

زدرات جهان آینه ساخت — [illegible]

[illegible] آینه [illegible] — [illegible] از دی [illegible]

از دو [illegible] ملک [illegible] — [illegible]

[illegible] سنبج جو [illegible] — شد [illegible] از [illegible] سنبوج [illegible]

از آسمان

من و تو در میان یک پیرهنیم · چه بود این جدایی [illegible]

[illegible] کین قصه [illegible] · زبانی از زبان [illegible]

[illegible] بهتر که هم در عشق [illegible] · [illegible] هیچم [illegible]

دل فارغ ز درد عشق دل نیست · تن بی درد دل جز آب و گل نیست

[illegible] روی او در رسم عشق · [illegible] های جوش [illegible] عشق

غم عشق از دل کس کم مبادا · دلی بی عشق در عالم مبادا

فلک سرگشته از سودای عشق است · جهان پرفتنه از غوغای عشق است

اسیر عشق شو کازاده باشی · غمش بر سینه نه تا شاد باشی

که عشقت [illegible] گرمی و مستی · دگر افسردگی [illegible] پرستی

رها جستن ز عشق [illegible] · [illegible]

[illegible] · [illegible]

مرا با [illegible] · [illegible]

نشانی ماند از ایشان [illegible] · [illegible] دست [illegible] داستانی

بسا مرغان خوش [illegible] نشستند · که حلق [illegible] ایشان [illegible]

بوقلمون حسن فسانه و پند — حدیث بلبل و پروانه چند
ببینی بر صد کار آرائی — همین حسنست در از جود ذاتی
شتابت از حسن در روی محبت — [illegible] حسنست کار بیانست
مجمع ورق الف لی [illegible] — بیقرار دریں نفس ای دوست
[illegible] پیشنهاد [illegible] — نشسته دور [illegible] کش دستگیری
[illegible] حسنست جائی — ره عاشق تو بیکرش دارای
زین حد بر ما صورت کشید با — نیازی فعل [illegible] معنی حسنست
[illegible] — در این دل [illegible]
در معنی زلف در سر دل نهاد — [illegible] سر بال السّا دل
محبت عشق که تا [illegible] — راه عاشق [illegible] سنگ
[illegible] — [illegible] عاشقی [illegible]
چو باده [illegible] — [illegible] عشقم بسر داد
اگر چه معنی [illegible] — عنوان آن [illegible]
گدائی [illegible] عاشقی بر — سنگ [illegible] عاشقی تیر
حقیری [illegible] — [illegible]

سخن راز دور سرو راستی است — حال سرو کرما کاستی است
ازان صبح نخستین پی فروغ است — که لاف روشنی از دل زند شب
بصنعت گرچه مانی در دوی — نگردد چون دل دوی
چو صبح راستی از صدق دم زد — رسوا[illegible]
چرا دوری نقد زرست زیر — بو[illegible]
زدیبا رشت ریبای بیه — دل[illegible]
رخ گلرنگ را گلگو نه بیه — [illegible]
چو گلگو نه رونک تر[illegible] — [illegible]
زمعشوقان چو یوسف کس زد — [illegible]
رخوبان سر کرا تاجی نهادند — را دل یوسف تاجی خواند
سرود راستقان کس چون نیجا — نغمی از حلقه رودا دون نیجا
زطلعی تا به بری سخن در زند — نشانی دلبری سخن در زند
بس از بری دمجو ما توانی — چو مارش تا زیشد عهد جوانی
بجز راه وفای سخن نسپرد — زان زاد و زان بود و زان مرد
درین نامه سخن را نام زهریک — بخامه کز ترا فسلوم زهریک

چو روزی کام رفت از ... — در ... [illegible]
چو شد او در پس ... — [illegible]
بطوفان فنا چون غرق ... — [illegible]
چو جان در جوش ... — [illegible]
ازین ماتم چو شد ... چشم تو — [illegible]
چو یعقوب از غم ... کام دم — [illegible]
اقامت را بکنعان محمل افکند — [illegible]
بهار گوسفندش ... — [illegible]
پسر بردن ز روی ... — [illegible]
چو یوسف بر زمین آمد ... — [illegible]
دمید از بوستان دل نهالی — [illegible]
ز گلزار خلیل الله گلی رست — قبای نازکش ... [illegible]
برآمد اختر از برج اسحاق — ... چشم آفاق
علم زد ناگه از باغ یعقوب — ازو هم مرهم و هم داغ یعقوب
غزالی شد شمیم افزای کنعان — فزون در رشک ختن صحرای کنعان

آمدن تا

ز عشق آن ماه رو بود در خون / ز شیر جوشش شستی گل تن

چو دیدی ... خود ... / دمی با یار در پرسش درد دل

... / ... بلک ...

بدر جوی ... حال ... / ... زر دری گنار ...

ز حسرت ... نفس ... / ... جوشش بلبل درین ...

... / ... جسم ... پادر

در آن ... سند جان ... / ... پار در ...

بعد ... / بعد ... قات ...

... / ز سر سوسل ... سری کاورد

چو از نرگس بدر دل اشکریزی / بگریه دم بدم ...

چنان آه سحرگاهی بدل زد / ... چشم ...

بر آمد کفها ... / بعزم جویبار دشت بید ارزی

ندارم طاقت دوری یوسف / خلاصم ده ز مهجوری یوسف

... نگاه راز ... / ...

ز محبوب ای ... / ...

ولیکن کرد ما خود سیه سار ... نه ما بیرد ز یعقوبش مه ما
نکف را سجاق او دش ... نکه ت ... ز ... حدا
کمر بندی که بر دستش گسستی ... ز دست ... ی ... ک
چو یوسف را ز حود در ... ز
جمالی ست آن کز ... ش ... ن
کمر بسته به یعقوبش فتاد ... ز ... ن
که کست آن کز مه ... ی ... م
بر بر جامه حسب ... ی ...
چو در آحو موسف ... فتاد ... ر
در آن ایام هر کس ... ز
بدر دکا هر که کسی ... ی
دگر باره ندیر ای ... ه
بر دشش چشم ... ت
بدو شد حاطر یعقوب خو ... م
به پیش ... چو یوسف ...

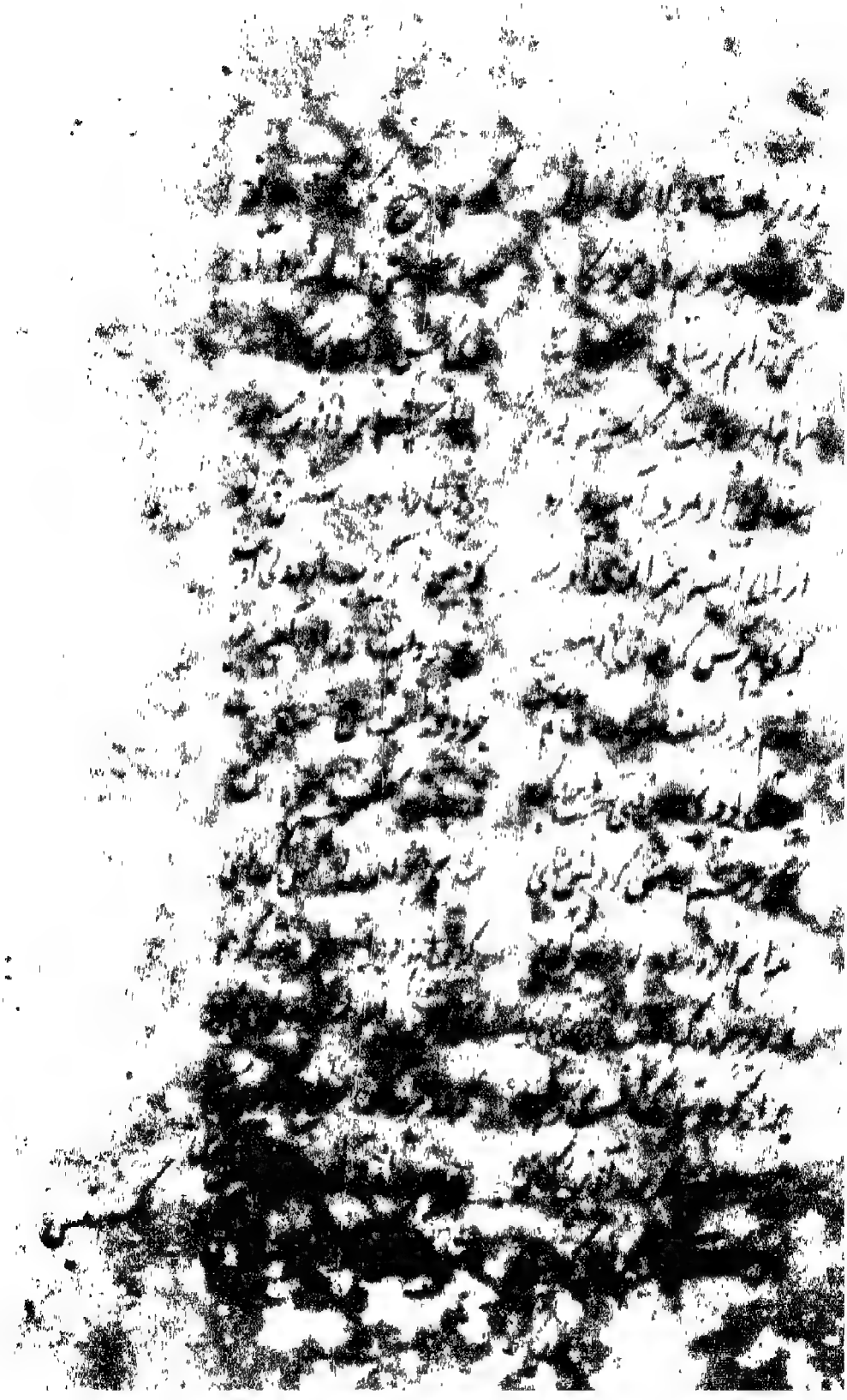

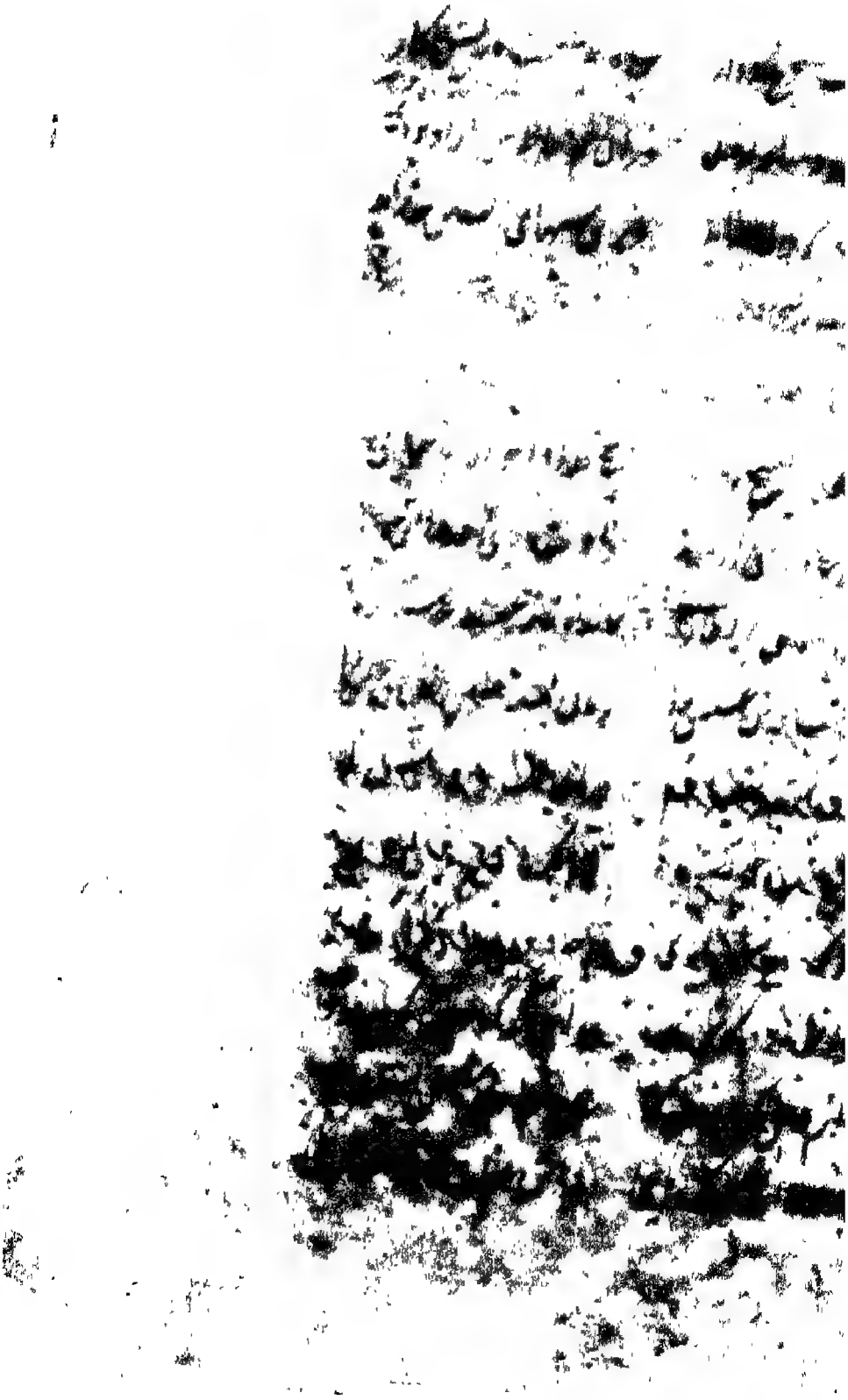

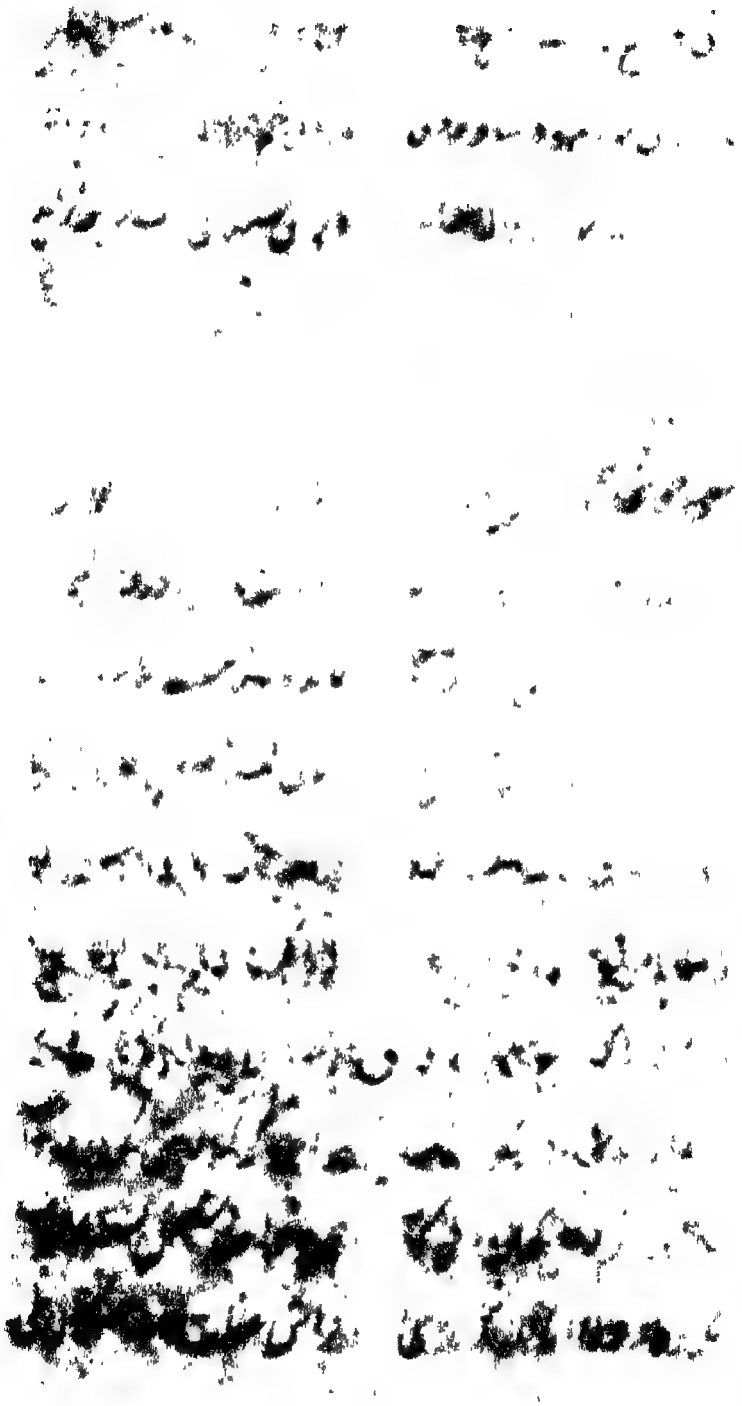

شده از ثریا ورم ریخت / نمک از پسته شکر بریخت
ز قدش چون کمان صف عشاق / ز لب پر نکته لب کامی
گل رخان سیمبر مشکین لالی / ز قد پستان ز بی‌تابی
ز سیمینش ساعد و بازو زر / ز بی‌سیمی ستان حوران کی نامه
ز سیمای چون روشن دیده کشاد / لب دیده رتش افتاد اچه فساد
جمال دیده از حد بیشتر دور / ز هر دیده از آن لب سیدا زور
ز نسرین چون شد لعل کان / اسیر بی‌شد ... بر صیقلان
بهشتم سالکی دیده خوانش / معقید کرد دلها تا جهانش
از آن عنبرفشان گیسوی ایشان / بهر موی بستم جان کرد پیوند
رفت از قامتش و در دل جهان / سا بهار ... در جلب جهان
ز ریش آتشی در سینه ... / وز آن آتش مثل صنوبر ...
وز آن عنبرفشان گیسوی چون بند / بهر موی بستم جان کرده پیوند
ز طاق ابروش با ناله جهت / ز جلب ابروی چشمش ...
دلی تنگ از لبش تنگ شکر بات / ز دندانش قره عقلی ...
بر سیمین ساعدش بسته ابر ورد / میانش را کمر ...

زرویش دید مسکین حال دلش		نشست زردی اسپید اسا رش

زسست عشق آسیب جانش		پدیدار سان سبب اسانی اولانا

نام ازدوجه زیبا صورتی بود		که صورت نکاشت اندر معنی افزود

زلیخا از زلیخا ی رمیده		از آن صورت معنی ارمیده

از آن معنی اگر آگاه بودی		[illegible] زرد اصلا [illegible] بودی

ولی [illegible] صورت [illegible]		[illegible] معنی خبردار

[illegible] از [illegible]		[illegible]

ز صورت [illegible] معنی [illegible]		[illegible]

[illegible]		[illegible]

چو [illegible]		[illegible] دیده [illegible]

[illegible]		[illegible]

[illegible]		[illegible]

[illegible]		[illegible]

زلیخا [illegible]		[illegible]

برون از یار خود کامی ندارد درونش با کسی آرامی ندارد
اگر گویند با یار کوه دل از جوید مراد از ما جوید
هزاران [illegible] لشکر برانند تنها نرد محبت [illegible]
سپ آمد سازگار غمخواران [illegible] اند را زد [illegible]
ازان بر در و شان ست احسان [illegible] ان یک پرده در بین [illegible]
جوشش شد ردی در دیوار غم کرد [illegible] ان بست خود چون [illegible]
زتا را شک است او تا رجیک [illegible] بر [illegible] ان خود [illegible]
زمانه نغمه جانکاه زد دست [illegible] بر یزدم فغان و واه [illegible]
خیال یار بیش دیده بنشاند [illegible] هم از دیده هم از لب و رفت
که ای با کرده تو مرا از حه کانی [illegible] گه از تو دارم این لو رف
دلم بردی و نام خود نگفتی نشان از مقام خود نگفتی
ندانم که نامت از که رسم کجا یابم مقامت از نه رسم
اگر شاهی ترا آخر چه نام است وگر مانی ترا منزل کدام است
مبادا هیچکس چون من گرفتار که نه دلدار دارد در کنف دلدار
خیالت دیدم و در بود خوابم گشاد از دیده دل جوی آبم

عنز بنگاله

لبونی دارم تی خوب باید ... ولی از لبت در ناب باید
چه باشد گر زنی آتش به زلفش ... که باشی عمر ایشان کرم دیر کش
کهی بودم به ... ... ز رو ماند بجواب زندگانی
به ... ... دلی ... به دریا بر ز هم جاری چشید
یک عشوه ... ... هزاران خار بر بستر نهادی
... ... صبا ... به سان خوب آندم بر سر خار
... ... حکایت با خیال یار میگفت
... ... نشستی ... جسم جون ...
... ... را ... لب
... ... به بستر جان ز سر و سیم داد
... ... سر سوی از بی آمی کسی

کمان عشق هرجا که کشد تیر ... سپر داری نباشد کار تدبیر
چو سازد در درون آن تیر خانه ... ز بیرون باشد از صد نشانه
خوشست از بخردان این نکته نقش ... که مسکین عشق را نتوان ...

اگر بدرشک کرد در پرده صد تو — کند سازی از صد پرده آهنگ تو

ز لعل عیقی را پوشیده مهر است — بسینه نهم غم پوشیده مشکات

دلا کم نمیدان این دردم از جای — همیکرد از درون سوز نهاد

کهی از گریه چشمش آب بر بخت — چه جای آب بل خون نابه تر

بهر قطره کنار ترکان کشادی — بهای را زاد مردان فتادی

بهر آهی که از دل برکشیدی — کسان بودی کبابی در سینه

کهی از آتش دل آه میکرد — بگردون دود آتش را میبرد

[illegible] — [illegible]

ندانستم مگر هیچ باغی — نروید لاله جای روی

کنزان این آبها خود بدید — نصیبی بهتری نشنید

ولی روشن نشد کار اینجا — قضا چنان این چنان بخت

یکی گفتا کسی مثلش ندیده — همانا کز کسی خشی نیده

یکی افتاد بیچی بیندش — که از دیو و پری آمد کزندش

یکی گفتا همانا سحر سازی — بسحرش بست برداهی را

یکی گفت این همه افتاد عشقست — دلش مبتلا بریا عشقست

دلی

شب آمد خواب در کارت نکردم
سحر شد ترک خسارت نکردم

اگر رفتی ز کارت دردش می‌دیدی
چو خفتم خفته در خونش ندیدی

بپرسیدند از کلفت پسر و خویشان
سبب چیست دست از تنبور بردی

بهر جا بیت خدمتکار بودم
خدمت کاریت دلدار بودم

بهر جا رفت سرو دلربایت
فتادم همچو سایه در قفایت

چو نشستی نخستت ایستادم
چو مستی بندگی جایت سپردم

کنون هم در همه کارم تو بودی
مدد ز صدقت ار سلیم مرادی

ز بس زار دلت بهمان جفا کن
رخود بگذاشتم زیشان بدادت

بگو آخر در این کارت گزیدست
گزیدن نیشان و مارت مزیدست

چنان افتد در هم جوانی
جنان ما در دو عالم همدم جوانی

گل سرخت چو آرد در بر زنان
دمی گرمت چو آسودت ز بستان

تو خورشیدی جهانت کاسمانیست
روان جاسکانت خوابگاهیست

یقین دانم گر دریای راه
گر دیدش مر تاکیت آن ما

اگر بر آسمان باشد فرشته
ز بر قدسیان دانس سرشته

به بستم دو دعا خوانم خیالش
گر آیم بر زمین از آسمانش

دامنو

چو جبریل از اول تا مدتی
بیامد ز اولش چون بنگرستاد
بحسین گفت کاینها کارونست
بردم صورت زیبا نماید
ز بحا گفت دیو را چه باید
بگاه گرسنه و تشنه سیر شد
بگفتا نزد من خوابی نیاشد
بگفتا این خواب از کجا شد
بگفتا مرا مقبل بی نگهدار
دگر گفتا که هستی در کس تنگ
بگفتا کار زار و رزم جویم
مرا تنها مگذار ای دوست
مرا هیبتی تست سخت در دل تنگ
اگر خواهی که از خود وا رهانی
چو نوزید دمش از حکم یزدان

چو جبریل از اول تا مدتی
بیامد ز اولش چون بنگرستاد
بحسین گفت کاینها کارونست
بردم صورت زیبا نماید
ز بحا گفت دیو را چه باید
بگاه گرسنه و تشنه سیر شد
بگفتا نزد من خوابی نیاشد
بگفتا این خواب از کجا شد
بگفتا مرا مقبل بی نگهدار
دگر گفتا که هستی در کس تنگ
بگفتا کار زار و رزم جویم
مرا تنها مگذار ای دوست
مرا هیبتی تست سخت در دل تنگ
اگر خواهی که از خود وا رهانی
چو نوزید دمش از حکم یزدان

نگرد چشم من در حقش [illegible] ز حسرت خویشتن چون شمع هر دم [illegible]

بود چشمم تو دا خواب بیدار که هر یار اندر خواب دیدار

همه لطفان نگاهی با بسی آهو [illegible]

بهانه کرد بر خیالش خواب زرود بود آن خواب [illegible] ز رد

[illegible] [illegible]

همه صورت [illegible] زد [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

زمین و سپیده ها سر [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

تراز حسن خوبان سرو [illegible] داد [illegible]

[illegible] لبت را [illegible]

ز روی و لعل [illegible] [illegible]

ز شکلین [illegible] [illegible]

تنم را [illegible] [illegible]

که ز جان من [illegible] [illegible]

[illegible]

خواب

[illegible]

کهی ارمهر رویش روی بنشند هی زیادر لعش موی بنشند
برستاران بهر سویش بنشند بلرزه چو اله حلقه بنشند
اگر زان حلقه بودی هیچ تقصیر رخ چون زلف او حلقه تر
وزنگ فتنه ان حلقه داران سوی مردن سندی مردن
دگر بندش نکردی هیچ زردار چو نیل ی بر ...
بدزدان واقعه جوی ستاد دو ...
تبه برش بهر سی دوبند ...
بدوسوند بجان ماری اندر ... ...
سیمین تن ان ماه سیم ... ...
زلیخا وار کجی جو لاری ...
بزرین ماه زیر دامن حقت ...
مرا بی دل امد حسن بند است ...
سبک دستی چرخ عمر و سای ...
مرا خود قوت بای کامد است ...
بیان بند کران با نشستم چیست ...

کهی در کریه که در خنده میشد — کهی کار دوران کاهی زمانه
همیشه بودم از حالی کالی — بدیهیان بود حالش قالب
بیاری تا زغصوان دیر بک — که باشد کار و کسیح بیه
کهی دیوانه را در زنجیر ساری — کهی در زانه ساز و ساری
چو زر زلف پریرو مال ای من — زبحر حسن افتد سود مند
و گر زان زلف مشکین بکشائی — چراغ عقل بادیه سمائی
زلیخا را سی بیصبر و هوش — نعم هراد و ما مخت ام عرش
زجام درد درد است می آرد — زسور عشق بی بارای کرد
کشید از مقعد سودای معجز — فشاند از آتش دل خاک بر سر
بسجده نیست سود و بار حمکرد — زمین را از شک گلزار کرد
زبر کس بر نیاید اک ازمانی — چو سوسن کرد سازد چون بانی
شنید عکس دل چون غصه بیدار — بیار چون بیش کرد این قصه اغیار
کرای تا رنج تو بوسس و در ایم — پریشانی کند بیدار کارم
غم مدار دی و غم آن نکوئی — بیام بودی و فاداری نکوئی

بنام نام تو تا سازمش درد   بنام جای تو تا گردمش گرد
سکام جوش ی ودم شکرخند   کنون در خنده ز رجان بی فند
بوشیمه سکر جو در [illegible] گی   فتادم همچو گل از پرده بیرون
بگویم که در صحبت چو بزم   گران ترا گر کند بسترم
چه [illegible] شد گرکه [illegible] راتواری   رهد بختش از ادست زی
ساز آتش جوان [illegible]   سال [illegible] رسو [illegible] جوانک
دل ما در [illegible] بدیم تنگ   [illegible] آید از [illegible] بم تنگ
برستان [illegible] مرا عهد و در [illegible]   [illegible] تنهای غم [illegible] دگر [illegible]
ز دی آتش بجان جون [illegible]   بسوز [illegible] بد [illegible] یکی را
بان مصور جان و دل خالش   بد [illegible] بود تا [illegible] بود خوانش
جو چشمش مست گشت از [illegible] خواب   بحالش آمد آن عیار از خواب
بسیل خوشتر از [illegible] گریم   ندانم بعد از این دیگر چه گویم
برابری دست [illegible] آتش [illegible]   بپاسش [illegible] جگر [illegible]
گدای [illegible] محنت عشقت رسید   [illegible] دل [illegible]
بجای کی [illegible] بیکباد بیت   ز خوبان جهان [illegible]

کو مرد خدا کرد آگاهی ده   ز نام و شهر خود آگاهی داده

بگفتا کای پری کارت تمام است   عزیز مصر و در مصرم مقام است

به مصر از بهر [illegible]   [illegible]

زلیخا چون ز جانان این نشان یافت   تو گویی مرده صد ساله جان یافت

[illegible]   [illegible]

از آن [illegible] کرد [illegible] بخت بیدار   ز [illegible] بخواست [illegible]

[illegible]   [illegible]

کنیزان را ز هر سو داد آواز   [illegible]

[illegible] دولت رسانید   [illegible]

[illegible]   [illegible]

بیا [illegible]   [illegible]

[illegible]   [illegible]

[illegible]   [illegible]

[illegible]   [illegible]

[illegible]   [illegible]

داستان [illegible]

پرستاران به بالینش سر نهادند / ز دیبا بهر تختش نو نهادند

ستادندش چو پرگار ایستاده نیاز / ز هر جا تاج کردند لعل سر افراز

ز هر رو بان ز هر جا جمع گشتند / همه پروانهٔ آن شمع گشتند

همه دلدار چون در مجلس نشستی / چو طوطی لعل او دست شکر شکستی

سر و صبح حکایات باز کردی / ز هر شهری یکی تحفه آغاز کردی

ز روم و هند و عالم شهر شهر نگر / شدی تا زو ز مصر آمد شکر ریز

سر بیت مصر چون کردی سر انجام / که تا بردوی خبر ز مصر ناکام

جوان با سحر گرمی در زمان جائی / در افتادی به پایان پایهٔ زیبائی

ز بازوی چه سیل خون فشاندی / نوای ناله بر گردون رساندی

به روز و شب مراین بود کارش / سخن از یار پیاندی طور و بارش

همه بی کها جز ما گرمین تحی تش / دگر بنو دی از کهار حیا خوش

زلیخا گرچه شب‌ها خفت حالی / جهان را بود از صحت خیالی

به هر جا قصه جستن رسیدی / شدی معمور ای مصر گلستانی

سراپای ملک با صد جمالی / سپهر جهان گر عام کی ابوالو

بهر وقت آمدی از مرد و بادی ... نامید و صالش جو اسکاری
در آن فرصت که از قید جنون رست ... به تخت دلبری مسمار تخت
رسد آن شه ز مرو و مرو زوم ... چو شاه ملک سام و کشور روم
دو لشکر از دو سو آرد در میدان ... بدرگاه جلالش آرمیدند
یکی صد کشور ملک و مال در دست ... یکی مهر سلیمانی در انگشت
که هر یک تخته کشور ستانیست ... ز شاهی تا سکاری را نشانیست
بهر جا رو دهد آن حضرت حور ... نشود آن تخت و تاج سر بسر را
بهر کشور که رو دهد گاهش ... بود در هیبت شاهی جهان را
اگر گیرد جو سر در شام آرام ... دعای او کند از صبح تا شام
وگر آرد نشیبی روم آهنگ ... غلام او شود از روم تا رنگ
بدین پیشور تر قاصد جای ... بمملکت از لب فرخنده نامی
ز لعبار از معمی خبر شد ... ز اندیشه دل زیرو زبر شد
که تا انسان ز مصر آباد کی هست ... که عشق مصر جانم لب بلب هست
بگو تا مصر جانم ملک دل ... ز مصر از قاصدی نبود خجل
نشیمن کرد باید مصر خندان ... که در چشم غبار مصر نبود

بر او خوشتر از آن بود آن سپیده | که آرد نافه از صحرای تاتار

درین اندیشه بود از کشتی همراه | چو در بازار بن پیش شتابان

شگفت ای دوست چشم شادی دل | که هم بخشید زاد ای محمل

ز دار الملک مصری سپهداران | به تکریمش سپهداری روانه

بدل دریچه ها که زر ریزند | نثار سپهر صدها گوهر نگارند

سوی ما با سپیدی قصوری | به صدرت ایک از بر بوی

بگویم در پستان هر سوی | بر هم تا که افتد دوری

هر سو که افتد در دست سیلی | که تا رم بر در مصر شاه ابل حیل

پدید گشت او چنانکه کی بود | سوی اشنای تن کی بود

خوشا کو تن سمی زدن زجانی | با همیشه سید ثبت اسند کی

رسانیدن قصبا بی دردی آورد | ولی در مصر ماندن دم آورد

زلیخا دید کز مصر و دوا حیش | بیا در هیچ تا صد خوشگلی

ز دیدار بدر دو صبح نجابت | ز بعد از ان جو شیخ بیدرگاه

چو یک دیده همه مشتاق گشت | زد دل هر در آن عشق بادیه گوشت

ز هر آنی که اشکی دیده در آنو | چو کرد منزل این شیخ آن کشتی

زیک زد به چشمک که بریخت | [illegible] که ریخت | دو دست

ز ره دیده شوق و سوار بیی | [illegible] زار بیی

چو ما را تعلقهای شاهی | اما [illegible]

زبست او راه بر آن عذرا مغرور بند | زنام عزیز مصر جو بند

بود در پیش بر دانش رسیدن | که شد دست و دست [illegible] بان | [illegible]

زبان در سر ما پر از این مسل بیت | و او در دست [illegible]

چو لان زان [illegible] گرسنه | ز پیش [illegible] کف [illegible]

زلیخا داشت از دل رنج و داغ | زروی سینه دود ش [illegible]

بود هر روز را از درد [illegible] | بجز درد سیاه ناامیدی

بدرد دل به مصر ش خسته جان را | علاج خسته جانش آنکه پایان [illegible]

که [illegible] راه مصر بوید | علاج جسمش آنکه عزیز مصر جوید

بدو [illegible] بیاری چند با او | زلیخا را ادهم پیوند با او

ز [illegible] یکی دانا کمین کرد | که دانای [illegible] آفرین کرد

خدا [illegible] صد [illegible] | ز [illegible] رای [illegible]

کنم از دفتر بادا وزد بعنین — نوم کوشش روان ما را بین
دلی با شاه مهران یکان در یک — خبایم در کرفه خدمتش نیک
بکر کیاعت از وی دور کردم — زتیغ سعدنش رکور کردم
دریغ خدمت مرا معذور دارید — کمان کوت از بی دور دارید
اکر کوید ای حق کذاری — روان سازم بود صد زر بکاری
هزاران ارکنیزان وغلامان — صبوکر قاسمان طوبی خرامان
غلامان زلبس نیلوبرشی — مصفاتر زعلمان هندی
زسرمیی دهان شان زشکرخند — بعل ودر همه بر سو کرمند
قباسته کله کوشه شکسته — بزیر خالهای زیبا نشسته
کیزان همه چهره فروز — چو حوران ارقصور آن کل دو
معنبر طره بر کل کشاده — معوس طاقها بر مه نهاده
زبر نکهی بکه در بسته زیور — نشسته جلوه کرده بر دوح زر
زاربابِ کیاست هر که باید — زدار کان ریاست برکشاید
درستم تا بصد اعزاز بنشاند — بدین سلوت سرای تازش آند
بجلوه تا خاصه ایوان رسیدند — بسجده سر بها بر خاک سودند

برای مصر از تو ده همه روزها — ز برکت کرم دریا زده خبری
شده از سر خیل حشمت — به شش بر جه لعلی تاج کم
غلامان و کنیزان کرد و برد — بکنجه در شماره کرشکل هر
بر ستن خدمت همه سکان — بود از دون تر از برک درختان
ز دستش بدل بود ای ناماه — بود وا و تر است سکتاه
مرا امعاده او جوی همه موت — ور س به کسی او محول لعل ست
چو آن میوه تر شار — رودی بسی و خواهد رساد — مسول

بود از مصر او آن مرد چو مشد — نه از جان زلیخا کسد خبر
چو رسی خویش آورد از عزیزی — بی از خویش دیر کرد از عزیزیا
چل عجیش سکمش کرد آغاز — نهای همه پرواز
ز جوانی شد به کار رس افتاد — جانی آمد جوان شد کشاد
لمی بر جا نشاطی یا ملالیست — بکسی دید خوابی یا خیالیست
خوش آن کس کز خیال خواب کوئیست — سبکبار از خیال خواب رستست
جهان آمد در جهان — بر جهان ز طلبات

مهیا ساخت بهر آن عروسی
هزاران لعبت رومی و زنگی

بیارستند دلداران و یاران
هزار استاد گلستان و بلبلستان

بهر دامن گهر در ها گرفتند
گشاده قوس مسکین کوش گرفتند

چو برگ گل وقت صبح تازه
رخ تابنده و سینه پاک و عارضی تازه

بغوله بسته بر لاله زعفر
رکوش او در کرده لوی تر

هزار امرد غلام بسته انگبر
بعنبر حلقه شان دار بر جوید

کلاه لعل بر سر نیز نهاده
کمر بر کاکل مسکین گشاده

بر اطراف کله هر تار کاکل
چنان کز زیر لاله سنبل

بر کرده قبای قصب رنگ
چو صحن مارک و چون شنگرف تنگ

بکردار مرصع بسته بر وی
بر او یکسر صد دل بر سوی

هزار اسپ نکو سیکل خوش اندام
بکاهی پویه تند و دقت در گام

چو گردن ارتش هیجان گرفته
زاب روی سبزه نرم رونده

بکردار پویه کنندی تازیانه
برون جستی ز دور ان زمانه

چو خشمی کو بر د بر اکابر
بجولانی مرصع در و زیبا سیاور

بشکلی در سنک خارا کرده آثار
که بر خیزان اگر کندی ندارم

رص

بریدو کرد آهنگ چو هامون | روان چون غول کم رفته بر نیل

به نهالو و اماری بسمو ندی | زر و دیبا و زرتاری زرتابی

هزار اشتر همه صحب سلوان | سراسر زینت ستیز کوه کوان

چو [illegible] قناعت کرش هموار | چو آفتاب مخمل تار زر دار

ز [illegible] صد ماهان از نو گل | چو [illegible] خار را چون سنبل و گل

ز سوق ره روی بجواب عود | ز [illegible] سبز صحرا و ورد آل

ز اوج نعالس همه سترده | [illegible] گشودی از [illegible] شمار

دو صد مفرش ز دیبای گرامی | چه [illegible] هر روی در چشمانی

دو صد درج از گهرهای درخشان | ز یاقوت و در و لعل بدخشان

دو صد خیمه پر از مشک تاری | همه از عنبر و عود قماری

به هر جا [illegible] منزل شد | همه روی زمین صحرا چمن شد

مر ساحت از بهر [illegible] پیما | یکی دلکش عماری حجله آسا

مصطفی [illegible] ز صندل و عود | مرصع لوحهای وی [illegible]

مرصع سقف او چون چرخ جمشید | ز زر افشان قندیلش چون [illegible] خورشید

ز دیل او در و [illegible] همه زر | ز مسمار [illegible]

ز روشن و تنهای تاریک همی راند تا شد مصر نزدیک
ستاد و دار ارکان صدای کوس کز آواز پیش ارباب محل خویش
ی مصر چو دید بستر راه عزیز مصر را کردند آگاه
د بر سر تاج دولت تیز کز اسکندر خواهی کرد پرهیز

ز بر مصر چون این نژده بشنید بهانرا زر بهر سو نثار دید
منادی کرد تا از کشوری مصر بروں آید یکسر لشکر مصر
ز اسباب تجمل هرچه دارند همه در معرض عرض آورند
بروں آمد سپاهی مایهٔ تاری شده در زیر و زر و کبر غرق
علمهای مطوق و تاج زرین جواشنها محل خرما خانه رنگین
غلامان دلیران صد هزاران همه گلگون و مه پیکر سواران
دلیران همه بر هفت کرده بهودج در پس زرنگت بوده
سکرلب مطربان نکته پرداز برسم بهجت خوش کرده آواز
مغنی خنیاگر عشرت آغاز کرده نوای خوش طربی آغاز کرده
بانش داد کوشی عود در آب طرب را ساخته از نار کباب

فدای نی تو بید وصل داده ❊ نشان از وی امید وصل داده

مهیا چون ز غنچه جمال آمال ❊ برآورده بکام خویش غنچه

درو بگشاده وقت این اواز و دوست ❊ که زو در دست یار کاکل دوست

به پیامی که خیر آمد [illegible] ❊ به دولت شاد مستی داد [illegible]

بسان سرو دسته سر گل ز غنچه ❊ مال چون بشنید سرزده به سینه

زمین با فشرده انه ترکی دور ❊ زده دروی بریشان [illegible]

تو گوئی اندر چرخ لب گمارد ❊ لبان ز لب مادر بدیدستان [illegible]

کشیده در میانه یار گاهی ❊ ز حوبان صف زده [illegible]

[illegible] چون لبی یار بوده ❊ چو صبح از پدری یار سیه چشمه

در دو دامنه ز حسن حسر جانه ❊ سوی یار گرشته عشق روانه

[illegible] حسن دوید ❊ با قبال از زمین بوسه رسید

ملک در اسلام مرحبا گفت ❊ چو گل دور روی شان ارجمند است

بعشق کرد از شان جمال آگاه ❊ تن از نسبت بودا و محبت راه

بر سیم شکن چوی کرده بودش ❊ کر سر خشم چو شمع سیه دوش

[illegible] مشتاقان شکر خند ❊ جدا از بوسه بکام دل گرخند

[illegible]

نهیده کمان از دو ابروی هم / دهان حیران سبوی ان شمام

بجای نبات مه شد سعادتی / ز تاب خورد و زخشان بحرنگی فرصه

همه ان لاله شد هم گرد و دکی / ز بی فرادی زبر کوه سرده

شده دو ستانش شاخ ارزم شکم / فدایی سیر شه بازی درزم

گرانه کسیم چون خسته من / خیالی جنید از کم گشته من

سه هم که هم سو یان القدرها / بود از تخت من در دیدها

همه آن البحری کشتی شکسته / بر شیند سر موج نشسته بحر

زمانه بر زمان از جای کجم / بود که در چنین دکه زدیم

زنه که [illegible] آمد به بیدار / شدم خوردم گرد آسمان بر کار

جو زردیکی من آمد جند زنگی / بود به [illegible] که من نهنگی

جو من در جمله عالم بدلی هست / میان بندلان نما حلی هست

به دل اکنون بدست من نه دلبر / از آنم [illegible] بر دل بسته [illegible]

خدا را ای فلک بر من بجای / بر ویش من [illegible] ره [illegible]

اگر نه بی کلف [illegible] یارم / کر عقل بر کسی دیگر [illegible]

به رسوایی [illegible] برا [illegible] / [illegible]

مقصود دلی خود بستم اگر عهد / ندارم پای کج خود بلفظ جهد
میفزا ازغم کی همت زیادت / مده بر کج کی دست از دیادت
از بسیاری ما چه زرا زری داشت / ز بوک سرشر چو بساری داشت
همی نالید زار جانب حل جان / همی مالید روی از درد خجان
ز درگاه مرجع محاسنش به درفاز / سر درش عیب ادتن ما کرد
که ای بیچاره برد بی از خاک نود / گزین مشکل ترا آسان بود کار
شوریده مقصود دلت نیست / دلی مقصود لی از حاصلت
از درخواهی جمال یار دیدن / در درخواهی بمقصودی رسیدن
مبادا صحبت او هیچ بیرون / گزد ماند سلامت فضل همت
کلید فتح ابواب نه از سیم / بود کار کلید سیم معلوم
چه حاجت گوهرت را در آستین / ز زرم آنجی بباید کار الماس
چو از خار ز پشتی دار بد سوزن / چه بی گردد بکار انجمه اکل
چو بند آستین باد عالی / نباید در آستین چنین سکالی
طمعی زعیب ای که بسود / بسر آنها سر خود بر زمین سود
بالا الدنیا المولب دنیات / چو منعم مرد دل حمل را سایان است

بیا آسودگان ... ناز [illegible] | نفس ها را زبان نغمه پرداز

کنیزان زلیخا خرم و خوش | که رست از مهر هجران زبون کش

عزیز و اهل او زهم شادمانه | که شد نیسان بی باور خانه

زلیخا هیچ عمر اندر رهماری | نشد ... خیمه ... در [illegible]

کجای گر بعلت مرا زمیان ... | ... بی ... [illegible]

مادم ... [illegible] کردم | که تندی ... در ریخ [illegible]

بخت از من بجز ... | به بیداری مرا زم غم ...

بکوار ... که ... | کوار ... که ... [illegible]

چو شد ابر شکست ... | خطا کردم کرا ... چاره جسیم

چه دانستم کز وقت چاره سازی | ... مرا ... سازی

مرا ... ای ... | ... زبان دائم ...

بجو باشد ... که ... | ... جان ...

... کرد ام ... | ... سنگ ... جام ...

... کام ... | ... آرام جان آرام یابی

... | ... این باشد چه دانم

انتها

لیما با ملک [redacted] نفیر و داستق ز آن بردات را آمد فرود است

بر آمد با لک زه کمان به بحمل که یک سهر مصور [redacted]

ز ران اس سوار [redacted] ساده خروشان بر لب [redacted]

سود مصر را در [redacted] اسای شق کمف بزنتار آن عماری

طلسمها ز زر انز زرد و درم پر طلسمهای دکار کو مرد در

بهر ریان بود صاحب عماران چو بر حرف جمی بر غنجه بابان

بسی گفتار زید کو بر فشان شد عماری تو زرد کو سر نهان شد

نمی آمد ز کو سر [redacted] فرو دم دران ره مر کبا تر از [redacted]

چو کشی [redacted] لکس ز لعل و نعل بودی سنگ و آس

همه صفها کشیده میل در میل خمار افغان کنو شتدار در نیل

به نیل اندر شده [redacted] چو [redacted]

شد از نیل [redacted] [redacted]

بدین [redacted] [redacted]

سرای [redacted] [redacted]

دران [redacted]

دروبرده بکار استادرکار — بی کوبرف ناید زرنخوار

[illegible] — کمرداری همت زرنشاند

دلی پاکش زروی دل رسته — ازان زرود در آتش نسته

مسیح تاج زرفرقش نهاد — میان کت وتاجش جاودانه

ولیکن نود ازان تاج کرآنک — زیرکوه ازماری دل مرک

فشاند بدشش تمامک کوهرانوه — دلی نودان زرد بارش امد

رکوهرها که روی خودران رنگ — بجسن دونماند حرد رانک

کسی کودل زهجران لحت لحت — زیک لحنت اگرمایل بحت

دران میدان کرامانند ستاچ — که صد سر میرود انجا بتاراج

چوچشم راشک نومیدی بودز — کجا باشد درد کنجایش در

چو دلدار دلبری آرام گیرد — زوصل دیگری کی کام گیرد

کجا پروانه پروری خورشید — بود باشد سوی شمعش روی امید

بجز شهد دستر رکال بس ایل — نخواهد خاطرش جز نکهت گل

زهرانش خود در میوه افتد — تماشای مهش کی در خود افتد

سنائی

بصورت آمد و مردم نشستند — معنی از صحبت جانان گسستند

بروقت صبح تا شب کار این بود — سیان و دستان کردار این بود

چو شب آید بجهد مشکین بپوشی — چو مه در روی این مهوشان

خیال دوست را در خلوت دار — نشاید تا کسی بر ما نخندد

برادر می‌ادب نیستت پس — عزیز او را نمی‌دانی تو چون

زمانی جنگ محنت تا نکردی — شرور دی محمدی اغیار نیکی

بده کامی که ای معصوم خاتم — مبادا جز تو کس دیگر تمامم

عزیز مصر کعبی یوسف وارم — عزیزی روزیت بادا سرانجام

بجز غم تاج عزت او عزیزت — برنج آمد دولت از کنیزت

ندارم تابی سوزم از این داغ — چراغ محنت افروزم بدین داغ

مبادا روی معصوم تو غمگین — ز اقبال وصالت لب بیستم

بیاور روی چون ماه دلم باش — دلم بستان مرهم داغ دلم باش

چو میدی گشتم از عشق نگارم — سرشک غیب کن امید دارم

جهان امید اکنون زنده مانده — روانی تا کجا روزی فشانده

چو دیدی کز جمالت بردم تافت — یقین دانم که آخر خواهی یافت

ز شوقت گشته چون مار است جسمم — سوی شمس جهت چاه است جسمم
خوشا دمی که از ناز ای زرای — برخ دیده چو ماهی دریای
چو دیدار تو هم نسبت کردم — بساط هستی خود در نوردم
کم سر رشته پندار خود گم — شوم از خودی در کار خود گم
ز دیدار تو [illegible] — چو جان ای جان جهان هستی
همه گیسو سنبل ها و [illegible] — ترا [illegible] خویش را
ز بی از وجود عالم آزردم — چو [illegible] از خود چه گویم
سحر گردی [illegible] کنار شب را — نه [illegible] گلشن مار و زنبه را
[illegible] صبح حسن گردی عار — به آتش دگر گردی سحر ساز
چه گفتی گفتی ای باد سحرخیز — نسیم مشک در جیب سمن ریز
شب شاخ از برگ جنبان [illegible] — شود [illegible] درخت بای گل
تماشاگاه سرو سوسن [illegible] — ز سنبل جعد بر روی گل سای
معشوقان بری مجام عاشق — [illegible] آرام عاشق — [illegible] حسن [illegible]
ز دلداران [illegible] شمامه آری — کنی [illegible] کار را [illegible]
کسی زین درجهان [illegible] — ز [illegible]

دلم سیر شد دلداری کن هم بسیار شد غمخواری کن

بعالم چیز دیگر نیست گفت ای گاه دیگر به تا

چو در زندانی تن دادخواهی چو در مندی ار در زندانی

بخار چون بر راه روی بگل از جاب جست بجو

در آور رنگ شهریان بر از تخت گاه تا

بهر شهر خبر پرسی از مهتر بهر کی نشان جوار سر کن

گذار افکن بهر باغ و بهری قدم در رب مرجو بهری

بود در صف چون زین نگ دو جسم آید ترا سرد و خود

بصحرائی خوش نزار کرم کام بصورت خانه چین نیز آرام

تماشا کن زردی او مثالی بدام آور لسوی عراقی

چو گیرد رای رفتن زین دیارت بهر کوه در دری کاهد گذارت

اگر بیش آیدت گنگ خرابان بیاد او زن دستش بر ابان

وگر بینی راه کاروانی در و سالار گشته دلستانی

بخشم تن به بین ای دلستانرا بدین کسور رسان آن کاروانرا

بدکان دلستان را چون به بینم کلی از کلبن امید چینم

رفت صبح تا خورشید تابان — بجولانگاه روز آمد شتابان

دلی بردم ز خیم خوبتان زار — بیاد صحبتم این داستان دار

برفت خورشید صبح مجلس افروز — رفیقانش چون خور مجلس افروز

بخوبان ماه مجلس آرمیدند — رفیقان ماه مجلس آرمیدند

بیاد صحبتم این داستان زار — بیاد صحبتم این داستان دار

بر روی بستی این در بر چه بستی — بر این آن کز بستی ماه و ستاتی

چو بستی دل او بر چه بستی — بعزم رفتن از اینجا گستی

همی با داغ سینه راه رفتم — بدشت اندر همی خیمه بر افتم

از آن طرح طلایه دار رفتی — وداع دل شتابان باز رفتی

همی چون سیل بر وادی بگذشت — شده نادیده گریان نوحه گر دشت

بهاری دارم از یاران یادم — رفیقی بر دل دلتنگ شادم

بسر میبرد زمستان روزگاری — ره میدانست چشم انتظاری

ز هر سو ار که این ره بر گزیده — چو خور طلایه شد چون بر دمیده

بیا جایی که هست برگ و باریم — رفیقان ماه منزل بر گزاریم

رفیقا با دل امیدوارت — نظر بر شاه راه انتظارت

رحمت کند آن مرد که اسطاری کند وان را بحق که یار او باری کند

چه باشد خوش که بعد از اسطاری با مید رسد امید واری

دبیر خامه را استاد کهن راد درین نامه چنین فرمان سخن داد

که چون یوسف بگوی سر راه آخت دلی یعقوب را مسکوف خود ساخت

زبان مرد سنگ اندر دهد بست ز فرمان دیگر دیده نرست

سوی هادی بآنسان راه جستن که بردی رستگاران راه رستن

درختی بود در صحرای سیمین بسی دلجوئی بهجت فزائین

چو گلگون ضوء امیج سبز و نیکی ز جنبش نیز و جنبد در خوشی

شناوند مهر استقامت فکنده بر زمین ظل کرامت

بی تسبیح بر لب کش زبانی تمام آورد عجب تسبیح خوانی

گرفته شاخ از بن فرو رفته کاهش ملایک گشته گنجشکان خوشش

بهنگام عطش داد خداوند ازین خورم درخت سبز ماند

بهاء هم نارون تلخی برد میکا که با قدیش برابر سر کشیدی

چو در راه سعادت یار هادی بدستش ده ازان عصای سبزه دادی

یادگار

بخواب رفته بیدار نخلش — عصا لایق نیلوفران درخشش بجنبش

نهال باغ جان بود او نشاید — که با او شاخ جولی هم سر آید

بنی نهان زاحوال ما بود گفت — کدای مازدی سعت ما طوعت

... ش تا کفیل کار دلشتیم — ز دریا عصای از بهشتم

... رعهد حوالی تا به بری — کند مرجانه افتم دستگیری

... رحیوه کاه جنگ تازی — مرار بر بر او در سر فراری

... ر روی تقرب بر خدا رد — برای خاطر یوسف دعا کرد

... سیار سدره یک ملک سرمد — عصای سبز در دست از زبرجد

... رنم تیشه نام دیده — نه رنج اره دوران کشیده

... وی قوت گران قیمت سبک تنگ — بیالوده بیک رو عین رنگ

... م آورد کین فصل الهی است — ستون بارگاه پادشاهی است

... رسند یوسف اران لطف نوی دست — ز حسرت حاسدان را قلب بشکست

... ز آن عصا از دست عیسی — گران ز آید از صعب دستی

... ز دلبستند آنان بر یک خیالی — نشاندند از حسد بر دل خیالی

... ول طبع شما را پسندی — ولی آخر پسند ملکی ذوالجلال

[illegible]

چو شخص آن گرفته صورت زر [illegible] ز بحر [illegible] بالا [illegible]

ولیکن بود در خشکی در [illegible] مدید [illegible] کسی چنین [illegible] خواب

چو شد [illegible] زده [illegible] در این [illegible] باز [illegible]

بخوابش [illegible] نهاد بر [illegible] بخنده لعل نوشین گرد [illegible]

شنید یوسف چو [illegible] سیم [illegible] [illegible] از [illegible] [illegible]

رسید [illegible] آن لعل شکرخند مدل یعقوب را [illegible]

چو یوسف نرگس سیراب بگشاد چو بخت [illegible] [illegible]

بدو گفت ای شکر [illegible] چه خوش [illegible] [illegible]

بگفتا خواب [illegible] سیم [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

کرد [illegible] تعظیم [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

بگفتا کرد کسی [illegible] بگو این خواب را [illegible] [illegible]

[illegible] این خواب [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] درین قصه [illegible] فارغ گذارند

[illegible] خواب [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] خواب

[illegible]

چو گفت این حکایت نیک اختر — بپا خاست مسند ز مجمر نزد بر
چنین گفت روشن روان شاه — نهادند آنرا با خوان در میانه
شنیدستی که در سر گردد بهشت — باندک وقت دیو و پری را کشت
تنیدی نقش کان جوی دولت — که زان سر کنند را امید عجب نیست
به سر آرد و دست آید جو و ردان — درون صد دانه را کند خون
به خدمت آن گوید عمار — که ای خواجه سلامت خیز نگهدار
چو دختی مرغی از قفس حبیب — در آن خوان بستان های او ذنب
بیا خوان قصه و صف را بشنید — ز غصه بر کسی از جود در دیدند
بهار حبیب در صف بدر — که تشنه شد ز نفع جو در ریدا
شنید هم ز عشقی به آید — که عقلی جست بعقلی را نباید
به هر یک چیست ز ما جدا در دنیا — دهد آزاران که بر خود بر افزونیا
نورد آن تیز سنگینی ز روی نیما — شود از صحبت او نا شکیبی
کنند قطع نکو هر یکی تا — برد مهر پدر فرزند بی تا
پدر گردانیت ز مشتاق بلندی — مفید آزمین قدر حسیب سلیمندی
تو بشنو که ما از ترک پاکی — شنیدم پیش لو اقسم ز خاکی

نشینان که در ما بنده ایم — نباید جاه جویی تا معیت

بجد دارا ما که بیداریم لی لو — بود در راه هوا داریم

اگر بود درست در مجلس نشینیم — دگر گشت خانه اخی را

بجا عدا قوت ما بدمش الذ ما — هر احباب ایرد افزود نسق

بجز جهت گری اری جهت — گزینیان بر سر یار

بجا که ما عهد را جا ب نم — بهر آسی از آن او

چو تا تا بار سر گر آن گی نیست — دوای او بجز او اری

بجا بد جا رسانی را نگر است — ز رفته اختیار

همچنان گرد به از شور بخی — بجا بد کند تا گستر

بقصد بجا رسانی عهد بشند — بعزم شود بت یکجا

[illegible]

چو اند مشکل بیش خود مکند — اگر آن مشکل قند در کار

گشته حل دگر ما عقل خود یار — که تا در حل آن گردد

چو که بیش بگردد در خانه — فرشته

[illegible]

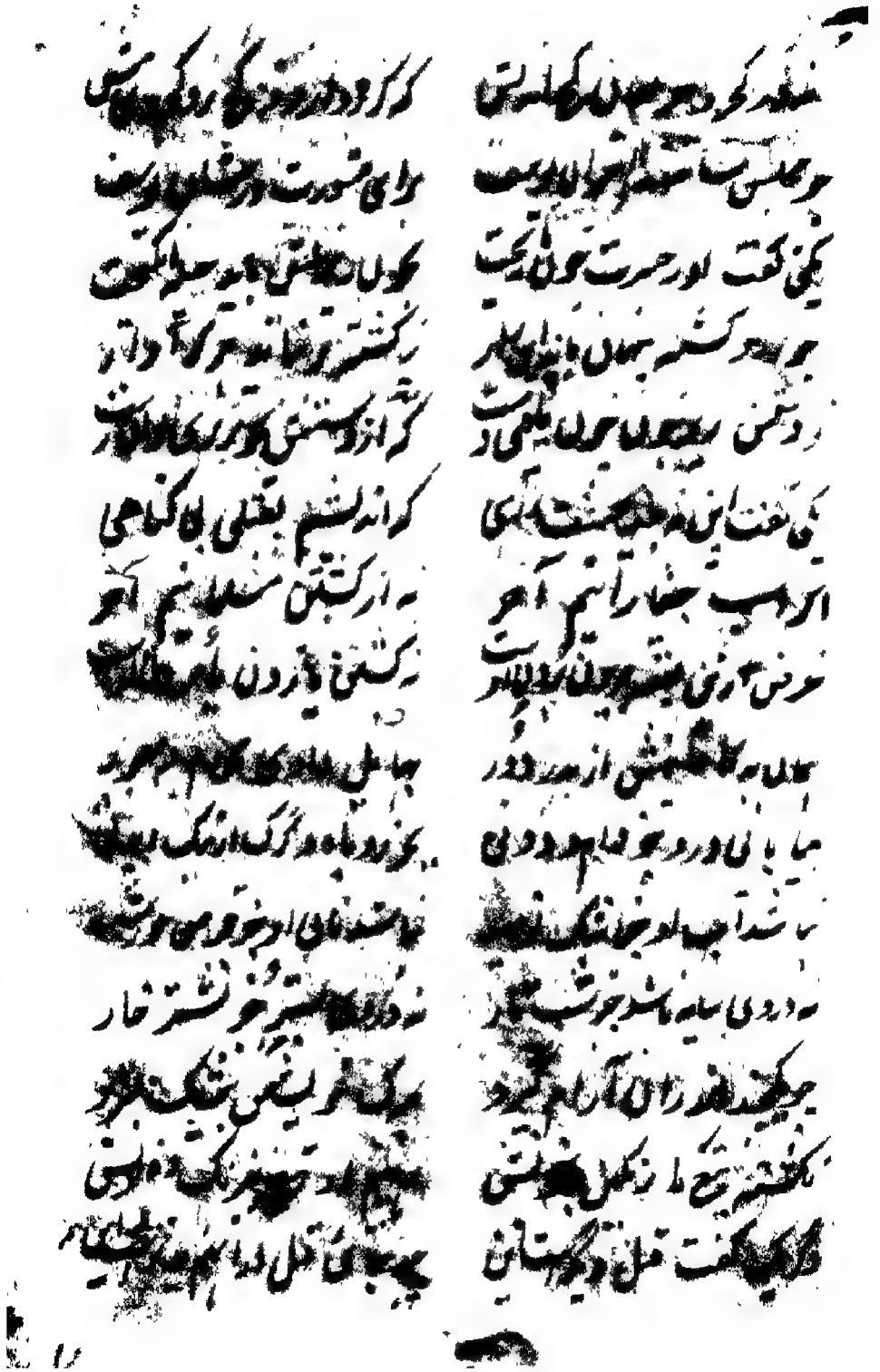

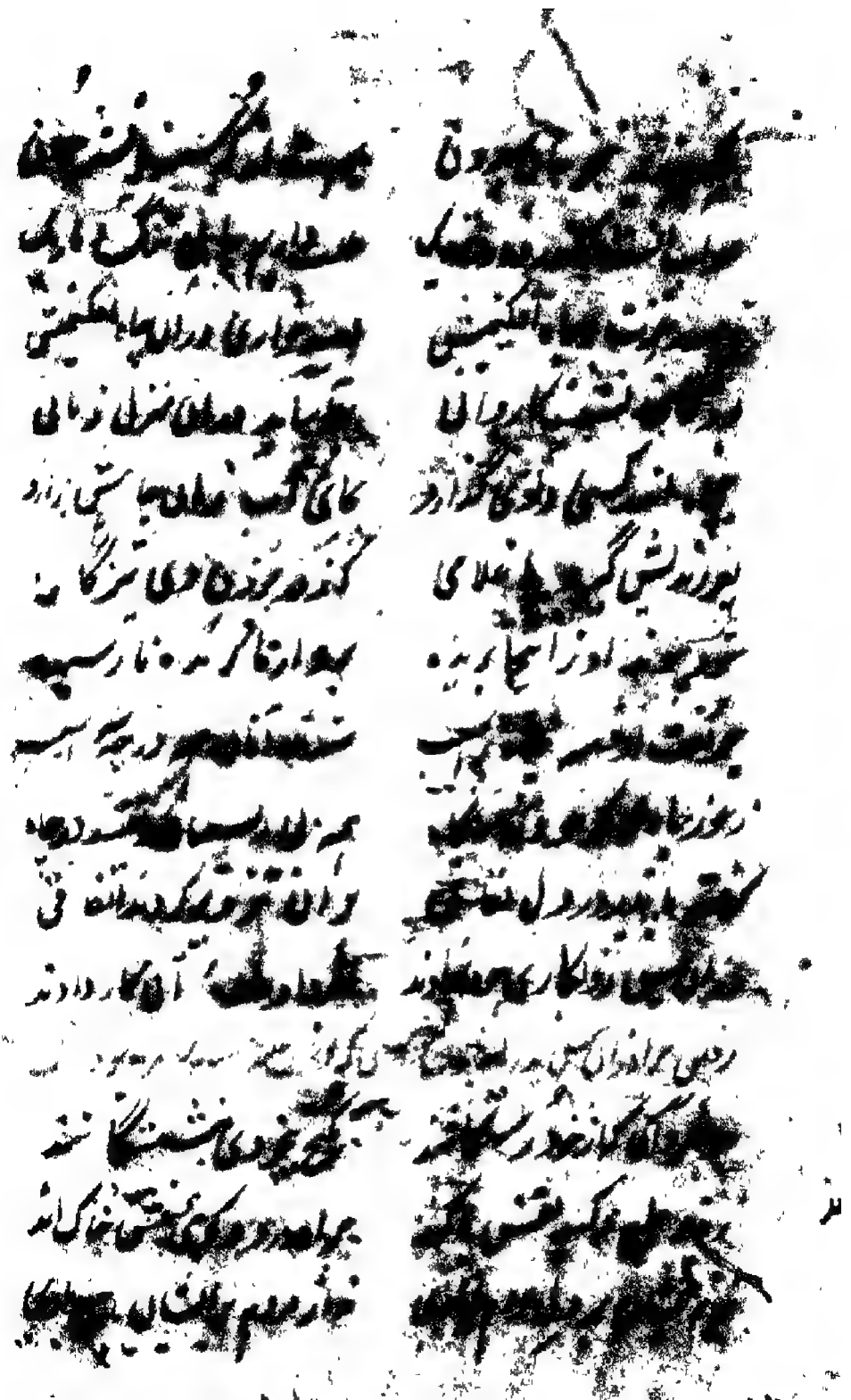

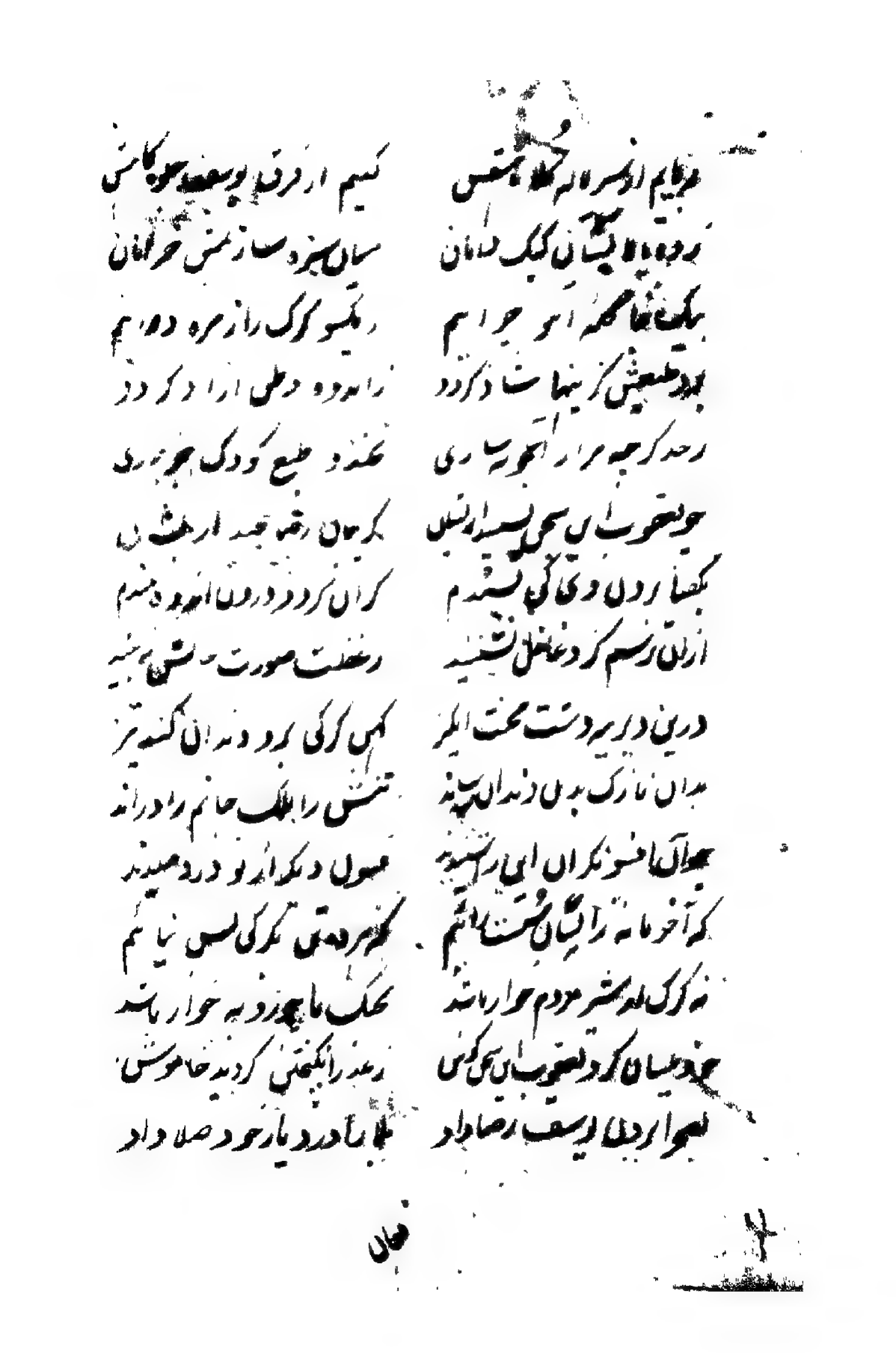

فغان

فغان زین چرخ دون بی کہ مردان — بجای افگند ہای دل افروز
عزای در ریاض جان چرندہ — بہند در پنجہ گرگ درندہ
بپوشد ریبای سوگ سان سرو — ملک تعشا کہ رکاں بردہ زند
بجستان پدر نا مہربودند — رنگد کو مہرش می ربودند
بی ان بر سرو دیہ پیش کشتا — گریبان تہک اندر عوسش کرفتا
برہا روانش مجرا نہادند — بدوزد ست جفاکاری کشادند
ردوتش مرحمت بارش فکندند — سیان چارہ و حارش فکندند
برہ یا قدم رحار میزد — بکل ارحار و حس مسمار میزد
فلندہ کفش وہ رحارہ میکرد — کف سیمیں رحارہ بارہ میکرد
کف پای کہ بای بودش رکل نہک — بچید ارحار حارہ کشتہ کل نہک
چو ماندی پس ماران و بخت — طمانچہ کردش رخسار ریچہ
بہ نعی قصح نادان نشکافت — کہ کس پنجہ زند با پنجہ ماہ
چو رفتی پیش کردی ازہم پیچی — تعالیش چون رسد خواہد پلیچی
بہ پستی در تعالا ولیت کسی — کہ بیند ای تعالا زوی کسی

...ز آسمان ... | ... [illegible]

...ماتش ... | از ... [illegible]

...ش سخن ... | از دگرها ... [illegible]

...ی رسیده | در رفتن بر لب ... [illegible]

...آهنگ و تیره | ز تاریکیش چشم عقل خیره

...ان اندر ... | یکی قوت اندر ... مردم رهای

...مردم ... | رای مردم ... [illegible]

...ره و ... | ... دل از ... [illegible]

...مرکز ... | ... [illegible]

...دران ... | بعضی را بر بعضی ... راه بستی

...گل ... | پسندیده ... [illegible]

... | ... دریا ... دشت

... کشتی | ز سوزش ... کشتی

...ز آهنگ ... | دل ... [illegible]

...شان چه کردند | دلم ... آنچه کردند

شعوده

سازش

میان ساعد که از لطافت سیمی   چو از حلقه زان هر دو در همی
ز رشکش ساعد سیمین نمد بشکست   بر او شد هر سر مو بر یکی [illegible]
میانش نازک و باریکی مانند   نه پیچیدن ز سستی دو ادوار [illegible]
گشته بیمار زمین پیراهن او   بر تنگ چو خانک شده پیراهن تن او
لطف بود او هم بد بلند است   قبای تنگ [illegible] مست
ز دود او کشیده انگشت سپهر   و ز نسب او اعتقاد ابروش [illegible]
رخ او خورشید جهان تاب   فکندش برج [illegible] خورشید [illegible]
بر جان از آب در دیده و در سنگی   نشیمن ساعت [illegible] زنگی
چه دولت یافت آن گوهر آن گرانی که   که کان گوهر شد ابر گران [illegible]
ز لعل شکر او بی شکر ابیض   شد آن [illegible]
شبانگاه رحمش انگاه بود   چو شب [illegible]
نسیم گیسوان عطر باشی   عفونت [illegible]
ز نور طلعت او هر گز [illegible]   سوی [illegible] دیگر شده خر مه
همی [illegible] بود   که [illegible]
درشت [illegible] اصفهان   [illegible]

الجواد

رسید از سدره جبریل امین زود | ره پیغمبری دعوی این خود نشود
ره [illegible] زانکا جرمی را | بدان بر پشیمانی بگرو تو را
[illegible] کاری بهر بیباکی | بیامد مرحبا [illegible] ز دباکی
که دزدی این خیانت پیشه کار | گروه ناصواب [illegible] ترا
ز تو دل ریش [illegible] شام | فکند بیش [illegible] شام
پریشان [illegible] سلمی | در شان حال خود [illegible]
ز دای [illegible] کاشان کیانند | [illegible] زانشان [illegible] اند
ز جبریل [illegible] یوسف چو بشنود | [illegible] بخت اخوان [illegible]
[illegible] تخت [illegible] گاهی | نشست انجا [illegible] بخت شاهی
[illegible] دل جان خویش | [illegible] خاص شد [illegible]

[illegible]

بام [illegible] فرخ کاردانی | [illegible] آب [illegible] کاروانی
[illegible] بر کشند ناگه [illegible] | [illegible]
[illegible] ز زنان [illegible] | [illegible]
[illegible] فرود [illegible] | [illegible] یوسف [illegible]

زدند یکبارگی آن رخت بسته — زعزم سفر با بخت نجسته
گرفتند سوی دریا کنارش — بی آسودگی منزل گذارش
چو شب آن گمرهان را کرد پیمای — کرانه شد چو یوسف رهنمای
بگردیدند عزم لنگر کردند — بقصد آب رو در چاه بردند
بخت آمد سبکبار و بلند مرد — بسوی آب چون آن ره نوردی
بنا دیگ چاه آن خضر سیما — فرو داد بخت دلوی آب بالا
بیوسف گفت مژده ای عزیز — زلال رحمتی رستگان دید
نشین در دلو چون خورشید تابان — رسن سوی مشرق بوستان
کنار چاه را دور از فراقی — جهان را نار و نور آلی تبتی
زدیت بر روی در عالم فتادی — جهان را از رخ تو سازروشنی
روان یوسف روی سبک رخت — جو آب چشمه اندر دلو تشت
کشیدان دلو را مرد توانا — بقعر دلو و زان آب دانا
بگفتا امروز دلو ما گرانست — یقین چیزی بجز آب اندرانست
چو آن مه جان آدم برآمد — ز جانش بانگ یابشری برآمد
بشارت گو بصنعان تاریک چاهی — برآمد یوسف جان از زنخدانی

تمام

[illegible]   ز [illegible] دور

در آن [illegible]   [illegible] یوسف او را

نهانی جانب [illegible]   [illegible] شنید ببرد

بی چاه [illegible]   [illegible] بماند

خبر دادن [illegible]   رسالت او تفحص می نمودند

همی بودند [illegible]   که تا خود چون شود انجام کار

ز حال کاروان [illegible]   خبر جویان بگرد چاه گشتند

نهان کردند یوسف [illegible]   بزودی تا نه از چاه [illegible]

سوی کاروان کردند آهنگ   که تا آرند یوسف را [illegible]

پس از چندی [illegible]   میان کاروان آمد پدیدار

گرفتندش که ما را بنده [illegible]   [illegible]

ز نیکو بندگی [illegible]   [illegible]

بکار خدمت آمد [illegible]   ره بیگانگی گیرد [illegible]

چو گیرد بنده [illegible]   [illegible]

[illegible]   [illegible]

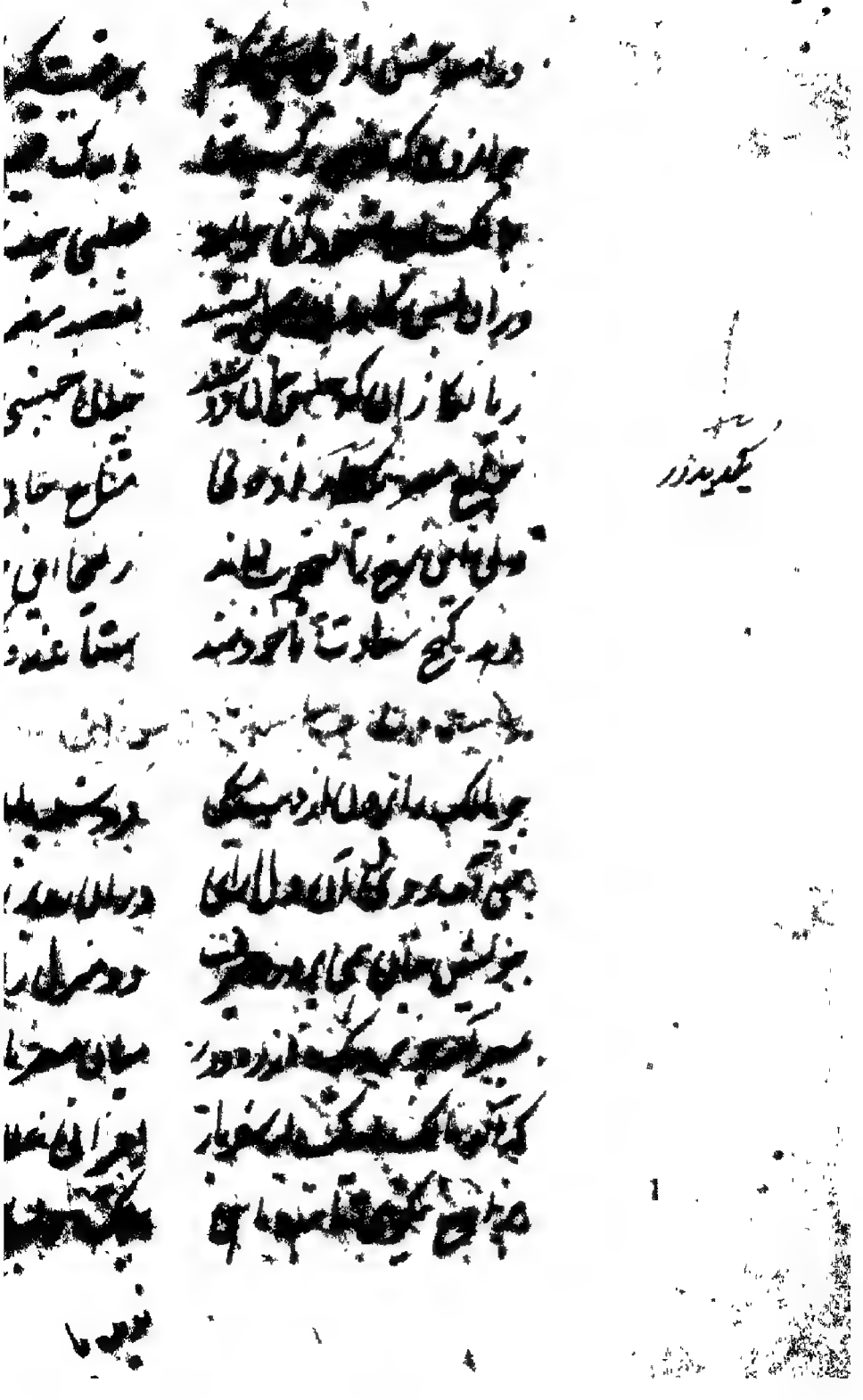

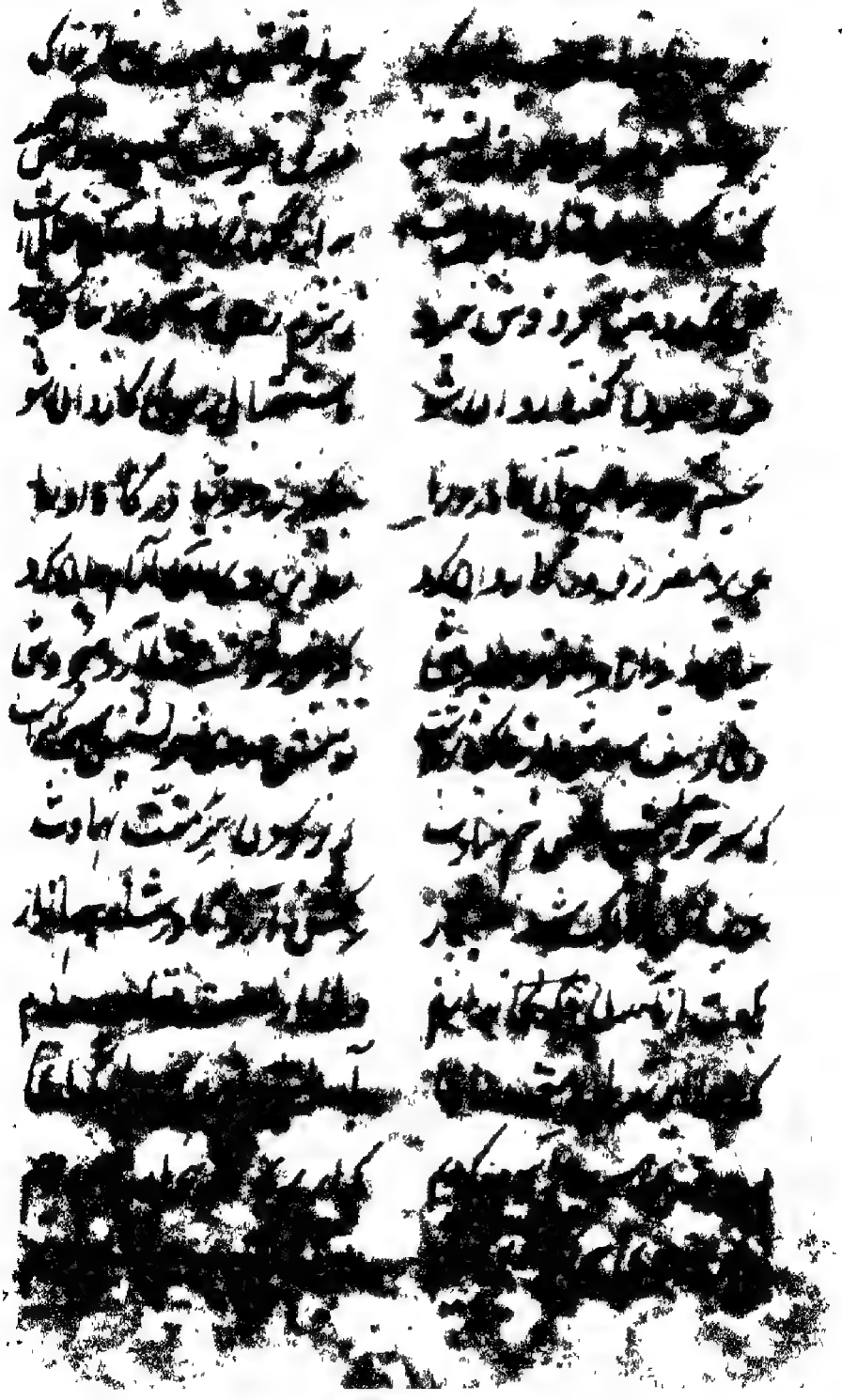

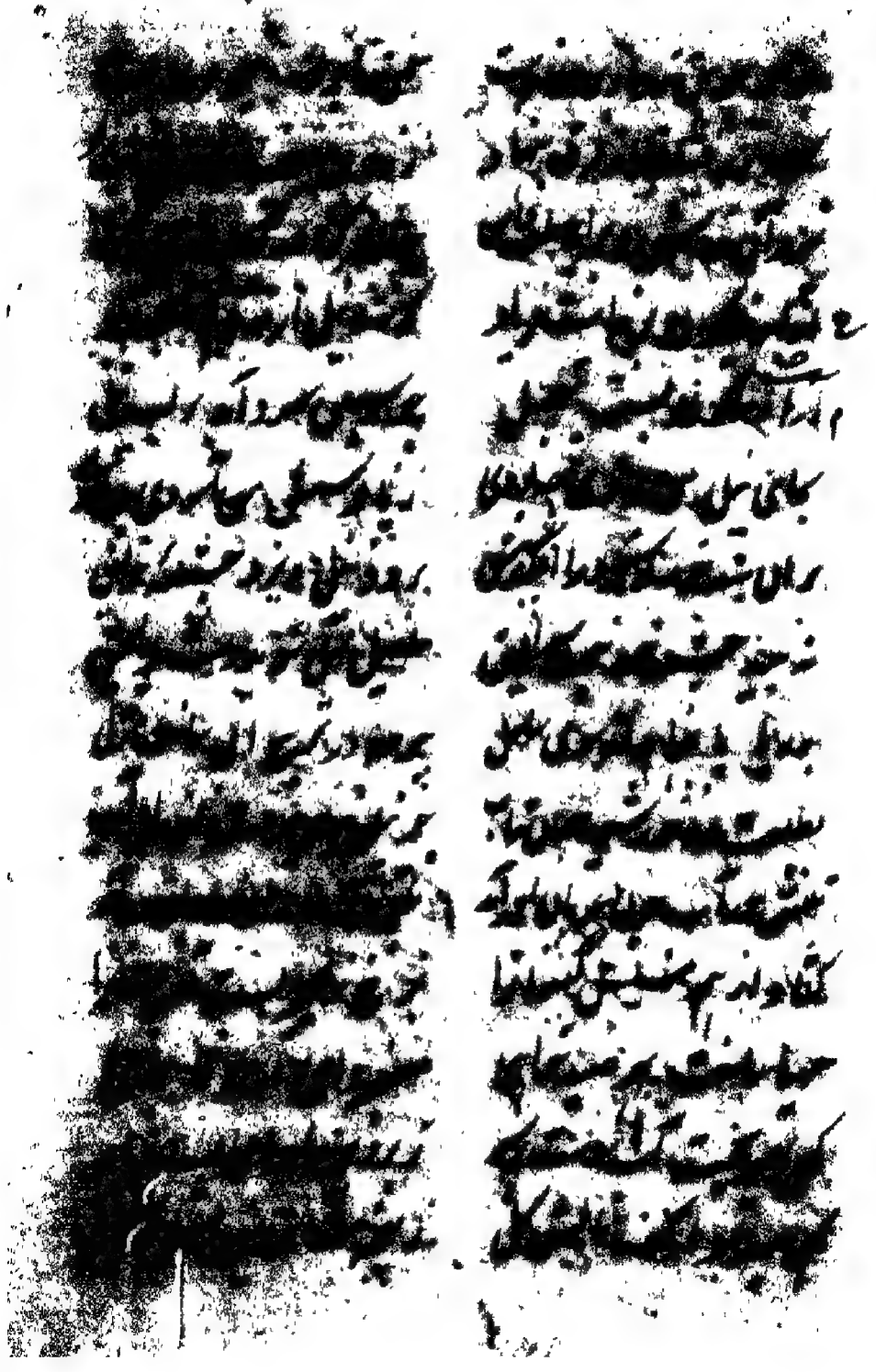

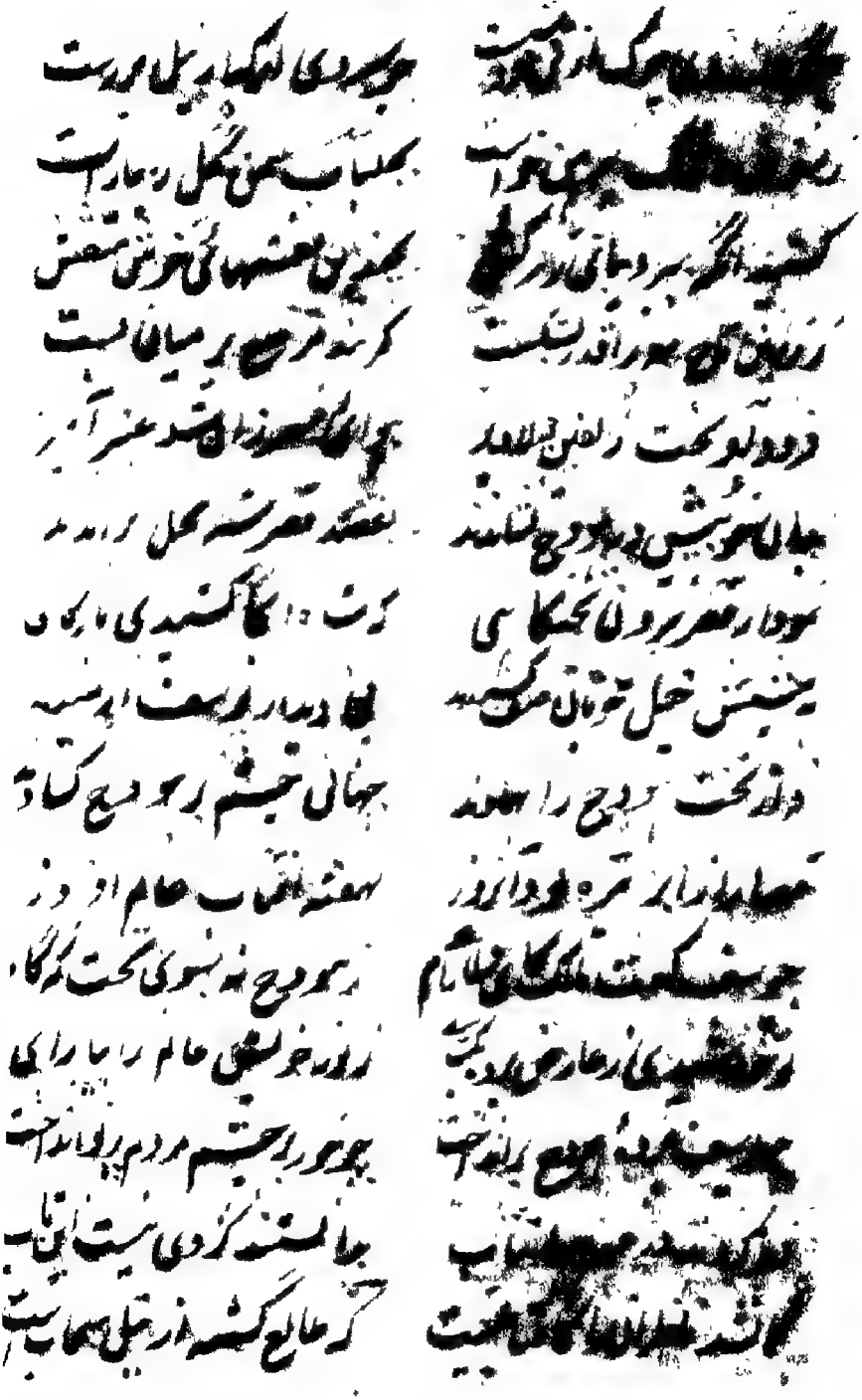

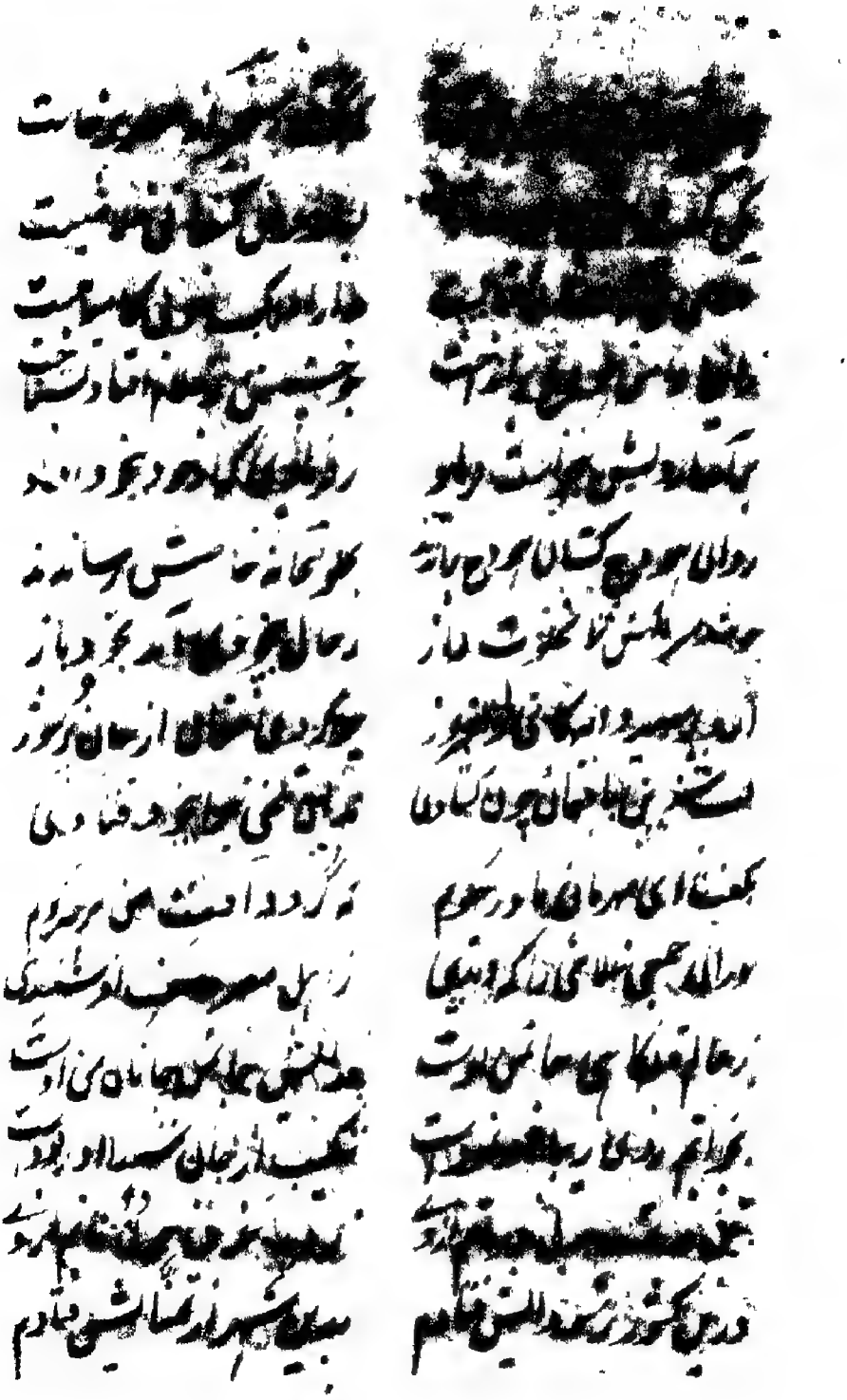

زمانه بود صد مرد او را چو رخت / درین داوری بخت او ساخت رخت

بهر بخت کآمدی پیش ما / ز سودا و راحت گیتی ببیم

همه روزگار رندی رهی بود / ز شوق محبت دلجوی او بود

ز کس [illegible] درون [illegible] / خدا [illegible] شود [illegible]

بهر نشست ایوان او گردد / ز شیخ [illegible] گردد

گشایی دسته گر دو [illegible] / که [illegible] گردد و [illegible]

[illegible] / که گرد و در [illegible] سروش آدم

کسد صید شکیبایی کجا فتد / رو وصل تحمل نشستن [illegible] فتد

کز ما سر وصل [illegible] / کز ساز و تحمل [illegible]

مرا گر [illegible] / [illegible] اقبال [illegible]

سودا [illegible] / [illegible]

بگشای شمع [illegible] / [illegible]

صبوری پیشه کردی روزگارا / مکن جز صبر پیشه در کارها

برد گر صبر امیدت بر آید / ز ابر تیره خورشیدت بر آید

بدین قانون زری می‌سنجیدند / ز او هیچ نقاصی می‌افزودند
زلیخا گشت زین معنی خبردار / مضاعف ساخت انبار اسلما
خریداران دیگر لب ببستند / پس زانوی ناامیدی نشستند
عزیز مصر را گفت ای نکو رای / ز روی مهر این قیمت بپیمای
بگفت ای آنچه دارم در دفینه / ز مشک و گوهر و زر در خزینه
یک عشر بهایش نرساند / ادای این تمام از من کی آید
زلیخا داشت درجی پر ز گوهر / نه درجی بلکه برجی پر ز اختر
بهای هر گهر زان درج مکنون / خراج مصر بودی بلکه افزون
بگفتا کیسه گوهر تا در بهایش / فدا بادا گوهر جانم فدایش
عزیز آورد اقرار زبانه / گرو کرد مهبل آن شاه زمانه
گرو شد جمله را با گنج والا / برو بس ... بهر غلاما
بگفتا بهر من شاها خدایا / چو ماند ... اری را بکار آر
بگو بود دل جان بنده را نام / که بیش دیده فرزندی ندارم
سزا دارد نی از بهر غلام / که آید در پیش فرمان این غلام
به بد چشم اختری کاندر صبح باشد / هلاکی در همه ... شد

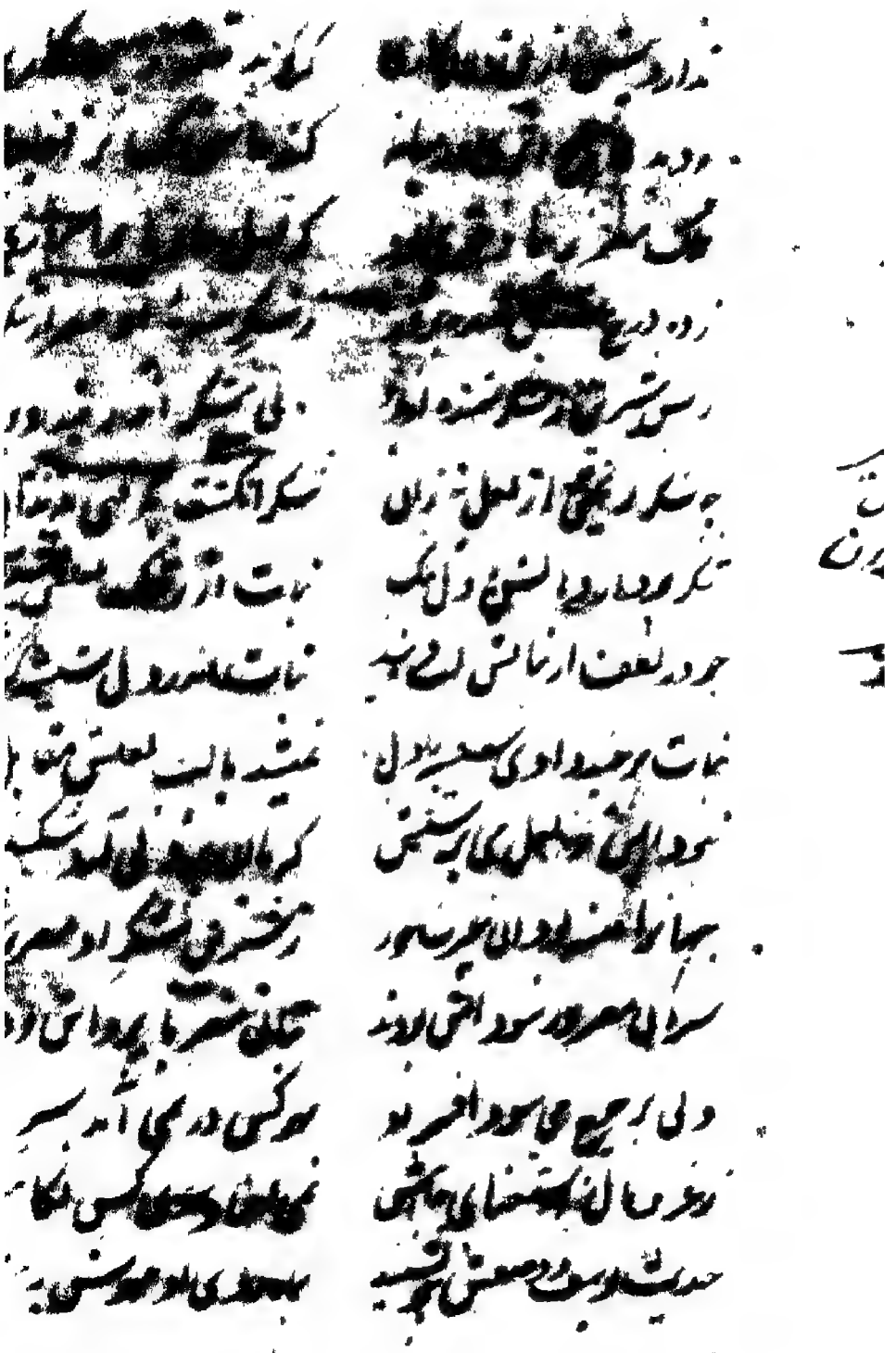

ز ذرات جهان آیینه ها ساخت — ز روی خود به هر یک عکس انداخت

تجسم [illegible] — چو [illegible] عکس رخ اوست

[illegible] عکس سوی اصل [illegible] — که [illegible] اصل بود و عکس را تاب

[illegible] اصل هر دو [illegible] — چو عکس آمد نشود بی نور مایی

[illegible] عکس [illegible] لقائی — ندارد رنگ گل چندان وفائی

[illegible] اصل [illegible] — وفا چون نبود اصل بنگر

[illegible] — نگاهی باشد و گاهی نباشد

[illegible] — [illegible] حسن یوسف در و دید

[illegible] — دلی در راه عشق آتش کشیدم

[illegible] — ز سر تا پا چشم در حسن و خوبست

[illegible] — بجان [illegible] ز دم

[illegible] — [illegible] انوار [illegible]

[illegible] فی صحنی — [illegible] رخها

[illegible] اسم گشود — ز ذره ذره خورشید نمودی

[illegible] ز رنگ ها [illegible] — [illegible] عشق و [illegible] مجاز است

چو باشد بر حقیقت چشم بازم … بر افتد ترک سر [illegible] مجازم

چو ترک [illegible] بازگردی … مرا با جان جان یکجا باز گردی

ز مهر [illegible] دل من … حریم وصل کردی منزل من

اگر هر موی من گردد زبانی … ز توزیع نعم بهر یک [illegible]

نیارم گوهر شکر تو سفتن … سر موئی ز احسان تو گفتن

پس آنگه رو به سعدی کرد و گفت … [illegible] ای یار [illegible] ورفت

نما کردار [illegible] ز [illegible] … [illegible] خانه ز ساحل نیل

[illegible] ملک عالم [illegible] … [illegible] محتاجان چند [illegible]

[illegible] مال [illegible] … [illegible] محتاج گردند

بجای [illegible] از کو [illegible] … [illegible] کرد [illegible]

بجای [illegible] زرین قصابه … [illegible]

[illegible] اطلس [illegible] … لباس [illegible] ساخت

[illegible] … [illegible] آمد در شماره

[illegible] آن سعادت خانه را گرد … ز عالم [illegible]

[illegible] خاکستر آید رد … [illegible]

زنان را

ز [illegible] بر سر نهاد [illegible] نشین — در [illegible] [illegible]

در آن [illegible] نگردد — [illegible] آورد

در آن صنعت گری عمری بسر برد — [illegible]

ز بسیاری که هرجا زرگران داد — [illegible]

ده مردی که زرین زر بپیوند — بنام [illegible] نامور

ز خود خود را اگر آن نام ماندی — کنی نامم گر این نام نداری

بسر شد عمر در صورت پرستی — دگر ماند لیک صورت پرستی

به مردم حسن صورت را زوالیست — ز حالی برزنان گردان خیالیست

مرا هر دم قدم در سنگ لاخی — ز شاخی بر زنان نشستن تا شاخی

نشیمن بر زنی گون دکان گیر — ور [illegible] کاخ معنی آسمان گیر

بود همی یکی صورت بر آن — بجو جمعیت از صورت بمان

پریشانی بود هرجا شمار است — ور آن روز میدی یکی گردن حصار است

جز تناسب [illegible] نداری — بر آن کز خیالت او باشی حصاری

بود در دست گیر شد نام زلیخا — ملک زد سکه بر نام زلیخا

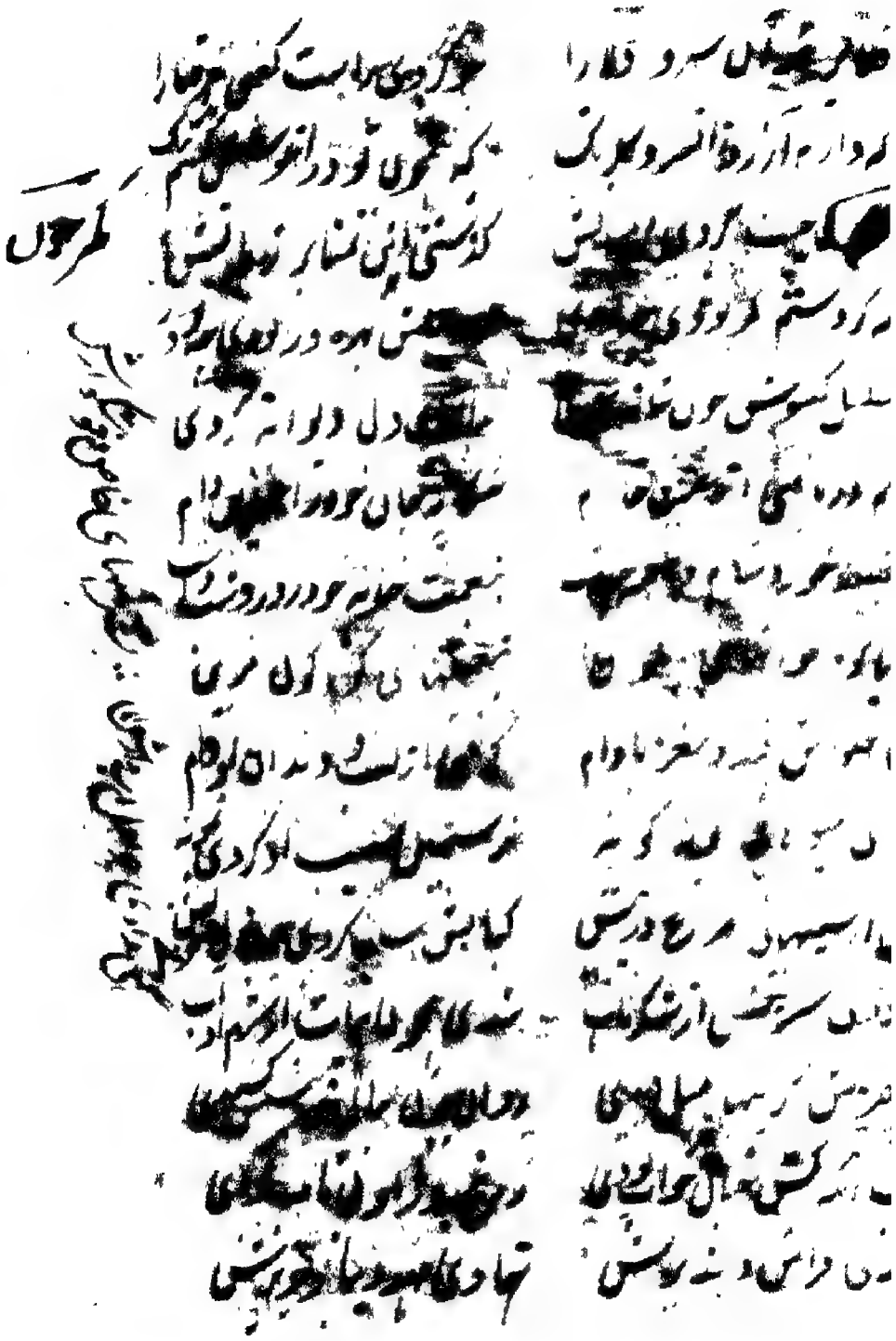

بیش

چو کوه خنجر بیسر مایی نماند — بحدمت کاری او سر فرازد

اگر راند قلم بر سر چو خامه — وگر خواند مر بحد ملا چو نامه

چو یوسف ماند ازان کامرانی — بچرد بصر فتای شبانی

شبانی مایه اقبال بودش — شبانی مایه صاحبقرانی

زلیخا وار تمنا را چو در بافت — بحصل تمنا شش عنان تافت

بخلوتی خواست رهنمونی — که کرد اندر برابش ملک ساجد

رسن محمول خود را از زمانه — بر کسوی سعیر و فر بستش

زلیخا وار بهر بخت آزادی — ز کنعان سوی کنعان رو کردی

چو سوزان بی نصیب خود دانست — سوی کاشانه کاشش بار بستم

دگر مکث این را چون بیسندم — که تا کی خود را چون بیدل

مرصع ساخت مهر زرین دلو — چو مژگان خود ش از دل

بچشمش کرد نادی لعل خونرنگ — ز بخشید ارش الکسر بر

فدان بیس دادو دان تا شد — ز در کو در محو

صبا سازند نادر زه چنبد — چو کردون زه بل

چو آهوی ختن مسکین چه — ز رگان مرکز

مژه خونش بود از دل چکیده — که افتد قطره‌ای از دل بریده

ز ناله هر چشمه اشکبارش — فتد اندیشه بوس و کنارش

دهد کامش ز بوس و کنارش هم او دوست — که هیچش جز باشد رنجه پوست

امید کامرانی نیست در عشق — صفای زندگانی نیست در عشق

چه خوش گفت آن قدم فرسوده در عشق — حریف عاشقی بیهوده در عشق

که عشق آنجا که باشد گرم بازار — ندارد هیچ با آسودگی کار

بود آغاز او خون خوردن بس — بود انجامش از خود مردن بس

به راحت کی بود آنکس سزاوار — که خون خوردن بود یا مردنش کار

زلیخا بود یوسف را ندیده — چو لیلی وصال لیلی [illegible]

بجز دیدارش از هر چیز چون [illegible] — امید نیست خود [illegible]

چو دید او دیدن او بهره‌مندی — ز دیدن خواست طبع او بلندی

بیان آورد روی جست و جو را — که آرد در [illegible]

ز لعل او به بوسه کام گیرد — ز سرو وصلش [illegible] آرام گیرد

بلی نظارگی کامد سوی باغ — ز شوق گل چو لاله سینه پر داغ

نخست از دیدن گل بس نکردست — ز گل چیدن نگیرد [illegible] دست

زبس کز عشق با خود [illegible] او — نشستی بهر آن محو عشق او
همه عالم بخفتی چون کشیده — نشستی بر سر [illegible] جانگیر او
ز سر مستی الحمد چشمی کی بخفت — ز اشک از [illegible] سرش [illegible]
زلیخا را چو شد زین سان پس — زمان [illegible] بگشاد [illegible] خویش
که ای [illegible] کارت ز رسوائی کشیده — [illegible]
[illegible] شاهی بر سریر سروری — [illegible]
معشوقی چو خود شاهی [illegible] — ز شاهی [illegible] دست [illegible]
عجب تر آنکه [illegible] کرد [illegible] — [illegible] خوش [illegible]
زمان [illegible] — [illegible] دست [illegible]
همی گفت این [illegible] — [illegible] دل [illegible]
کس ار خاطر [illegible] — [illegible]
همی [illegible] جانان [illegible] — [illegible] جانان [illegible]
[illegible] جان [illegible] — [illegible]
چه خوش گفت آن [illegible] — که [illegible]
ولی [illegible] — که [illegible] جانان [illegible] بیت

بکار او

بگفت ای مهربان دلدار دانا
چه دانی تا که من در دل چه دارم
بگفت بیش بردم استادم
زمین دور است باشد همچو بیش
بر این تشنه باید تا رفت یکبار
چو رفتم تشنه جوی بر فرود
بدین اندیشه از جا برجستم
چو یکتن بود جستی جهان بین
بران چین سر زلفش از بس دلکش
را بر دیبا مرا در دل هوا بود
چنین کز وی گره بر کارم افتد
دلم آنش گرفت از عشق بر تاب
رخش در دام آب گردد
قدش کاهد بجان آورد بیم
چو دانم از بهانه شیب بیشم

بگفت ای مهربان دلدار دانا
بدان ای پسر کار دانا
دران جان جهان حاصل چه دارم
دلی باید مرا داده
دلی تا نه بمن هرگز نیکا بیش
ز مرد آب تا نشد تشنه ایمن
دو چشم چون دم تشنه بای دوزد
نه تشنه بایش هم بشد زود
به پیشانی نماید صورت چین
نداری هر چه می آید حسابت
کران تخ ست کارم بیهوده
نظر کردن وی اندر چه افتد
بخون آلوده دل از دی چه رنگ
بچشم آب چون ناب آورد
ز رحمت کم شود مایل بسویم
بخوبی سیب صد سیب بیشم

ابیات الحاقی

[illegible] نه بسا افشار ز [illegible] ت　　ز لعلت چشیده ز گل [illegible] بت

[illegible] کم گر کرد در حیله چو تو شاهی　　ار گاهی کنی پرسش نگاهی

[illegible] ن داره گر با جهان [illegible] ی　　کند پنبش کنی زنت گیسوی

[illegible] ن [illegible] ارد به سبزود　　با سیح لعل تو بر لب زرنگ شود

[illegible] گفت [illegible] ن و [illegible] ز　　مسو هر عیب کی خون [illegible] ز

[illegible] سلام [illegible] م　　لب ازوی عطا [illegible] بردم

[illegible] ت [illegible] ت　　د سوز جانم [illegible] دوست

[illegible] ن　　[illegible] عادل [illegible] ز حق گذاری

[illegible] نس [illegible]　　[illegible] مشکان [illegible] سر شده

[illegible] سپه　　[illegible] ز دهان خدا [illegible]

[illegible] نقش [illegible] ن　　[illegible] مشکنای معصیت [illegible] ی

[illegible] رد ست　　ایمن خانه چو بستم [illegible] داشت

[illegible] او　　خیانت [illegible] در خانه او

[illegible] ستی　　خدا که نبود کاری بدکنشی

[illegible] عنیت [illegible] کردار　　زنا زاده باشد چو تو زنا کار

دلی کز عشق بهره‌ای دارد
مراد خود بیابد در رضایش
ازان وصف جمالش می‌تواند
رسد دانش بجایی کز نهایش
خوش آن بنده که از جان گردد
چو خواهد که بداند سرّ خدایش

جمشید برای تبلیغ این حکایت
چون وصف رهی شنید
رفتند بدان نامزد بسیار
زیبا دختی بدید
گل سوری بر طاق سرش
بر تنگ آهوی هم رنگ
چنارش را قدم رعنا کرد
بنفشه گل زنجیر در عارض
جمشید تا بیخ را صحن میدان
دران میدان نهالی دید زیبا
بپرسید از همه کس نام او را

خوشا حال عاشق که پرد بابال شوق　　[illegible]

چو خواهد حافظ مشتاق دوری　　کند رحمت جهان [illegible]

بجو بود وصل دلبر را [illegible]　　[illegible] از وصل [illegible]

بسا لمکه [illegible] شوکو را　　[illegible] ورودی شو [illegible]

دریدی کرش را عقد گرست　　[illegible]

کبزان جلوه در [illegible]　　[illegible] دستان [illegible] برد

کرد تحت [illegible] کشته　　[illegible] روی [illegible]

یکی [illegible] شکو در　　[illegible] کام [illegible] شکر [illegible]

ز [illegible] مستانی　　بسان [illegible] از [illegible]

یکی از [illegible] کرد داشت [illegible]　　[illegible]

مقامت [illegible] چشم [illegible]　　[illegible] چشم [illegible]

یکی [illegible]　　[illegible] بهشت [illegible]

کجا در [illegible] عشرت [illegible]　　اگر [illegible]

کجا زلف مشکین [illegible] گفته　　[illegible] جعفر [illegible]

ابدال

[illegible] — بگاه آن سمنبران نشسته

[illegible] آب [illegible] کشتی — ز حسرت درد [illegible]

[illegible] و شغف آن پری — بروی سینه بر جا در مهر آن

عجب نی [illegible] — ز جان [illegible]

مرد [illegible] در [illegible] — جو در وصل [illegible]

بهر جانب ز عشقش [illegible] — دو شاخ تازه گل [illegible]

چو پیش [illegible] ز جان بشکفته — دو گل با هم [illegible]

[illegible] — [illegible] دو دلارام [illegible]

[illegible] در دنیا [illegible] — ز طول صورت ایشان [illegible]

چو شد [illegible] — [illegible]

[illegible] — [illegible]

[illegible] عشق [illegible] — شود [illegible] عشق حرف [illegible] خوانان

[illegible] آتش [illegible] — اسیر دارم [illegible] کرده

چو شد [illegible] نام [illegible] — ترتیب زلیخا و یوسف [illegible]

چمن ساخت چشم ابر مطار / سیه کاری شب و روز آغاز

هوا از عنبر تر جا بجا خال / بجا مانده کوه و دشت و صحن جنگل

که رویت آتش در سنگ بست / بجان آتش دل و جان هم پیوست

[illegible] / [illegible]

بود از قحط سیلی بر رخ ماه / که سیلی بود بهر چشم بدخواه

[illegible] کسی نشست / فتاده آتش سیل [illegible]

بوستان دار و سمن [illegible] رنگ / که از بوستان [illegible] چنگ

[illegible] / کز آن عکس بهشت آورد [illegible]

[illegible] / بجا مانده ز رشک [illegible]

[illegible] / ز حلیت [illegible]

[illegible] / [illegible]

[illegible] / [illegible]

[illegible] / [illegible]

چو صبح [illegible] تازه در بر / لباس نو بنو پوشیده در بر

ز نقش ساخت رنگی بر زمینها / ز گل برگ و ز دامان سمنها

خدنگ غنچه گل کرده بهم   کمر بند عبیر آلوده هستی

نسیم عنبرین گردیده نائل   چو آب از رنگ بیده دو گل

عجب آبی که در وی نقره خام   دو ماهی از دو ساعد کرده

ز دستش بید و ساعد بر روی   ز رد ریزه دو ماهی را صدف

ز جسمش سیم دریا ساعد آری   ز جسمش مرد ارینا ماهی

چو ز نارنج حسن شد بر تن آب   ز آتش در به جسمش آب

ز جسمش آب در آتش ز بی   چو دل اندر دل بیدار حسنی

سمادار لعل سیرت در رخ تنگ   دو ز آن لعل در در سینه تنگ

شمامه او بر صبح سیب آتش   لعل حامه جادو سبزه دو گل

خرامان سبزه و آینه در آب   گل حسن در آب روی است

چو عکس سبزه آب رود دو در زلال   سر زلف بود در شبستان

دل عشق جو در روی نرگس حرف کرد   نقش صد آن حرف را در آب است

بجنبد چشم و دو عکس نهاد   بر شمامه بر سیم آب در شد

در آینه کمان ابرو ماهی   صد ز حسنی همو شد در بی

دو چو نرگس از ساحل دو   چو شیرین هم چشمش نور دو عالم

بر آن کاری که نشسته بپزند || بود در کارگاهی زندگی بند
بر آن کام شسته ساس می‌ساود || زبان در کشتم تو از نی ساوده
درون خانه تخم کوتاه کردند || به هر خانه شهر نگاه کردند
بنجا ر درستی قفس دوزرد || دگر سان قفسها از سنه سرزد
مدرسی بستور را فسون وقسه || کی برد ش در وینا خانه نگاه
هر سال قفسه و [illegible] || [illegible] دیگر [illegible]
بششی خانه [illegible] || [illegible] بیرون [illegible]
[illegible] خانه [illegible] || [illegible] کرد [illegible]
[illegible] دیگر [illegible] || سیاسی [illegible]
[illegible] || [illegible] خوردن نشاید
[illegible] دیگر [illegible] || [illegible] مقصود [illegible]

[illegible] || [illegible] آواز
[illegible] || [illegible]
[illegible] || [illegible]

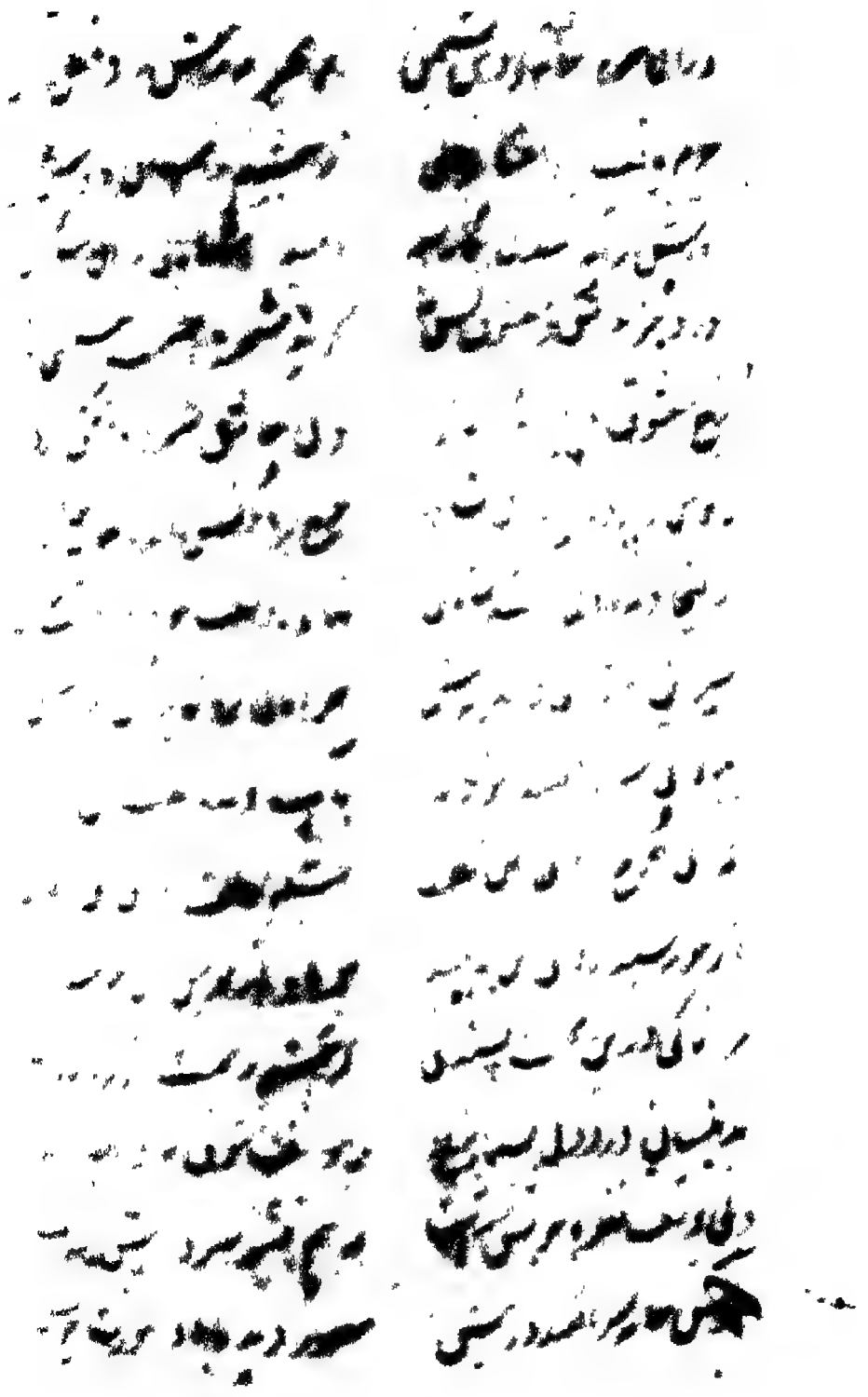

زروی ما دو رو انگشت بستر — گرفته یکدگر را تنگ در بر

از آن شور و صدای [illegible] — نبد کار خرد از جای دیگر کرد

اگر دو [illegible] را [illegible] — هم جفت آن دو گل زیبا [illegible]

شبی خوش در خمهای آسمان کرد — بخفت اندر تماشای جهان گرد

در آن [illegible] سیل [illegible] — چو [illegible] در روی زلیخا

زلیخا زان [illegible] — ز تاب [illegible] آن تابنده خورشید

[illegible] — ز تسلیم و دل [illegible] داری در آمد

برای خود [illegible] کام [illegible] — ز [illegible] [illegible] دوا کن

[illegible] — [illegible] گسته [illegible]

چه [illegible] — [illegible] نشستن [illegible]

[illegible] جفت [illegible] — ز [illegible] خورد [illegible]

[illegible] — چنینم [illegible] خورد [illegible] مگذار

[illegible] — [illegible] خداوند

[illegible] — [illegible] کو [illegible]

[illegible] — که دارد ماه را [illegible] ز [illegible]

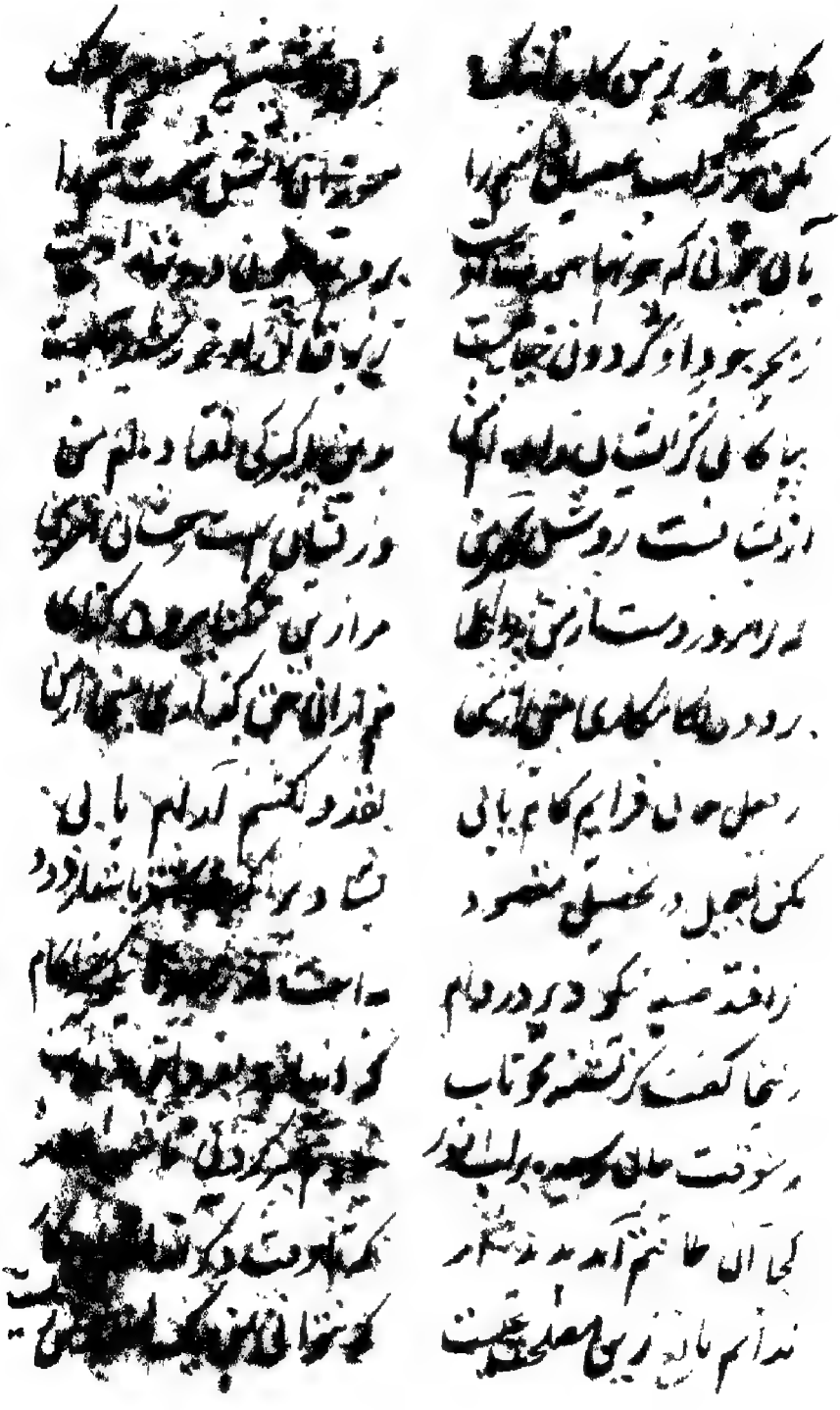

بگفتا نافع من زین دو چیزست ... قناعت پیشه کردن تا توانست

نخستین آنکه نهادی گرداند ... دوم صحبت حکیمان جهانست

ز صحبت کردن با نیکمردان ... کشاید مرد را بند زبان را

نه بینی خلعت کو چون رود قیمت ... که افتد در زمانه کاران غریب

جزای آن حکایت آن رسیده ... مرا سرد قریتی خوش رسیده

زلیخا گفت رانی دشمن خویش ... که چون روز طرب خشنودم کنی

هر آن جایی که تا حالش بپرسد ... رسیدی تا قیامت بر نخیزد

تو بیگوئی خدائی من کریمست ... عیب بر گنه کاران نریمست

مرا از گر مرور دیو فتنه ... در آن صورت سرا ماشد دشمنه

فدا سازم بهر گناهت ... که تا باشد ز آزار خلقت

بگفت انگس نیم کافد پسندم ... که آید بر کسی دیگر گزندم

خصوصاً بر عزیزی کز بزرگی ... ترا در خود نهد من کنزی

خدائی من که تو ان خوکدارش ... برشوت کی شود آمد کارش

بجان دادن نیرزد از کسی گیرد ... در آمرزش کجا رشوت پذیرد

زلیخا گفت کای شاه نکوبخت ... که هم تا حشت نیکو بماند بخت

دیو شد بر محبت را شانه ز بس نکاری بهانه بی بهانه
بلفظ بهانی در چید ساز بیت بهانه فی طریق را سازبیت
سخن [illegible] که مرا [illegible] ردم منی [illegible] این چید دیگر [illegible] منی
محب [illegible] آرا [illegible] ده از خواهی و [illegible] کام [illegible]
[illegible] [illegible] ز من کسر نگشت از تو مراد [illegible]
[illegible] [illegible] خرافات بجنب از جا کرنی الساحر افات
[illegible] [illegible] فتاد [illegible] را با آتش من خوش فتادست
[illegible] [illegible] جو [illegible] کرد و [illegible] دود
از [illegible] آتش [illegible] [illegible] من را با [illegible]
[illegible] [illegible] ز [illegible] تعلل کرد [illegible] [illegible]
[illegible] لغت [illegible] عبارت کر [illegible] از [illegible] وقتم [illegible]
[illegible] [illegible] ز دست [illegible] [illegible] از دست [illegible]
بحسرت دستم [illegible] در دگر [illegible] بر [illegible] از خنجر [illegible]
[illegible] دست [illegible] شود [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] خوش چو مل در خون [illegible] [illegible]

نهم برقش زجلفا فراخ صحرای ... رحمت گفت با هم رهای

عنان زم پیش تو چون نگشته تابد ... بی گفتن عنان تو نتابد

پس از گشتن بر پرده خانگی ... تو پوندد این با پوستاک

بگفت این و کشد اندر بستر ... چو گل بید سبز و رنگ خجر

ولی از آتش غم بر تف تلی ... بلی تشنه بود آن قطره آب

چو یوسف آن بدید از جای برخاست ... چو زرین پاره بر فرش زر است

کزین تندی بیارام اکار زنجا ... وزین ره بازگشتی کام ای زنجا

زمن خواهی رخ مقصود دیدن ... رو وصل من کام دل برسیدن

زلیخا ماه این دلستانی ... زیوسف چون بدید آنهوی

گمان بردند کز خوام کام او داد ... بوصل خویشتن آرام او داد

زدست خود در آنی خجر انداخت ... بقصد صبح صبح دیده انداخت

لب از نوشین نانش بر شد از ... رسانید چون چار ساقش مرد

بپیش ناوکش دل را هدف ساخت ... زشوق آورش تخم باصف ساخت

ولی نگشاد یوسف بر مراد خویش ... بلی لولو صدف را بهد پیش

دلش منخواست در شغل ناماس ... ولی مهدیت حکم عصمتش باز

بهر در کاسه‌ای لعلی در کف نی | که چون عکس جمالش تاب جوی
اشارت کرد نقش کاسه با کف | تعلیمی [illegible]
زلیخا چون به میان صحبت | بدیدار آخر بند کامیدت
پی ما زاده ناموس سپیدش | ز سوی پشت بر ابرو [illegible]
بروی ما رفت از کف آنکه سپید | [illegible]
زلیخا زان خواست جام [illegible] | [illegible]
خروشی از دل ناشاد [illegible] | [illegible]
که داود لیلی [illegible] | [illegible]
دریغ آن صید کرد [illegible] | [illegible]
عزیمت کرد روزی عنکبوتی | [illegible] تحصیل [illegible]
[illegible] دید شهبازی [illegible] | [illegible]
زمانی کار [illegible] | [illegible]
جوان شهره [illegible] | [illegible]
منم آن عنکبوتی [illegible] | [illegible]
رگ جان [illegible] | [illegible]

[illegible]

[illegible]

که با ... آمد که بنشینم ... چو ... شود ... بنشینم

ولی ... نمی‌گنجد به چشم ... وصل ... خواهم چشم

کنم شستن که با عشق گریست ... نه تا کی حکایت شد ...

در آن حجره که چون ... رسید ... ز دو دیده شد ... نشسید

همه ملک تمنا ... مسند شد ز زخم جان ...

ز حسرت داشتم در سینه داغی ... گذشته از همه کنجی فراغی

زلیخا تا ... حریم ... بگشاد ... ز رویم ... در اندیشه بگشاد

با ... شیرین ... همراهی ... ببخشم ...

قضا بر ... حاجت ... ... حالت ...

ز زلیخا ... ... در ... بی‌چاره ...

گرفته ... داشتم را ... در بهار ... پیر ...

مرا ... خرابی کار ... ... کار ... زاری ...

گرفت ... ... بکنم ... شیر ...

ز ... ... بیا کی یاد کرد ... حیدر ...

و ... ... کند ... ... بفرق ... تاج ...

باقبال

زاور صدق چون دلدار دیدم ... منه نهمت کنهار و دیدم
کواهی کمدران روز جزا من ... که صدق من شود چون صبح روشن
زشت نهمت کشور کش ... چه آمد بر صف تیر و عاشق
در ان مجمع زنی خویش زیبا ... که بودی از رو و تن بس زیبا
سه ماهه کودکی بردش خود ... چو جان نگذشته در اغوش مادر
چو بوسش بر زمان حرفی براند ... ز طوطی زبان حرفی نخواند
فغان زد کای غور آسمه زمانی ... ز تعجیل عقوبت بر حذر باش
سزاوار عقوبت سخت سعی ... معلق در زمین اول ستاد
غریو از کس نخواهد کرد بیخت ... سخن ماند بخون در لب تشنه
که ای ناشسته لب از شیر خدایت زده مفلس شش
نگوردش که این اتش که او دخت ... ز نم بر دود خرد سرف سوخت
نگفت من هم تمام دعوا ... که گویم با کسی را رسی را
ز غازیست مشک چین سخنه ... که ارضی زد بر دل سوده
به بین در غازه کلهای بهاری ... که صد ان در خوشند بر دو
نیم عمار لیکن گر بدانی ... نگویم با تو ان را ارمغان

چو در حال یوسف کرد نظاره ... که پیراهن عجب از پس گشته پاره

که از پیش است در پیراهنش چاک ... زلیخا را از او دامن از آن پاک

ندارد دعوی یوسف درستی ... همه بوده از آن جور و درستی

دراز دستی چاک پیراهن او ... زلیخا گفته با تهمت دامن او

دروغست آنچه میگوید زلیخا ... نه بر او صدق می‌گوید زلیخا

عزیز از طفل چون گوش این سخن کرد ... ز دامان تفتیش چاک پیرهن کرد

چو دید از پس همه پیراهن را ... ملامت کرد آن مکاره زن را

زدی تهمت گر این کید از تو بوده است ... برات آزاد آن قید از تو بوده است

چه نسبت این گنه با دامنی او ... چه نسبت بود ذلیخا که تا کردی او

در راه نیک و نام خویش کوشی ... طلبکار حلال خویش گشتی

سپیدی بخود این بالینها ... در آن پس جرم ای زنی فکندیها

رسید در دل مردان عظیم است ... زنان را کید ای پیش عظیم است

چو گرداند کینه زنان هزار ... که کید زن زند دانا گرفتار

ز مکر زنان کسی بگذر تو سودا ... زن مکاره خود هر گز نسودا

ز روز سهن با استغفار بنشین ... ز خجلت روی گاه دلدار بنشین

بگریه کرم کن بنگاه عرش — بشور زین خوف ناموس را
ندای یوسف رسان زنگاه بد — بهر کس کفتش این راز پنهان
همین بس در جهان چالاکی تو — که روشن گشت بر ما پاکی تو
قدم از راه تا نگاه در ره — که باشد بر رو پوش اهل دنیا
چو زان کفت بیرون شد زمانه — بکوش خوبی سر شد در زمانه
تحمل دلکشی است آماده جیدان — نکو چوئی خوشست آماده جیدان
چو مرد اندون نکو خوی کشته یار — ز خوشخوی به جهان یار کسی
کمن بر کار زنی جیدان بچوئی — نه افتد راحتی در سعی جوئی

نسازد عشق را کنج سلامت — خوشا رسوائی کوی ملامت
غم عشق از ملامت تازه کردد — وزین هر جا ملامت آزه کردد
ملامت سنجه یار است — ملامت صیقل زنکار است
ملامتهای عشق آنها کرانه — بود کامل جهان را تازیانه
چو باشد مرکب ره رو کران تیز — شود از تازیانه سیر او تیز
ز لیخا را چو شنکفت آن کل یار — جمالی شد بیعقوبش میل او

زمان معمار آن آگاه گشتند ملامت را حوالت گاه گشتند

بهر یک جوش صد دل خون فتاده زمان سرخوشی رنگین گشاده

گرفته فارغ از هر بیکی و نامی دلش عشق و جوانی غلامی

جهان در مغز جانش جا گرفته که دستار و دل و دانش در افتد

عجب گر ماهی پیش آید او را نهد در بندگی خویش آید او را

عجب گر کام جان سلام آردی او را رود مسکن دمی از پیش دورش

نگاهی میکند در وی نگاهی نگاهی میزند با وی براهی

زمان از رود او بسته باز هم جا ایستد رفتن کند ساز

هر جا ان گشته رفع رزخار زند انی از نمره رود مسمار

بر آنم گر بدان جمعه دو بران در نگوکت بدان به سد

نمانا بس شبم او نگوفت از ان رو خاطرش را میل او رفت

زان دیر کی با ما نشستی زما دیگر کجا تنها نشستی

زما کاگاه کم گرفتی حاسم کام دردی هم گرفتی

مقبولی سی رد ست پیش قبول خاطر اندر دوستان

سازیاخ و نگو تا میل کر سویش طبع مردم نیست مایل

نکرده هیچ مادر هم تصور — که آن آمد برون انسان سنبر

روان هر سو غلامان و کنیزان — بخدمت همچو طاوسان خرامان

بزرگان مصری صف بستند — بمسندهای زرکش خوش نشستند

ز هر خوان آنچه می بایست خوردند — ز هر کار آنچه می شایست کردند

چو خوان برداشتند از پیش آنان — زلیخا شکر گویان هیچ خواهان

نهاد [illegible] هیچ جنس [illegible] — ترنج و در یک زر دست هر زن

بدست [illegible] در کار خود در — بدیگر کف ترنجی سادی بر

[illegible] حوری قدح — پی صفراییان درمان نافع

[illegible] گفت بس کای زمیلان — به بزم نکوی با لا تشبان

[illegible] زلیخا [illegible] کام — تعشق عشق [illegible] یا علام

[illegible] روی یک ور دار سر — بدیدار رشش مرا معذور دارید

[illegible] کر و دارم ز دیش — بدین اندیشه کردم [illegible] نوشش

[illegible] اگر زنم گفت دوری — بخود [illegible] بیت [illegible]

[illegible] تا برون آمد خرامان — گشتند ز رق ما از یا [illegible]

[illegible] جان و دل مشتاق دیدم — ز حسن ما دیده از [illegible] لعیم

برنج و کزلک اکنون برکف تست | ز صوابان جاده وی صواب

بریدن های رخش نیکو نماید | کی بخشش ما را بنماید

زلیخا خامه را سر تیز نمود | که کند سوی قامت سرو آزاد

برون آمد که در پایش بیفتم | به بخشش قدر عنایت تو گفتم

بزد هم خاتم لعل نگینش جست | بیا دیده گرد در پی دست

بغزل دامن بر سینه نماید | چو گل از لعل او سوی تو بیاید

پیاپی خود زلیخا سوی او شد | در آن کاشانه تمنا نهاد شد

بهاری گفت کای سرو سهی | تمنای دل تخت نشسته

رخ خود زردی تخت امید دیدم | بخواهی ما و سر تو دیدم

بیا هم چون ... خود دیدم از تو | ... بنمای مردم از تو

گرفتم اگر در چشم تو خوارم | بنزد لب تو پیش تو شیدایم

مژه در پیش ناکس چون اسیرم | ز غمها تو آن ... شرمسارم

دل ... تو نمک خوار لب تست | نمک ریزی بر دل ... لب تست

... وفا دارم ... | ... از حق این نمک ...

شده ... ان العزیز ... | دلی یوسف ... آمدن

بداری

بی آرزوی او جان با در خست چو سوار حله کش پیاراست

فرو آویخت گیسوی معنبر پیشی علم اش چون سنبر

تو بیداری که بود از نرگس نا کشیده خویش را در سنبله زار

سیاهش را به ماهی سری کرد ز زرین منطقه زیور گری کرد

رخشان کوهر لعل گرش سنگ عجب دارم که ماندآن بیان تنگ

بسر تاج مرصع از جواهر ز هر جوهر نثارش لطف ظاهر

بیا تعلین از لعل و گهر پر رو شیشه دوال از رشته در

ردائی از قصب رد جامه پیل بهر تارش فدا صد جان مستدل

بدستش داد زرین تازیانه کنیزی از پیش زرکش قصابه

علی طلعتش مکتب از نقر عام بیان سلسله اندر کام پر کام

مدانش هر که دید شاهد حاجت نخست از جان شیرین دست دولت

بیارم بیش از نقش کشیدن که ابجد صف کاندیشم بر دن بر

رخ چون نه ان برگ نهفته برون آمد چو گلزار شکفته

زمان عنبر کان گلزار بندند ز گلزارش گل دیدار چیدند

سرک دیدار کار دست ان زلف زمام اختیار از دست ان زلف

ز روز ما بگل تا ... پنجه   ... بجای آن ماندند
چو هر یک ... دیده ...   ... ز تیغ خود ز دل
ندانسته که او ... دو بار   ز دست خود ز ...
یکی از تیغ انگشتان قلم کرد   چو حرف ... را ورقم کرد
قلم وار آنکه او تیغ از سر ...   ز ... نش ... کرد
یکی بر ساخت از کف صفحه سیم   کشید ... از سرخی جو جوم
بهر ... ز ... پروانه ... از جوش   ز ... خود ... ده ... ی ... دل
چو دیدند ... که خود را هر یکی   ... زنان کس ...
نه چون آدم که آب و گل پرست   ز ... آمده ... قدسی ... سرشت
زلیخا گفت هست این آن نگاری   که دیدم ... نشانها ...
ملامت کز غمش تان بر زبان بود   همه از عشق این نازک بدن بود
مراد جان و دل خواستم زو   ز وصل خود نشانی ... خواستم زو
ولی او سر نگاهم در نیاورد   ... ز ... گام ... ز ... د
دگر ره هم نگام من در ...   از این پس تیغ زندان ...
بسی کارش میان زندان بکوم   که از دور ... در محنت ...

ز ... ...

ز رندان خوی بدکیشی ز بون کرد | ولیکن عشق [illegible] تحقیق کارم کرد

کز دو مرغ حسنی [illegible] | [illegible] عشق [illegible] [illegible]

درحسن جمال زنان [illegible] | ز عشق [illegible] [illegible]

ز عشق یوسف جان بر [illegible] | از آن [illegible] ز [illegible] جان [illegible]

[illegible] از [illegible] کشته | ز عشق آن [illegible] [illegible]

[illegible] با [illegible] برون [illegible] | [illegible] ز خود مستی [illegible]

زدی [illegible] [illegible] و دیار | [illegible] سوز درد عشق و [illegible]

زلیخا دار [illegible] از جان یوسف | فتاده مرغ دل در دام یوسف

[illegible] [illegible] آمد مستی از [illegible] | [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] و مستی | [illegible] از [illegible] [illegible]

[illegible] جان [illegible] [illegible] | [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] | [illegible] [illegible] [illegible] بود

هر کار [illegible] خود [illegible] بسیار | [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

وزان ابلیس رو دستی نهادند | سخن را در نصیحت داد دادند

بدو گفتند کای عمر گرامی | درین ره بر چنین وین یک نامی

درین بستان که گل با خار جفت است | گل دنیا بخار غم نهفته است

[illegible] در ماتم [illegible] | [illegible] خانه [illegible]

بمن تا بر بندی با پای خویشش | ز دو دو آمد کی تا بپای خویش

[illegible] خاک شد در راست ای تا کی | همه کس [illegible] خاک

[illegible] بگردد ز تقوای پاک در کی | اگر گه گه کشتی ببر خاک تن

بهر نوع حاجتش حجت رهانی | ز تو گر حاجتی خواهد بدانی

[illegible] حاجت [illegible] حاجتی است | مکش از حاجت [illegible]

[illegible] او دست [illegible] خدمت | حقوق خدمت [illegible]

[illegible] | از آن ترسم که ای [illegible]

[illegible] نبود برا چو سرکشی کا | نماید سرکشی [illegible] بار

[illegible] | کند دست [illegible] با جلالت

[illegible] | [illegible] دست را [illegible]

[illegible] | نهند تا در زیر پای [illegible] خورند

دو هم بر لحظه تهدیدت زدل — گذشت آرامگاه دلبستن
چو کوز ظلم سومان تیره و تنگ — گزران رمه گاه لعل سنگ
در وصف آتش بر خصدا — نشین بهر سک از زبر زند برا
در روز نکشاده دست تشیع آسا — نه زراه وزلکی لی نفخه باد
بر اوج شها به تجلی بر دیالی — رسیش گشت در زیر لگان
دریش پستر بقتل با امیره — بد بیه نوره مجلس سعیدی
سیاه و تنگ بون جاده رحم — منابع ساک نیش عل زر سر
رسم به سفر دعل آب دزدان — ست سر سیر بیک رمه گاه ن
همکار هیبت رزی جبه بر بیدا — کمادر شیخ دوان جبیه زدن
بیا بر وجبین بی ابرا زدم — در هر جبین صهبگاه دکه بردم
زره آتش بجام تعجب ای اثبان — سپه زرد و دامن زدن ل
کما شاه چینی تخت سری — زما سند جای جو هو جوزن ن
خدا را بر جود خود به جنبانی — زور کی در دستی مسنود مسا
قلم شا لکه هنی رخط سلیم — لستو از موج جامر شعله بوم
دگر ماسه نه زر از ریلی ملک — زحسد آتش می منی حدی

چو در دامنش شعیب و دست زنان بین / [illegible]

نهادم یکسر بچوگان فلکم / سپهر حسن را ماه منیرم

چو یکبار نهم لبهای شکرخا / ز جعد [illegible]

جبین سر بر بسنگ خاک ماتم / زلیخا را به قدر آنجا که ماتم

چو یوسف گوش کرد او گفتگوی شان / [illegible] زلیخا یاد ... شان

گرستن بار زه دیدن چو خیز / نه تنها بهر وی او بهر خود نیز

ز تاب سند رکعت وگوی ایشان / بگردانید ... رو ز روی ایشان

[illegible] نشکفت بهر شادمات / که ای حاجت روا ای اهل حاجات

بپای پرده عصمت سلیمان / امین ... دولت [illegible]

جو ع ز دست مرلی گرمی / حصار ... بر ... بندی

... دارم ... در کار زمان / مرا زندان به از ... ایشان

... سال در زندان نشینم / که یکدم طلعت ایشان نه بینم

... دل را کند کور / ز دولت خانه ... [illegible]

ز ... کار ز / ز کوی عقل و دین ... [illegible]

... رست ... / بگردانی ز ... های ... ازین

[illegible] نتواند نقش کردن — [illegible]

زلیخا چون شنید آن جادو زبانان — [illegible] وصل جانان

برای راستی [illegible] — [illegible]

چو نبود [illegible] — نه خندد جز برای [illegible]

طفیل خویش از عشق یار خود را — بکام خویش [illegible] خود را

ببوی یک گل از بستان معشوق — زند صد خار غم بر جان عاشق

[illegible] با عزیز [illegible] — ز دل این قصه بر دل [illegible]

[illegible] پسر [illegible] در مصر — شده رسوای خاص و عام در مصر

درین [illegible] — [illegible] کشته عاشق

غلام [illegible] آن شکستست — که [illegible] شکستست

[illegible] از عشقش [illegible] نیست — به عشق او ز خویشم آگهی نیست

درین [illegible] — [illegible] بجز او دیدم

در آن فکرم [illegible] این کار — سوی زندان فرستم [illegible]

هر کوشش نبود نامرادی — بکردم [illegible]

که این باشد سزای آن بداندیش — که [illegible] کند با خواجه خویش

ز عشق ما [illegible] [illegible]

درآ [illegible] [illegible] آمد [illegible]

رخ [illegible] در آن [illegible] محراب عبادت

چو [illegible] نگر آنکه [illegible]

شنیدند در جهان کس را بلائی که نامد زان بلا بوی عطائی

اسیری کز بلا باشد هراسان کند بوی عطا دشوارش آسان

درین [illegible] عجب غافل نهاد است آدمیزاد

[illegible] ذات او نعمت شناسی نداند طبع او جز ناسپاسی

[illegible] عمری بگذراند نداند قدر آن تا در نماند

[illegible] [illegible] ز معشوق [illegible]

[illegible] آتش هجران [illegible] [illegible] جان [illegible]

چو [illegible] گرفتاران [illegible] گلستان [illegible]

[illegible] از آن سر و یگانه [illegible] گلستان [illegible]

[illegible] / [illegible]

[illegible] / [illegible] ز هجران مشکل او

چه مشکل زان بتر عاشق زار / [illegible] بند [illegible] دلدار

چه آسایش و درای گلزار ماند / [illegible] شود خار ماند

شکل خار در کند زبلی گل / [illegible] آزار بلبل

چو حالی دید زانگل گلشن خویش / چو غنچه چاک زد پیراهن خویش

ز غم چون [illegible] برآید جان غمناک / چه باک از [illegible] عاشق نه چه باک

دری برسینه شود میکن [illegible] / کز [illegible] رود شادی [illegible]

تماشا چو گل [illegible] / چو سنبل موی عنبر بار مشکند

چه [illegible] روی [illegible] / ز هجر یار خود مسکند جانی

ز دست دل [illegible] / بنفشه هجر طبل جنگ میکوفت

اگر چه بود شاهی گل [illegible] / شکفت آمد [illegible] طبل لولی

[illegible] سر به غنچه چاک [illegible] / ز رشک از دل غمناک [illegible]

ز خاک [illegible] لب [illegible] / که بید در جهان [illegible] ز دل

دلی [illegible] که [illegible] اندر دل [illegible] / به [illegible] گل مشکل شود [illegible]

[illegible]

ز سلطان ازل حکم طلب نیست ... [illegible]

که خواهست [illegible] ... [illegible]

رخ گلگون شود حیات خلق ... چو بنماید ز قعر چاه [illegible]

که گر شرمی در خود آید خوری ما ... نشاید خرگهی [illegible] ما را

ز دل خونین رقم بر روی میبرد ... بحسرت سوخت [illegible]

گرانی کاری که من کردم که کردست ... چنین زهری که من خوردم که خوردست

درین محنت سرای عشق بنشسته ... ز درد جان من بهای خویش [illegible]

بدست خویش [illegible] خویش بندم ... ز کوری خویش را [illegible]

ز شمع لهوی به پشت خویش بستم ... ز [illegible] پشت خود شکستم

دلم خون شد [illegible] کاری ... که آوردم بکف زیبا نگاری

ز دستان [illegible] من شگفت ... ز دست خویش دادم [illegible]

بجانم از دل آوا ه خویش ... نمیدانم چه سازم چاره خویش

بدین سان [illegible] جانسوز میکرد ... شب اندوه [illegible]

ز ره چون کرد بوی [illegible] شنیدی ... بهوش آمد ز جان [illegible]

[illegible] ... که روزی [illegible]

[illegible] — [illegible]

[illegible] — [illegible]

[illegible] — چه [illegible] این

کهی در [illegible] — ز تخت [illegible] دی

[illegible] ز [illegible] چشم [illegible] — مبادا [illegible] ز شبنم

کهی کردی [illegible] — که روزی [illegible] در تب [illegible]

نبودی تا [illegible] برسی — بدامن [illegible] بوسی

چو دور از [illegible] — [illegible] گرد [illegible]

گر این [illegible] — جهانی [illegible]

نگر تا [illegible] — چو دیدی بندگی زلف او دادی

مبادا [illegible] — کمندش ساختی [illegible] گرد دل خویش

چو در [illegible] — بگریه دیده پر نم کشادی

بشستی دامن از اشک [illegible] — ز اشک لعل چو دستی [illegible]

چو [illegible] بجای [illegible] دیدی — از آن [illegible] بجای [illegible] دیدی

بدو [illegible] در دل [illegible] — ز [illegible]

نهادی

دوای صبر بر دل باز دو الیش [illegible] ز [illegible]

به بستان [illegible] ز هر جرگی صبا [illegible]

چو قد در لغت و رسالت نشانیست [illegible]

پشیمان شد ولی سود [illegible] [illegible]

ولی صبر از خیال [illegible] کی از دل [illegible] کرد

ملاک عاشق از رعنایان [illegible] تخصص آنکه [illegible]

چو افتد عقد صحبت در میانه بود [illegible] جگرانه

[illegible] آمد ز خود [illegible] [illegible]

دو دوند صحبت در میان [illegible] [illegible]

[illegible] خود بر در [illegible] [illegible]

پیام قیصر [illegible] گرا [illegible] خود را [illegible]

عتاب از لب [illegible] [illegible] راه نقش [illegible]

خلاصی از جفای [illegible] ز تربت دل [illegible]

ز هر خیری [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

دلی مصری کہ گیرد عاشقی پیش
بقول ناصحان مصلحت کیش

چو کردد تا ج خروار کفتا جا موشی
کشد آنی ہمہ را عاشق و لیخوش

چو از زندان معوت یافت بیرون
جہان کرد از زلیخای فلک چون

زلیخای فلک را چہرہ شد کم
ز مہر یوسف اندر اشک شد کم

زلیخا را غم یوسف چنان زد
کہ از اشک تنش کلکون خزان زد

عشق را شد ز رشک او جگر خون
وز آن خون دامن گردون جگر خون

بدیہ ماہ با سوز و داشت
ہمان آہ و فغانی روز بر داشت

چو رو اندر شب آورد روز عاشق
نشد گردد دزون ز سوز عاشق

چران تره ماند روز کارش
فزاید تر کی شبہای تارش

رغم روزش بود ودر سیاہی
شبش کرد سیاہی از سیاہی

شب بستن بود آندم کہ آید
برای عاشقان اندوہ زاید

چو از دار مشیمہ بحر بیرون
بجای شیر اندر کہ خون

از آن مادر کہ بر خوردار ماند
کز غمان بحر آش خوخوار ماند

زلیخا را چو از مصری جوانی
بدین خوبی نیامد در جہانی

نهانی در گرفت از غم نشیمم — چو زندانی خود را به بینم

چو زندان تنگ شد بر آن گلستان — ز زندان یافت خود مژده بهارست

دلش را شیخ از زندان گشاید — ملایک خنده زنان گشاید

روان شد بهر سرو ناز دلبر — نشان خیل انجم باشد چو مه

ز زندانی چو آمد بر سر گور — نهانی میر زندانی را طلب کرد

اشارت کرد تا بگشاد در را — نمود از دور آن تابنده مه را

به پیش آمد بر سر سجاده از دور — چو خورشیدی که رخشان بود از نور

گهی چون شمع بر پا ایستاده — ز شمع زرد اینان را نور داده

گهی خم کرد قامت چون مه نو — فکنده بر بساط از چهره پرتو

گهی سر بر زمین از بهر تعظیم — چو شاخ تازه گل از باد شبگیر

گهی طرح تواضع در فکنده — نشسته چون بنفشه سر فکنده

ز حد در پیر نزدیک نشست — چو لاله گرفته تا که پیش نشست

نهانی راز عشق از دل ناله میکرد — ز نرگس یاسمن را ژاله میکرد

چو از لعل لب را بیمزه شسته — ز تلخی تر رطب بر پای آن کشید

نخستین چشم افشان دو اشک گلگون — هم آمد اندر عیان از پیرون

کمال عشق چو رنج فراق نیکان
مراد عاشق و معشوق کشتان

بکام دشمنان دولت چشمت
سوا بای دوستم سلامت چشمت

بروز وصل تو آرایی
عاشق آمد دلم شاد آمدی

به تیغ علم کردی بیسه ایمن
همی بینم تو آمدی عزیزم

نداری یار مظلومی من
دری خطری دیگر دری من

ز تو هر لحظه ام از نو غمی زاد
مرا ای کاشکی مادر نزاد

دگر بر اد مادر کاش دایه
نعوذ ملی می افتد سایه

ز شیرینی لب تو میدهد بهرم
شبی یار قندی آمیخت بهرم

ز حال خود دو سخن بود
دل یوسف بحال خویشتن بود

سر موی آمید و ناظر نشد
دگر سینه از ظاهر نشد

چو شب بگذشت همراه صبح خیزد
رهی ای ملک شد از تک زان

غریو کوس سلطانی برآمد
مردان در سحر خیزی دعا کند

ز دم سگ حلقه بر حلقوم عودت
دمش را ارغوان شاخ کند

خروس از خواب نازین کامگار
زمانی ساز کرد تیز آواز

ز لیخا حال اندر جمله بوگشت
بخدمت استان یوسف برگشت

زندان تا مهش خورشید تابنده
شناسد هر کی زندانش جای بود

خدای جان جان بوشد در تنگ توبه
خودش جوزندان آید شان رنگ

نکردی کس بدستان میل جانان
که بود آن خسته دل را میل زندان

بی ار نه زندانست یارش
بجز زندان کجا باشد قرارش

شب آمد عاشقان را پرده راز
شب آمد سه لان را قصه پرداز

توان این کار در شب بیشتر کرد
که روز شش کم توان تدبیر کردن

رها جوان غم شب نگذراند
نه غم بل ماتم شب نگذراند

بلای بخت بد مندان بیش
صد اندوه جگر سوزان بیش

به روزی آنکه در زندان گذرد
نه صبری آنکه در زندان نگنجد

نعمتهای خوش هر لحظه جوی
نهادی هر کف محرم کنیزی

فرستادی زندان سوی یوسف
که تا دیدی بجایش روز کوتف

جوان محرم زندان آمدی باز
پر از صد عشق یاری کردی ایار

کمی رفتی بر کف پایش نهادی
کمی صد بوسه اش بر چشم دادی

که این جنت کمال رحمت دید
که این پایی است کاو جانان رسید

مرا او را سخن [illegible] / [illegible]
سعادت [illegible] آمد [illegible] / [illegible]
چو دولتمند باشد [illegible] / [illegible]
حریفان را که [illegible] / [illegible]
در آخر [illegible] / [illegible] آفتاب [illegible] نو
هزاران رشک [illegible] / که [illegible] آید [illegible]
نبود از [illegible] مسطر / ز [illegible]
سخن کوتاه تا شب کار او این بود / ز [illegible] گفتار [illegible] نبود
درین گفتار چون شب در رسیدی / [illegible] شب آمد
چو شب آمد دگر شد [illegible] اندیشه / [illegible]
شبش آن بود روزش [illegible] / [illegible]
شب [illegible] ز [illegible] چاره کردی / روز [illegible]
نبودی [illegible] کار / گهی [illegible] گهی [illegible] دار
میان [illegible] خانه گردش / که از [illegible] کردش
ز بس در یاد او گم کرد خود را / نشست [illegible]

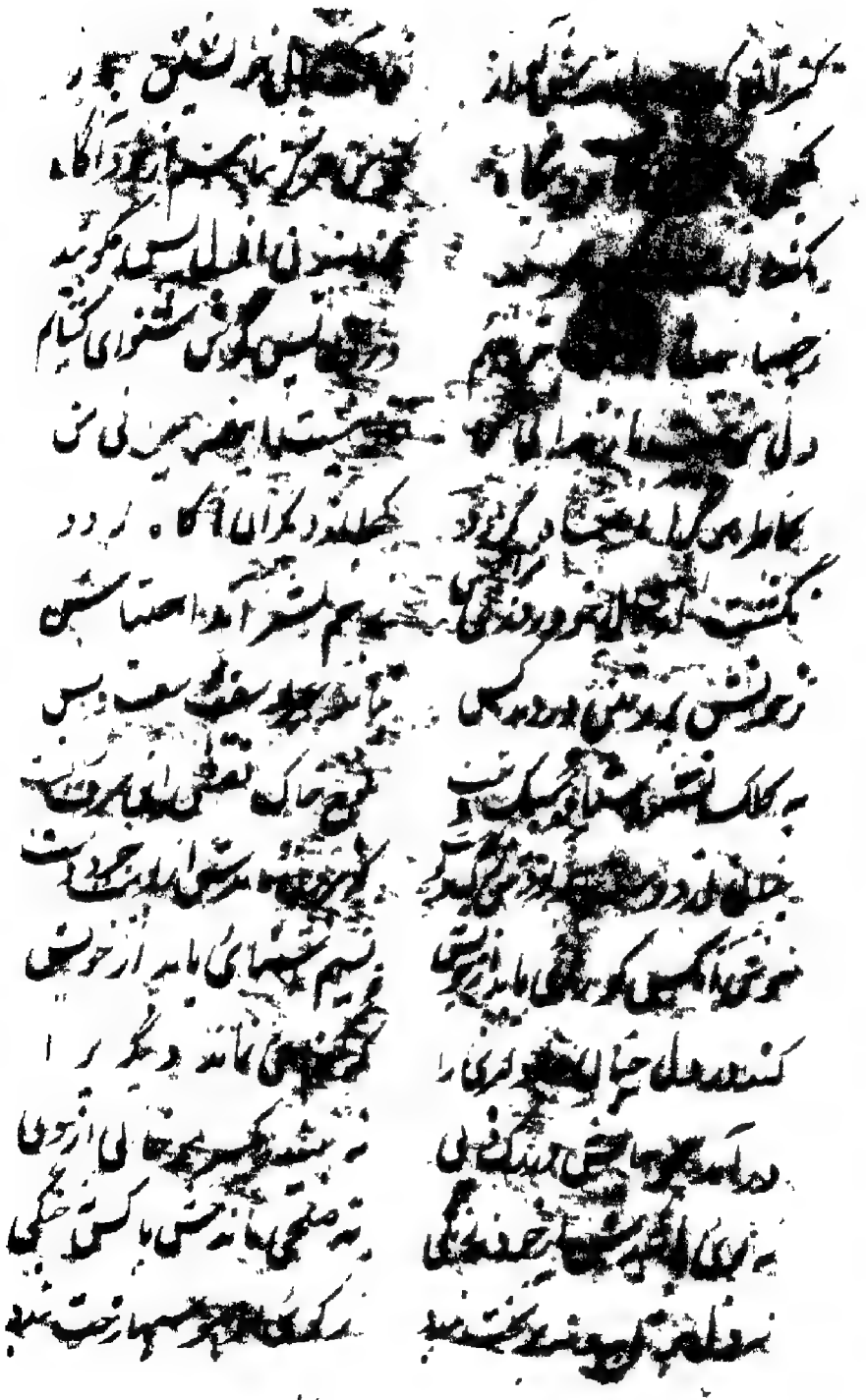

از کوید

اگر کوید سخن با یار گوید ... اگر چو مهر او از ما بجوید

دارد حوریش را اندر شماری ... نگردد بیش عمر از غم کناری

بترخ اندر بخوبی کم ندیدی ... ز دولت شاه و درویش

بهم جایی تمام از خود بردی ... بدولت شاه و درویش

بود ایم راه دولتخانه دانی ... نه از دولت بود بخدین گرانی

بدین دام کران جانان فتنه ... قدم در دولت ما نه

بنودی در یابی زان خوب ... مباش ایمن بروز هم کلمت

چو اندر خودی بود خود را ... کزین سودا نیابی سود خود را

دلا در مرکه دولتمند زاید ... فرخ قدر لعلش خلعت رد

بخارستان رود گلخن ارگردد ... کل از دی نافه تاتار گردد

بود ای کلبه تو بر تنگ ... شود از تعدمش خرم بستی

بزندانی کز در آید خرم و شاد ... کند رندانیان را از غم آزاد

بود باغ اندرو در تار باغی ... ز دردا تا فرخ مرکل چراغی

چو زندان بر گرفتاران زندان ... شد از دیدار او شعبان رمضان

سه رمقدم او شاه کشتند — فرند در دریغ از داد کشتند
بکردن نسل شاهان صد طوق اوفتاد — بیاد تخت شاهان وحده حلحال
اگر زندانش بیمار کشتی — اسیر محنت تیمار کشتی
مگر بستی تو بیمار دارش — خلاصی دادی از بیمار خوارش
دگر جا بر تن عیاری بدی تنگ — بسی تدبیر کارش کردی تنگ
گساده رو شدی او را بصاحب — زنگی در گساد او دستی زدی
دگر در مفلسی عشرت بدی رنج — زنادانی بودی عزت سنج
زر زردار ان گلیدر کردی — زعیش عقل تنگی برکردی
دگر جوانی بدمستی نکردی — تگرداب خیال افتاده رختی
شنیدی از لئیمی لعنت خواب — بحکمی آمدی از خشم زرداب
دو کس از محرمان شاه آن دم — زخلوت گاه قرنش داد محرم
زندان همدمش بودند همراز — درآن ایام کرده با وی هم بورد
بهنگام شب هر یکی دیدند خوابی — گران در حال شان افتاده تابی
یکی را مژده داده خواب از بخاتش — یکی را محو از قصع حیاتش
دلی بعبیر آن زندان نهان بود — دگر ان در خیال شان بار گران بود

یوسف خواهای خود بگفت — جواب خواهای خود بشنفت

کی را که شمال ار دار داوند — کی را بدرشه بار داوند

تو هم روی که سوی ما نرفت — تر لیکاه غرو جاه میرفت

چو رفتی سوی مصر شد نشستن رد — تو را یوسف وصیت این چنین کرد

نه من در حلوت شهریاری — چه حبس و محنت کهساری

مرا در مجلس یاد آوری رفت — گران یاد آوری داوری خوف

کوی هست در زندان نبردی — ز عدل شاه دوران نی نصیبی

چنین بیگانه مسند بخور — نه هست این از طریق معاملت دور

بخور دان بهره مند از دولت جاه — می از دولت ز شاه فرخ سپهشاه

بان رفت این وصیت از خصالش — که در خاطر نماند جز جمالش

جمال وحدانش ما وسی آورد — ز زندان تا لا محبوسی آورد

بلی از آنرا که از دو تر گزیند — نصیب زود و مغبونی نشنید

ره اسباب بر رویش بسته — رهین این و آنش کی بسیند

نیاید جز سوی خود رویی او را — ز هر کس نگسلاند سوی او را

بدست نیز تا را حبس نخواهد — بغیر خویش محابس نخواهد

نخواهد دست او دادن کسی را ... بسیر دامن خویشش خواهد دید

[illegible]

بیا تا گل کنیم امروز ما را ... که فردا کس نمی‌بیند کسی را

بود چون کار دوران ناپایدار ... پیش کوشش دلرا نیست

زمانی گر دست صبری دهد ... بخش هیچ صانع را گمان نه

بدید آید رغبت ز اکتساب ... بدولت در گشاید مردمان را

چو یوسف دل از چنبهای خود کنده ... بر بیدار رشته تدبیر بر نه

بجز آزرد نماند او را بنایی ... که باشد در نوابت تیشه زن

زمند آری خود کامه بخردی را ... کز فتنش فیض فضل ارزی دارد

شبی سلطان همران شاه بیدار ... بجز آبش همت گماد آید پدید

همه بسیار خوب و سخت نرم ... بجز نیکی و خوشی از یک دگر نه

ز ران آن تیس هفت دیگ در بار ... بدید آمد سراسر خشک و بی نور

در آن هفت خانه تن روی کردند ... بسان مرده از ما یک نجستند

بدنسان شش خورم هفت خانه ... ز سلمان ران خوش بدی آمده

ز گرد آن عفت هفت آن خاک ... بران چیده گردش سر بسر تنگ

چو سلطان بامداد از خواب برخاست
ز سر بیدار دل تعبیر رؤیا راست

مکن غفلت که خواب محالست
دلیم گر توبه و سم و خیالست

بحکم عقل تعبیری ندارد
بجز اغراض تدبیری ندارد

چو نزدی که از یوسف خبر داشت
ز روی کار یوسف بر حذر داشت

نه در زندان هوس فرمان روایست
که در چاهی ز فرمان خدایست

بود بیدار در تعبیر هر خواب
دلش خواص این باغ

اگر گوئی بود بیگانه این راز
در تعبیر خوابت آورم باز

بفرمان خدای عزت ازمن
به بهتر کور را از چشم روشن

مرا حشم خرد زان محفوظ است
که از دانستن این ناتوان است

ز دانائی جان زندان چو مرد
بیوسف حال خود چون نگرد

بفرمان کلوخ هر دو عالم
با وصاف خود چون وصاف عالم

چو شد خوشه بجوزا گاو در به
بود از خوبی سابقه جو

چو شد خوشه خشک و گاو لاغر
بود در سال سبک سنبله پر

نخستین سال هفت گانه
بود باران آب کشت دانه

همه عالم ز نعمت پر برآید
وزان پس هفت سال دیگر آید

بشکیبا چون تو با انجم [illegible]
نقاب از کنار سخن [illegible] گشایند

به جرم سخن چون [illegible] بچیند
جز از [illegible] زبانی [illegible]

بود دین بیشتر شود پیشه [illegible]
ز پاکیزه [illegible]

مرا نیست که [illegible] تنگی نیست
در اندیشه خیانت تنگی نیست

در آن خانه خیانت نیاید از آن
بجز صدق و امانت نیاید از آن

مرا به زر تو لقب خوان
که باشم در فراش خواجه [illegible]

چو مردان [illegible] چون کعب [illegible]
زمان شعر را زند آگاه

که [illegible] شاه با سر [illegible] کشتند
همه پروانه آن شمع کشتند

جوره کردند در بزم شه انجم
زمانی العاشقین [illegible] شمع

گران شمع [illegible] چون دیدند
که بر روی [illegible] نامی کشتند

[illegible] در بهار [illegible] بودند
هزاره [illegible] نبودند

تنی کاز زار باشد [illegible] گل
کی ارزد [illegible] گل

[illegible] تاب [illegible]
[illegible] چون [illegible]

زمان گفته کای شاه جهان
تو فرخنده باد [illegible]

ز یوسف با هزار [illegible]
بجز [illegible] نامی [illegible]

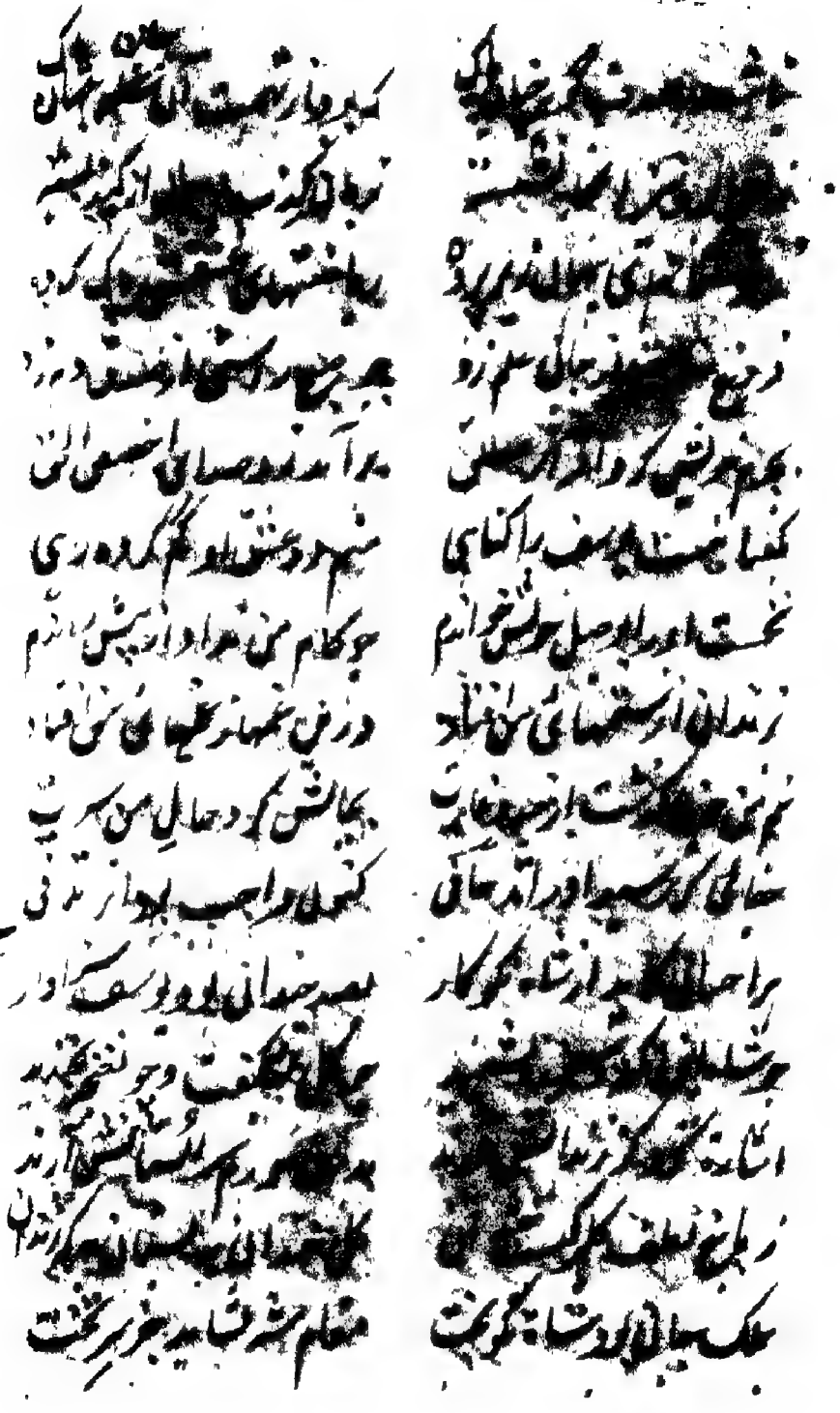

[illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] سوی خسرو دانه | غلامانی خاص خسرو دانه
و از [illegible] از [illegible] تا [illegible] | [illegible] کشیده در زر و [illegible]
[illegible] عنبر | [illegible] ای زر و گوهر
به راه مرکب همی افشانند | گدا را از گدائی می رهانند
چو آمد بارگاه شه [illegible] | فرود آمد ز رخش بادپا [illegible]
ز پیرامنش پا انداز [illegible] | [illegible] انداز از فرق [illegible]
[illegible] خز و ابریشم [illegible] | بر اطلس [illegible]
[illegible] | [illegible] از چون تخت [illegible]
[illegible] | چو سرو و گل رخ و [illegible]
[illegible] | [illegible]
نخست از خواب [illegible] | در آمد بلبل [illegible]
و زان انس کرد [illegible] | [illegible]
جمالی [illegible] | [illegible] کاید از آن [illegible]
و زان [illegible] گفتا [illegible] کردم | ز تو [illegible]
[illegible] | [illegible] جهان خوردن [illegible]

نگفتا با هم

بقضا بالطیم و راغی — که ابر دم بعینه در تراخی
مشاوری کردن اندر برداری — که نبود خلق را هنر کشت کاری
بناخن سنگ خارا را تراشید — ز جهد خویش نتوانی دانه کاشت
جوانرا دانه نبود اکنده خوشه — نهندش همچنان بار بهر توشه
سنا نهاد خوشه را زان رسته ازین — که ماشد بر رخ خصمان کمان زن
جو گیرد خوشه در خانه درنگی — نماند روزگار قحط تنگی
بر و هر کس برای عیش تر — بقدر حاجت خود زان زخیر
و لی هر کار را باید کفیلی — که از دانش بود باری دلیلی
بدانش غایت انگاره اند — جو دانند کاندرا کردن تواند
ز هر چیزی که در عالم توان یافت — جو مش و آنا کفیلی کم توان یافت
بین خویش کن تدبیر ان کار — که نماند دیگری جوشن بهنگار
جو شاه ارزی بدان کار ساده — بملک متعرد اوشش سرفرازی
سپه را بنده فرمان او کرد — زمین را عرصه میدان او کرد
بجای خود به تخت زر نشاندش — بصد عزت عروسی تخت بندش
بهر جانب که فرمان او روی — جبینت کس نهاد ان پیش روی

بیا مالامال تخت زر نهادی | جهان را زیر تختش سر نهادی

ز [illegible] بر سر صد ان ایوان | ز [illegible] با تاک جا و سان [illegible]

[illegible] که گیتی سواده | برون بودی [illegible] ز شمار

[illegible] جا و [illegible] | بعد از این بلندی [illegible] چنیری

[illegible] | [illegible] حمت [illegible]

دلش [illegible] | [illegible] بودی [illegible]

[illegible] ادم کرد | زبار [illegible] خم کرد

نه از [illegible] خانه آباد | نه از [illegible] یوسف [illegible] آزاد

فلک گر [illegible] | درون [illegible] اکار [illegible]

[illegible] | [illegible] خاک

[illegible] کاری [illegible] | [illegible] اعتباری

نه آمد [illegible] فرازند | نه [illegible] گذارد

[illegible]

[illegible] شاد باشد | [illegible] ازاد باشد

[illegible] دامن تو | [illegible] دامن تو

ز روی نگار نادره‌ی عالم نقش … [illegible] این آن عقد
گهی کندی ز ناخن روی گلگون … [illegible]
ز سرخی بر یکی لب [illegible] … [illegible] اندر نقش [illegible]
همی [illegible] گهی دل [illegible] … ز جان [illegible] نقش [illegible]
همی در [illegible] به کف دست … همی بر [illegible] رنگ [illegible]
[illegible] و خورم [illegible] … گر از خورشید [illegible]
چو باشد آفتاب [illegible] یار … مرا نبود به از نیلوفری کار
بدل [illegible] صور [illegible] … بتان [illegible] انگشت
نقش [illegible] نگار [illegible] … نگار [illegible] ز انگشت [illegible]
[illegible] خامه [illegible] … [illegible] کافور [illegible]
درون نامه حرف [illegible] … برون [illegible] حرف [illegible]
دلی [illegible] … [illegible] دلبری [illegible]
ز داد [illegible] کار [illegible] … ز [illegible] رنج [illegible]
جوانی [illegible] … [illegible]
بر آمد صبح شب [illegible] … [illegible] کافور [illegible] دید

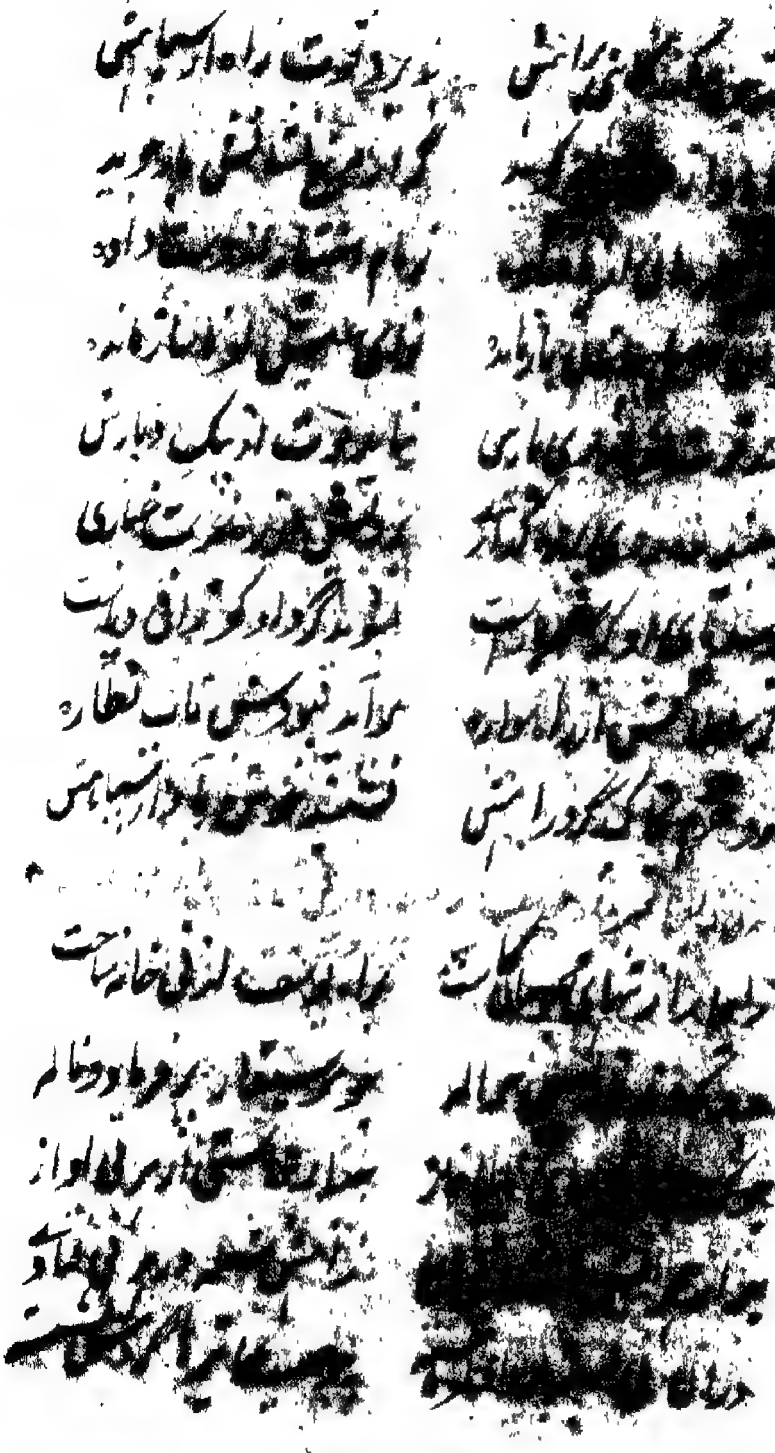

ولی از دوری عشقش چنان آزرده
بر او هم تیرگی شب سیه کرده

برآخر داشت با او سخت دلورانه
سپهر اندازه کردن نهادنه

نگاه در سایه چون جمع غرور
ز شب بسته هزاران مشعل پر نور

ز دور ظلمت اندر وی نگاه
برآرد چون شب از دل دیده ماه

کره ز خوشه چرخ از دم او
شکن در کاسه بد زار سم او

ز سمش هلالی بسته از زر
ز سیمش اختر رخشان مسمر

ز خم سم چو سیمین خاره خستی
ز سرما نوش سیماره جستی

اگر نعلش زدی در تاک رو
بجرخ ابدر شتابی چون مه نو

گذشتی در شکارستان نخجیر
بران از پهلوی نخجیر چون تیر

گرستی مردان شدی از خنجر تیز
یک حمله زدی گرم چون برق

اگر گردش نه ماندی پس شدی
بگردش مادر صرصر کی رسیدی

ز اندازه سدی بر خط پرگار
ندیدی هیچکس یکسر از اوی

بخویش زمین دران چو لولب میل
چپان کرد آمده از خط اصل

چو کبکی بود از کوه پرواز
بری را سیب باری آنار بانه

برآخر گر شدی رام و فروتن
گرفتی خدمتش گردون بگردن

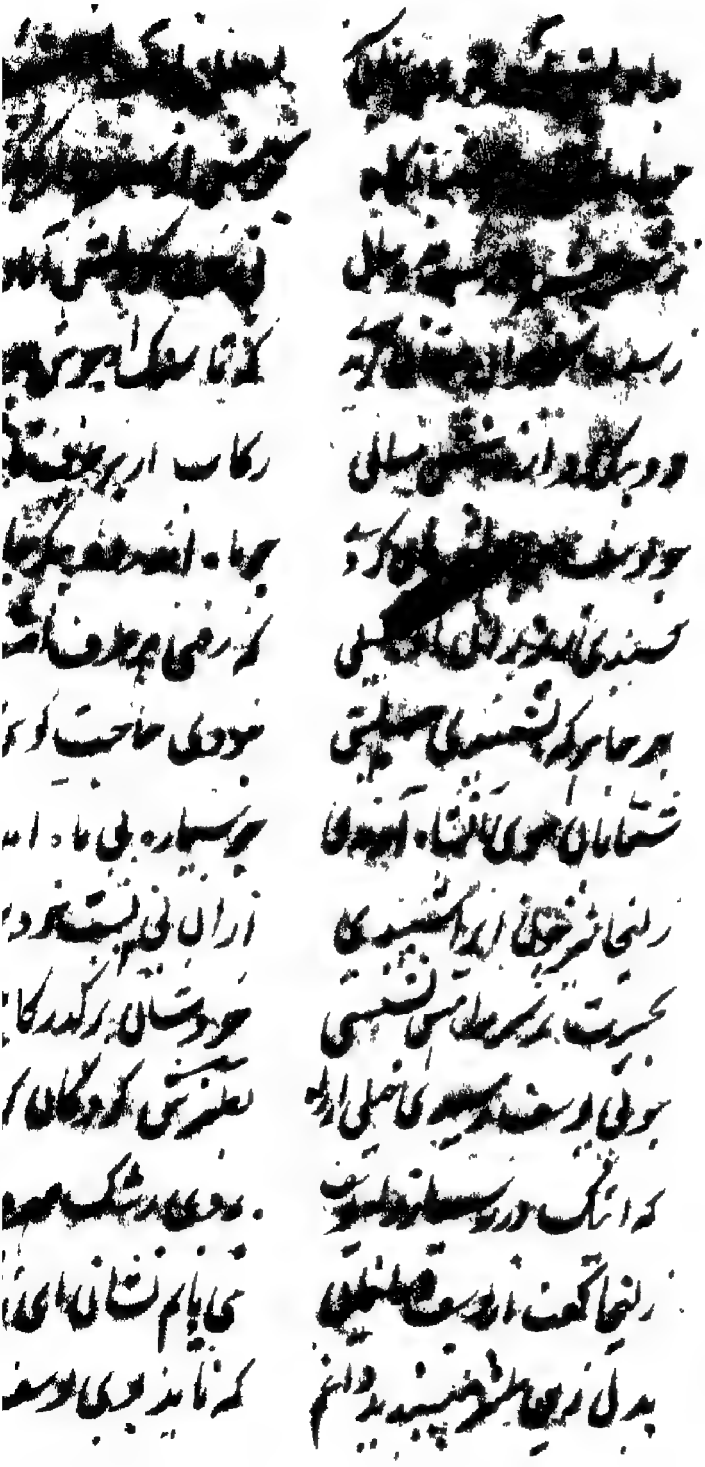

اواز
طعنه

۲
درد ۴ م

بوصل آنکه آن دلبر نکو بود — جهان پر ناز و نعمت تا نکو بود

هر محل که آن از جانان نشستند — [illegible] جان [illegible]

چو یوسف رسیدی ما گردی — ز [illegible]

بلقیس کو از یوسف خبر هست — در این گلم از قدم [illegible]

بلقیس دور [illegible] — قدم در [illegible]

نسیمش [illegible] جان را آتا ره پاید — به تنها جان جهان را [illegible] پاید

بی بس شاه [illegible] جان [illegible] — قدم دستش را [illegible] نهان [illegible]

چو جان را آتا زکی همراه گردد — از آن جان [illegible] آگاه گردد

[illegible] بوس [illegible] — رها وشان [illegible] دور شود دور

ز دل افغان که بس حسرت می دارم — [illegible] دوری [illegible]

باشد [illegible] — [illegible] از [illegible] جا

ز جانان تا [illegible] باشیم — جهان [illegible] باشم

[illegible] — ز خود [illegible] ایستاده

ز جام [illegible] از دست [illegible] — جهان [illegible]

در آن تنها چو دم از جان شاد — دمی [illegible] افغان [illegible]

مبین دسی بدی روبکا ای بروی غیر دستش کاروباری

ندانند عاشقی بیدل قناعت فزاید حرص او ساعت بساعت
دو دم خود مک مطلوش نالم بهر دم در طلب گر بهد گام
چو باد بوی گل خواهد که بیند چو بید روی گل خواهد نه بیند
رقیبا گرد بعدار رشتینی هوای دولت دیدار بینی
شبی پرسش آن کرد بین بود که عمری در پرستش کار این بود
ملت ای فتنه چانم خانت سر من در سعادت با نهایت
ترا نمرست گر جان می پرستم بردند کو سر منبش ز دستم
بحسم خود بین رحم را بحسم مارده سا بهم
رویت چند باسم ماند بهور بده جبی که رویش بهم
مرا در هیچ دینی او مقامی بجز دیدار نوشت سب کامی
بده کامی مرا چون می توانی چو دادی کام من دیگر دانی
برین جا سخنم میبد چندین بدین بد ختم میبد چندین

جهان پرست این که مالوفی تو آ... / وه نابود نمودن این به
صلف این در سر جانک میکرد / زکریه خاک را نمناک میکرد
چو شنا چو رخت حاور آمد / سهیل اهلی یوسف برآمد
برون آمد رسنجا چون گدای / گرفت از راه یوسف کنعانی
برسم داد حو... ان داد برداد / ز دل نالهٔ رحمان فرادکرد
رسن را آسمان مسند زبر سوی / بصیر حاد شان طرفه کوی
رسن رفتنها مرد در حوا / سهیل مکسان راه بیمای
کس از حوا بحال او معما / بحالی سد که از انس مبناد
رموسدی دلس صد پاره گشته / زکوئی حورحی آواره گشته
ز دود دل فغان مسکرد و سر / راه شق فسان مسکرد و سر
محبت خانه سوز حول لی اوز / دو صد سعله بیک تست لی آورد
به بیش دیدان سکس صنم را / زمان نگشاد نسکس الم را
که ای سنگ سوی عرد حام / بهر راهی که ماشم سنگ راهم
شدار نور راه بختم تاک دل / سرد کز او کوم سنگ دل
به بیش رو یو خول سجده کردم / سر راه و مال خود سردم

نکو ... که کام دل نگیرم | بکام هر دو عالم [illegible]

ز رشتی جدا هم ... شکست ز رشتی | ... که از قدرت شکستی

شکستی عهد ... | خلیل آسا شکستی ...

ز شکستی ... [illegible] | بکار ... ز ران شکست ...

ز رشتی ... کسی ... | باب چشم و خون ...

[illegible] که در ... | ز درگاهی خدای پاک نالید

کجای عشق ... | تمام ... کران ... آسمان

و گر ... قدرت ... | ... کسی کی سر نهادی

دلا ... که ... خود ... | ... ز آتش ... در ... کسی

کسی ... قدرت ... | کمر کو ... ار در ...

اگر ... آوردم خدایا | ... جفا کردم خدایا

بلطف خود خطای من ... | خطا کردم خطای من ...

... خطاهای از من | ستاندی ... از من

چو آن کندی خطا از من ... | بس ده بار ... از من ستاندی

چه باشد که به ... | ... دیده ام ...

[illegible]

چو دل فارغ از داغ اسعد · بچشم الله از بلوغ یوسف

چو برگشت از ره المعرمان شاه · گرفت اعوان کشان بار بحق گاه

که ناگفت اگر بنور اساحت [illegible] · ز قول [illegible] کردوش [illegible]

بدوش سده مسکین و محتاج · نهاد از عز و جاه [illegible]

چو جا از دان [illegible] در گوش [illegible] · ز رفت از هیبت [illegible]

بصاحب گفت کاین [illegible] · که بر دل جان و دل [illegible] را

بخلوت خانه خاص [illegible] آور · بمولا [illegible] اخلاص [illegible]

که تا [illegible] از جان [illegible] · درین [illegible] اقبالش [illegible]

ز [illegible] · عجب ماندم که تا [illegible]

ز [illegible] در [illegible] · [illegible] را کی این [illegible]

دو صد جان [illegible] در ماند [illegible] · که در ماند [illegible] یکتا [illegible]

[illegible] صبح صادق [illegible] · فرو [illegible] کم کند [illegible]

شود [illegible] صبح صادق را [illegible] · [illegible]

[illegible] شاهان دوران زمانه · که [illegible]

[illegible] از طعام [illegible] · [illegible] دست [illegible]

در بیان ورزش [illegible] — تعلم کردن آدمی از باز زرد کوکاست

[illegible] هست عاشق — گر کرد و باز نیک اندیش عاشق

[illegible] را ز ورزش مدد باید — ز بازستی همچنین کی از او رباید

ز ورزش رو نشسته باز گوید — حکایتهای ورزش باز گوید

[illegible] — بجز [illegible] خود نشنفت وصف

دیا صاحب بلغ و کمالی یگانه — بجز این نیک مرد عالم فسانه

[illegible] ز [illegible] — که دردی محبت را شد [illegible]

مرا [illegible] باشد همراه — بهر راهی ز ورزش تا بدرگاه

بگفتا صاحبی با درد آگه — اگر دل ورزشی هست [illegible]

بگفت او همت را [illegible] — که [illegible] باز گوید حاجت خویش

بگفتا ز [illegible] تا در آید — حجاب از [illegible] بگشاید

چو در صحبت [illegible] — در آید شاد [illegible] خلوت خاص

چو دل خرسان شد [illegible] — درین [illegible]

ز بس [illegible] — ازو نام [illegible] حلقه کرد

[illegible]

کسی کز [illegible]   [illegible]

[illegible]   [illegible]

[illegible]   [illegible]

چرا [illegible]   بدین [illegible]

[illegible]   [illegible]

چو یوسف زین سخن آلت [illegible]   ترحم کرد و دردی زار بگریست

فصادی زلیخا این همه حالت   چرا حالت بدین [illegible] ز روی یار است

چو یوسف گفت با دایه که ای زلیخا   [illegible] زلیخا [illegible] زلیخا

شنا [illegible] بردو از دلش [illegible]   رفت از لذت [illegible]

چو بار از نمودی آمد چو و باز   حکایت کرد یوسف با وی آن کار

بگفتا گر جوانی و جمالت   بگفت از دست شد [illegible]

بگفتا کو چرا شد سرو نازت   بگفت از بار هجر جان گدازت

بگفتا چشم [illegible] بلا [illegible]   بگفت از بس که [illegible] عشق [illegible]

بگفتا کو [illegible] بی که بودت   [illegible]

بگفت آن [illegible] نرگس [illegible] زاند   ز [illegible] نشاند

زدم [illegible] بیا [illegible] باشی کردم   بگو بر [illegible] یاد [illegible] کردم

زنیم [illegible] کشتی | درآمد بحر عمانش به [illegible]

[illegible] | جوالای بر [illegible] نشیم

[illegible] | گشاید تا به آن اندر کار او بند

زعشق عاقبت [illegible] | شود زامید بندان عقد کرده

چو زد مان ماقت [illegible] بنشاند | که بندد با زلیخا عقد پیوند

اساس پادشاهی جشنی نهادند | نهاد اسباب جشن اندر میانه

[illegible] سران ملک را خواند | به تخت عز و صدر جاه بنشاند

[illegible] | ز آیین جمیل و صورت خوب

زلیخا را به عقد خود درآورد | به عقد خویش یکتا گوهر آورد

نثار افشان [illegible] | نثار کیمیا [illegible]

به رسم حضرت [illegible] | بمجلس حاضران را [illegible]

زلیخا را به پیش [illegible] بنشاد | [illegible]

پرستاران همه پیشش دویدند | سر و افسر به پیش [illegible]

خروشان از جمال [illegible] | ز [illegible]

جزای [illegible]

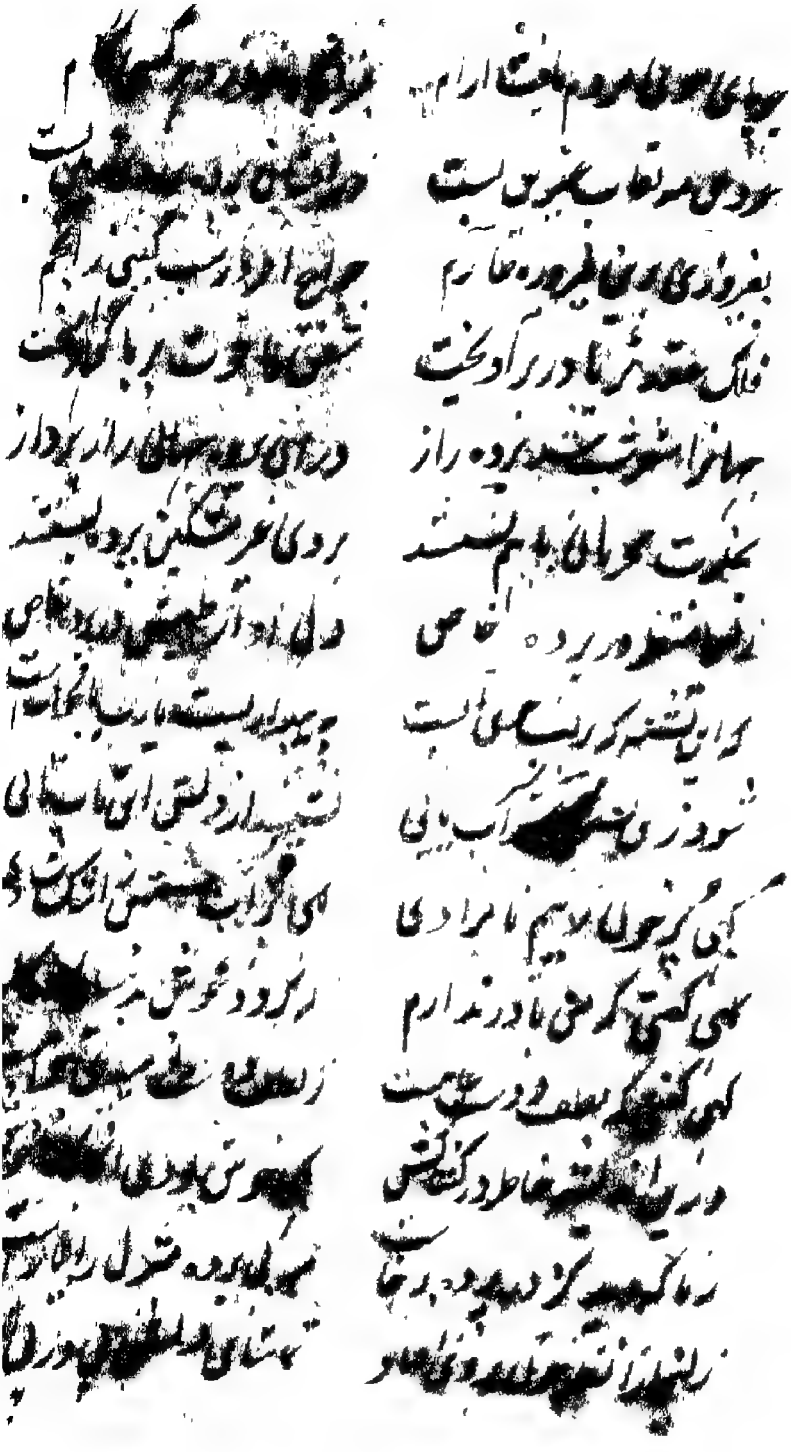

دو لعبت را که پیش از هم شتابد | یکی عاشق یکی معشوق جانها
چو دست حسن [illegible] | [illegible]
در آن خوابی که دید از بخت بیدار | [illegible] عشق از یوسف شد گرفتار
هوای ملک خود [illegible] | [illegible] مصر آهنگ سفر کرد
ز شهر خود به شهر یوسف آمد | [illegible] یوسف آمد
جوان در [illegible] | [illegible] وصال او بسر کرد
[illegible] | [illegible] دری افتاد
پس از پیری [illegible] | [illegible] ز روی آن جانان جهان شد
در آن [illegible] | [illegible]
چو صد [illegible] | [illegible] یوسف سرایت
دل یوسف [illegible] | [illegible] آمد از آن دل [illegible]
میان [illegible] | [illegible] یکساعت نماند از وی [illegible]
[illegible] | [illegible] نهادی از وی [illegible]
[illegible] | [illegible] حاجت [illegible]
ولی روز زلیخا پرده [illegible] | [illegible] حقیقت [illegible] یافت

ز عکس [illegible] خورشید در ماه محال از دیده در فعل [illegible]

دو سینه [illegible] ز نخلستان دو وارش در خمال

بهر شاخی از آن [illegible] دلی [illegible] از نوا منقار بسته

[illegible] درسته [illegible] [illegible] ز لعل [illegible]

دو صد نقش [illegible] [illegible] در او [illegible] از [illegible]

[illegible] گرفت [illegible] [illegible] ز [illegible] بهشت

[illegible] مرا [illegible] صد گردی تا قیامت

[illegible] سلام [illegible] خانه درگردی [illegible]

[illegible] [illegible] اشکان آتش [illegible]

[illegible] [illegible] خانه کردم [illegible]

[illegible] جدایی [illegible] داری هر سوی [illegible]

[illegible] داد [illegible] ضعف [illegible] [illegible] ساخت [illegible]

[illegible] نور [illegible] و زان [illegible] در [illegible]

بسی [illegible] ز نرم [illegible] [illegible] وصال [illegible]

ز [illegible] نشسته بر سریر پادشاهی

در [illegible] یوسف [illegible]

[illegible] که [illegible] / کند تا [illegible] کام وصل [illegible]

شب [illegible] صحبت درویش / کند [illegible] ران را فراموش

[illegible] عاشقی از غم غباری / نیابد [illegible] روزگاری

کز آن [illegible] پدری بر آید / [illegible] را کاری برآید

درآمد [illegible] وصل گستاخ / درخت آرزو را [illegible] شاخ

زلیخا چون ز یوسف کام دل یافت / بوصل دائمش آرام دل یافت

[illegible] کام [illegible] / ز غمهای جهان آزاد می‌زیست

[illegible] اما [illegible] وصالی / در این دولت ز وصل [illegible] سالی

[illegible] نخل برومند / [illegible] فرزند [illegible] فرزند

مراد [illegible] جهان در دل [illegible] / که [illegible] حاصل [illegible]

شبی [illegible] یوسف [illegible] / [illegible] خواب

[illegible] نشسته / [illegible]

ندا کردند کای فرزند یعقوب / کشید ایام دوری [illegible]

زمانه‌ای نزاد و کل نرنجم نه — نه نیز بنگاه جان و دل دهم نه
چو یوسف عافیت‌آسای الوجب — به پهلوی زلیخا شد زمحراب
حدیث خواب خود با برادران کرد — و زان مقصود خود بادی عیان کرد
زخویشش و حیالی دور می‌افکند — بجانش آتش مهری افکند
دل یوسف بصد رنجه بر آمد — با قلیم وفا سویش قدم زد
قدم برین نکته‌ای آزرده — ره قسمت سرای راز بردست
سماع آتش ازین برفشارد — بحرای نقادست دعا برد
گهی حاجت روای تشنه‌لب — نسیم فرنه تارک بلندان
مرغ تابع [illegible] — گه پر کرسیح مقبل را نداری
دم زین سورتای زرنست — زند بر جهانیای کرنست
مرا فارغ زمی رقصی بگردده — زند بر جهان تلک ابر ده
ملوکانی که ره دین گرفتند — بقرب سرلت متصل گرفتند
برون از انتمار و اب نم — بتغرقت آشیان رسانم
زلیخا حون شنید این راز داری — بدل رحمی رسیدش بحکاری
یعین دانست کز وی این دعا را — از کدو نیز دی انکار را

سر [illegible] دیگر [illegible] نزد او

[illegible] زعهد [illegible] [illegible] تا بسر [illegible]

چو یک چندی بر یوسف [illegible] که شد دلها ز نور فیض او جان

[illegible] بساط [illegible] ی روان آمد تماشای سواری

چو [illegible] جبریل [illegible] تماشا [illegible] جمیل

[illegible] ی که سایه بر رکاب [illegible]

عنان [illegible] رعنائی بکش با از رکاب زندگانی

ز یوسف این بشارت [illegible] بشادی [illegible] دامن [illegible]

[illegible] را افشاند یکی از [illegible] خواند

عنان خود [illegible] گردش [illegible] بانگ [illegible] گردش

ز کنعان [illegible] بخواهید [illegible] وداع من رسانید

[illegible] بوست [illegible] خاک [illegible]

[illegible] طاقت [illegible] جاش بکار خویش [illegible] از آنجا [illegible]

[illegible] وداع عزاست بماند در دل او تا قیامت

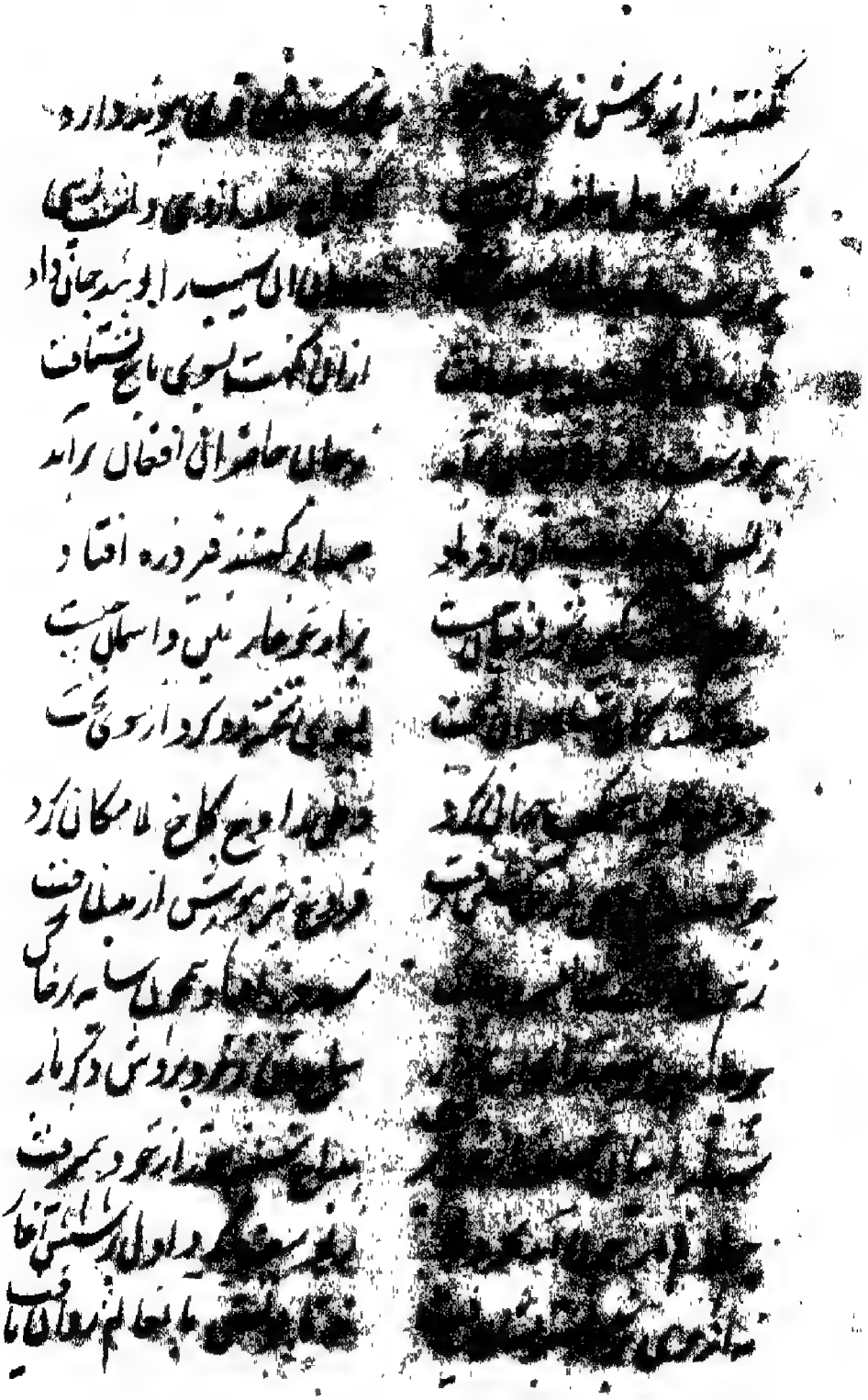

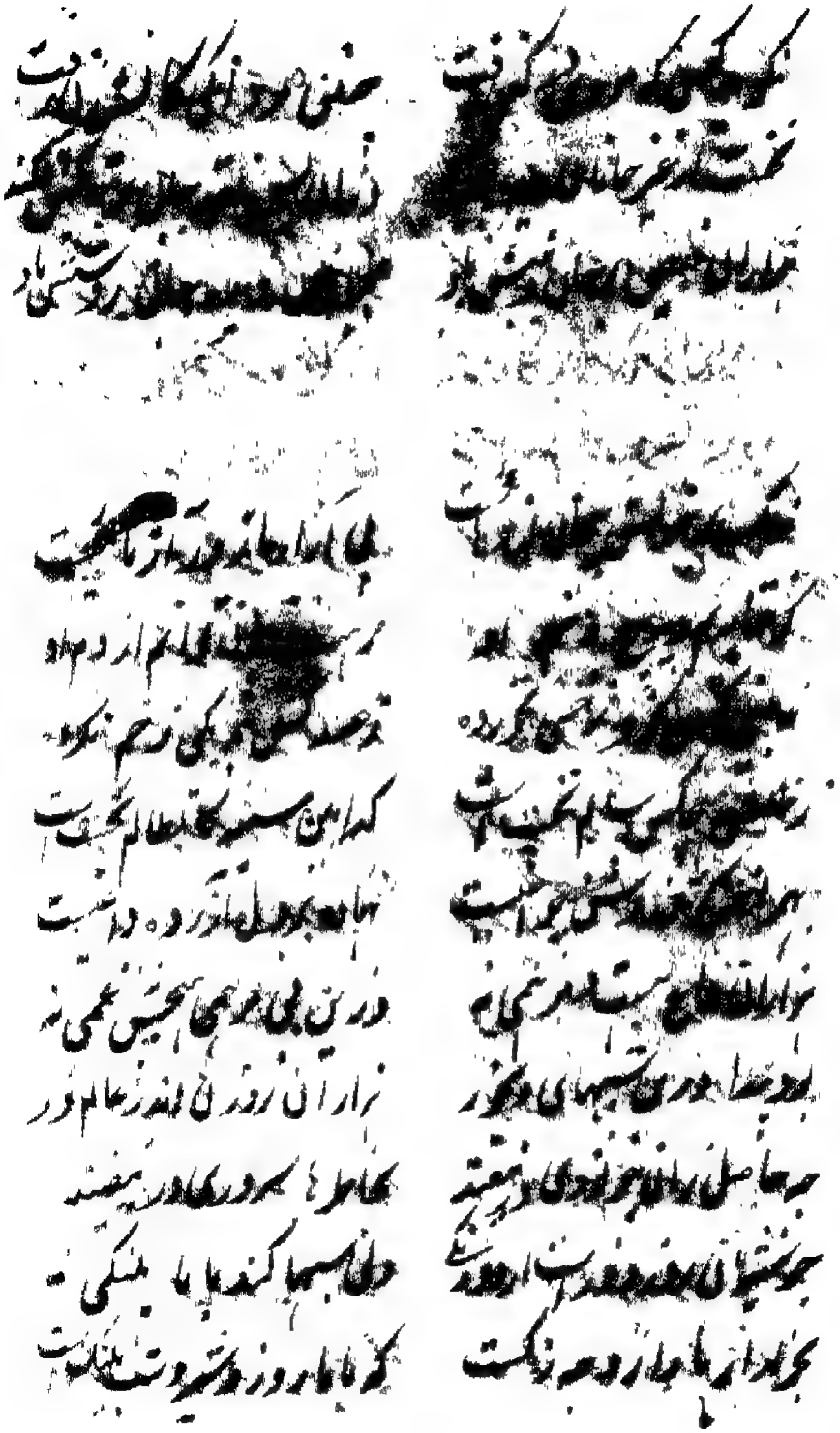

سزد گر عشق [illegible] عالم — [illegible]

تماشا [illegible] — [illegible] بهشت

بسی گردش [illegible] — [illegible] انجم

که تا ما هم [illegible] — [illegible] گردد

[illegible] مرغ [illegible] انجام — [illegible] عالم

طبایع [illegible] یکدگر [illegible] — کنند [illegible] پیوند

بماند مرغ [illegible] آشیانه — [illegible]

نه بینی در [illegible] سپهر [illegible] گردشی — که [illegible]

ز سوز [illegible] گلبن [illegible] نسیم صبا — [illegible] نسیم صبا

به بستان ما نیز فصل بهاران — تماشا کن [illegible] جوی باران

بها کرده است [illegible] پیرهن چاک — [illegible] چون [illegible] خاک

چرا در داغ گل پاره پاره است — [illegible]

گرفته زمانه سر [illegible] — که کرده [illegible] ارغوان را

چرا سنبل پریشان است درهم — چرا بر چشم نرگس اشک شبنم

بنفشه در کبودی سوگوار است — به خون از غصه لاله داغدار است

بدان سان [illegible]   [illegible] زده [illegible]

نشسته بر رخ زردش غباری   چنانکه ماه دور از روی یاری

زده سنبل به پیچ و تاب مشکل   شده با نار [illegible] معطل

جدا از دست [illegible]   [illegible]

نکرده دست خود را آشنا گل   [illegible] شکسته تاج بر دل

بهاران هست عالم را جوانی   ازین [illegible]

کنونی در گلستان خرمی نیست   دگر باشد لطیف آدمی نیست

درین غمخانه [illegible]   دل پژمرده [illegible] نرگس

نباشد سر بسر [illegible]   نصیب [illegible]

دل ابرار [illegible]   دماغ [illegible]

چراغ [illegible]   [illegible] باشی

زبرجدی که [illegible]   بکند خاطر [illegible]

به صد حسرت رسیدن جای آخر   غم [illegible] نشستن جای آخر

کجا دستی [illegible] بلبل   ازین بی‌حاصلی [illegible] بلبل

اگر تو [illegible] انگشت گزیست   [illegible] بکشاده دست

ز عاقل حسته دارد ابتناد لکا یک می ستاند انچه داد

نماند بر دلی بسی بالسکت نماند آتی روانت ساحت لنگ

سحابی رحمت گاه زدائی کرنگی را بر هواری نمائی

چو صد تازه نهالی را زند بخوبی خشک تنوان کرد چوند

زدیت تجربت زدان کرد زدست نقد گیرای بدان کرد

پرستی بسی کار نوست ولی کاریت رحمی ما بدارد

جوردت ارد تجدد زدیحه مگس خود را ارد در چیر ریحه

بر خشت بر دلصد سنائی تو ارسیدانشی سر سرچشمه ای

چو دیدنیش را این چشمه مکش سرمه مکن جسم بصیرت

یکی بیات تو کوری دلکی چه سازی چاره از چشم دلکی

رسیمی مسن که بهت راهی زد گرلب صد سارس لام لی زد

دران صحنی جهان لسری فتاد یکه کس را نیت زانکسری زاد

زنادانی که دیوانی حرستی کنی ارازلیها پرده پوشی

درین تابن رس بسی دسختی فتاده صد شکست در درستی

ترسی بر شکسی مدارجای بهر جایش کری ما جری ای

بهر جا ارزنی سود کم یار جانست — ز اسباب جهان افتد که
ز طبعت هر که را حسنی زیادست — که آن [illegible] میبرد این را که
جهان را کرده زخونش [illegible] — [illegible]اری در جهان دیگر
نه واقف که دیگر جایی هست — ز اسبابت که بستی
از آن که [illegible] که حاصل برگ اندوه — بیاری کند از عالم [illegible]
[illegible] حاصلی [illegible] — روی بردن ز عالم تا که
خود حسرت ز جام مرگ ساقی — تو زنت میل زین در [illegible]
سعید آنم که با [illegible] عاقل — ز دو نوش [illegible] در عالم
ببین [illegible] حاصل سعید — [illegible] کاشی [illegible]
ز هیچ [illegible] یک ذره [illegible] — که عالم [illegible] کم [illegible]
شادی دل بودش [illegible] — غم را فرحت از غم
[illegible] دل [illegible] — که [illegible] فرداستی [illegible]
نابود [illegible] که گاهی — کسی در حال این عالم [illegible]
ادم [illegible] عشق [illegible] — در وصد کوه سختی [illegible]
[illegible] کمش [illegible] — و که شستم یا در ره [illegible]

برافکن پرده [illegible] — آتش اندر [illegible]
زجان از [illegible] — که [illegible]
[illegible] — [illegible]
جهان [illegible] — [illegible] داغ جدای

ترا اکنون ای فرزانه فرزند — نهادی تو پا اندر خداوند
ز لطف ایزدی مقصود جاوید — رسید آخر بکام احمد
مرا مقصد شد سالی برآمد — ترا می آید اقبال و مرا رفت
زبس شدت [illegible] — که وقت حاجت از کار رفته
پدر هم زعمر رفته خویش — ملول از سال و ما و عمر خویش
رسی جایی که کار آید تمامه — کنی کار و دل زخار آید بجا
چه بود اکنون که کار از دست رفته — بیایم اختیار از دست رفت
تو جهدی کن که دیگر کار ما را — نوی از جر و دولت ساز
بکن کاری که سودی آید آخر — لسر یاران جودی [illegible]

بگشت

بحث از رکب دانش بود و بینش — ز جهل اما و دانایی مدر شو
نبود معلوم هرازا و شنیده — که دانا آن مرد و نادان نه
کسی کو دعوی فرزانگی کرد — کجا با مردمان همتایی کرد
ولیکن با بد دانش نه در چاه — که علم آمد فزاید آن عمر کوتاه
نیابد هیچکس عمری دوباره — تعللی رو که فرصت عار باره
چو کسب علم کردی در عمل کوش — که علم بی عمل زهر است دانش
حد حاصل ز آنکه دانی کهتر را — مس خود را کنی زر تمتر را
[illegible] عمل اخلاص عالیست — سزد چیزی که را انجام کاریست
[illegible] عمل حول خلعت خاص — رسد از مرحبا لیس را اخلاص
[illegible] انجام نیکی نداردو — چو خلوا انجام ناشد علت آرد
چو اخلاص آوری ای ناسپاس — که ناشد صد خطر را اخلاص ره
شتاب از راحت لب کم زن — بکوش تا بوشی و جوی باری بکن
عرض از جامه فرخ خزو دیباست — مدار دمیل زینت هر که مرد است
کرامند رخس بوشی و زینت — نبود ذات مرد جز عبادت
چو رو به کرسوی از رزم شادان — کشد از پوست از سر شیر دان

پرسیدی اگر چون کمین آمد — که آخر مبارک شهر شهد

مطلبی شادزی ای نگر هوار — که تا صبح کردی صدق دار

وحوان سرکشی تا ای زکت — [illegible] ار فوقی نسان نش ست

تمک را چون کنی [illegible] — مکدا ایرلکس ای حرف

ما حسان را اضافت نکنای — [illegible]

[illegible] — [illegible]

مسار اردام داری سان کران با — [illegible]

برای دوسان حال را فدانی — [illegible]

کرا مانند دوست ان ما حدی — [illegible]

نشد مار و چون ماسی کا ار — [illegible]

ساخوش کار با کرد و حوشت — [illegible]

در الاش لرد دست زد — [illegible]

لکار نک کرد ما در و — [illegible]

چنین تا ری که با ای خاک او ماس — اسیر حلقه فراک او ماس

وا کرنه روی در دیوار خود باش — سر را خیلد مار غار خود باش

رهنمائی ز رهنه نشناسد — زرانده جهان از او شناسد

هر اولین مسلمان را اندکی کن — ز عالم روی مسلمانی نکی بن

اگر ماشد سب تاریک یا روز — بهر دمی که ماشد دل در دوز

وگر ماند ترا این دولت آن دست — نساید کار بکاری بجز دست

یکی رنگار خانه ماکت روی — خیال خویش زاده ماکت جوی

ردانا مان لودان نکته مشهور — که دانش در کت دانا ست دستور

این گنج تنهائی کتاب ست — فروغ صبح دانائی کتاب ست

تو دلی مردمت اوستادی — ز دانش نخشت بردم گشادی

ندیم مغز داری دوست دوستی — ز بکار تو کویای خموشی

درونش بحر عجب از در فایر — بقیمت هر دری را نکلس در

عماری کرده از رنگ ادیم ست — دو صد کل بر سر دردی مقیم ست

همه سکین عذاران لوی روی — زلیس رفت نهاده روی بر روی

زنگر یکی همه هم روی هم لیست — که آنرا از تندکس بر لیک ست

مصور لطائف لب گشاید — هزاران کوهر معنی نماید

کهی ماشد چوتن صافی درونان — با وار حقایق رهنمونان

کهی از تند در طی عبارت بحکمتهای تو نالی اشارت

کهی از رفتگان تاریخ خواند کهی از آینده اخبار راند

کهی ریزند اندر قالب اسعار بحیث عقل کو مرای اشعار

بهر یک این معاصد چون کهی کس بکس از مقصد اصلی مرا نوش

کرت بود نکلی سوی اردلی بکس حالی ازان ماری بک تو

راز دل چو بکشای لب خویش بگفت از خیر دشتر او مسدس

چو آید از قفس بی مه رود ز از مسکل بود او در دلش مار

دردن تره ارسل رحارف زبان بکشای و بشنو می معارف

معارف گر چو یار بک یاشد به حاصل زان خود ل... یاشد

بکن با صوفیان خام باری نه باشد کار خامان جز مکاری

طریق تحته کار ر... اشد بجای میوه ارباب... ر

راهل خویش ان تیو برده بماند تا قیامت نارسیده

منه دست تهی ازسم و زر ز بر در دست تهی بر نرد

چو در دکشش بی دست و پ بدست آید ترا گنج سعادت

چو عیسی نا توانی جهد بحمت بده لقمه خود را ز کف مت

زدیده خواب راحت دور کردیم
هوا رم خوابگی ماجور کردیم

بگلخن نیست رخاکستر کرم
به از پهلو زدن بر بستر نرم

اگر رسمی که ناکه نفس جودکا
بمیدان خطا کاری نهد گام

بدین غیبت دری مزران که گویی
علاج نفس اول نه تو بی

دران حلقه حمال حور دارد
که از ناموس مستور دارد

بود قرب سلاطین السی تر
ازان السش لسان دود دیگر

چو آتش بر فروزد مشعله نور
ازان میکر بهره نیکی اردور

ازان ترسم که چون تاریک رائی
ز نور زندگی تاریک مانی

مبه با منصبی را در میانه
نه عدل و نصف را گردی نشانه

رآسودن دران مسند بپرهیز
که گردد دیگری دست که از خیز

زمنصب روی در لبی منصبی نه
که از تر منصبی بی منصبی به

زخوت پاک نتواند نیوشش
نواصح تا بر هر کس نجوشش

بخوشه چینی را از پرستی تن
ندارد سر مهد از حرث دشمن

چو خود را دانه زخاک افکند خوا
زخاکش سرخ رو دارد مسعار

نصدر طلب میکن زحمدی
زتعظیم فراوان سربلندی

عدو باید که جان بر تیغ نهد — نثار تخم صفا در دلی افروز
ملک وصف دل کژدم نگردد — طریق مهربانی مار نگیرد
از آن صحبت که طبع دون بیاشوب — حجاب جمله او خو ما لجوب
چو نادان را دهی پند در نیابد — بدر نکذارد فرزند هنر نیابد
چو دود از روی کسی خود نماید — نه حاصل نامه کالبش را ثمر دهد
نکو نامی بود در خلوت خاص — که نیکی را شهادت بس اخلاص
چو بندی لب ز گفتار نکوهش — چو دانا نامیدت در جهان کسی جای
نه چون نادان ز رنگ کوشش آرای — ز دیگر کوشش سرو لبش نگذارای
روید بندر نیکی دانه از خاک — نیاید قطره قدر کو سر پاک
نماند این مثل بر بنده پوشیده — که گردد خانه کس سرمای ورزیده
چو دود رنجای خود خشنود نماید — ز نادان نوک نی سامان نیاید
سخن نه کاندرین دیر مجازی — کند فصل حدیث کارسازی

نگارنگان روزگار جاهی — نگین زین سپهر دلکشایی

چو باشد هیکلی آزاد و دانا   نگاهی نیستی [illegible] دهد از دل
نفیسی زیر این زنگار گون کاخ   ندارد [illegible] زر ساخ
بعقد حول گنبد هیکلی ردی   نور [illegible] سلان حجاجوی
ز حال خیر کاران تو سر بر   ز سنگ اندر خامان گو سرگیر
طمع را از قناعت سیج رنگی   خلف آزاد و گل ساخ لشکی
سپهر سنان همت سار خانه   تحولت کاه عنقا آشیانه
زمان یکتای در مدح زو نهال   بگشت از بهر یکسان برگ و فلی
سران ملک را از لب بی   قوی قوسمان کیشی را جهان
نظر کن در فصول چار گانه   که میگردد دو مال دو [illegible]
ببین یکسان بهار و تابستان   خزان برد و را انکه یک حال
مثال برد و تابستان دی کر   زین سوال حکمی است بشر
همیدانم درین شکل مدور   خداسا دیدنی وضع مکرر
مکرر رحمه سحر آسیر [illegible]   طبیعت را ملال اگر باشد
زمان نگذار فکر سود خود کن   ز نسبی روی در نابود خود کن
درون از شغل مشغولان بپرداز   دل از مشغولی خولان بپرداز

[illegible] چراغ از بهر شب کوران مخور
[illegible] که سرطره دوآمد مایهٔ الماس
[illegible] مرد عمر اگاهی نشاید
چراغ دیده کالی را دود قلب دماغ عقل را دود تاسف
جوانی ترکی بردار و غارت مصور شده بری رو در کارت
ازان ملت مصری هیچکاری زنان در پرده آن بوزگاری
بود در کام راه آری بجائی بران جا تشنوی لوی وفائی
برآید علت کوری ز دودی برآید بوریا نبشتی دلوری
چه رنگ آخر ازان موصیبی خوندم موسمی رو سفیدی
بدل کرمت ازان رنگی بجائی نگس هم چون سیه کاران حسابی
درا کرمان راه عذر خواهی بآب برف شو از دل سیاهی
زبری برمرت برف شکوفت وزان هم که بواب برف آب
سیاهی کرند ای شمس از دل ندارم زین سیه کاری حاصل
قلم بسکن که دستت لکه دارد ورق بردر که فرد برزه کارد
چراغی فکر را کالی نماند ریاض شعر را آبی نماند

نه بینم ازجهان فرخنده یاری ترا
به این در راه طاوسان چه کار است خ[illegible] ا[illegible]
خلاصی خلق است اردم مدار ز[illegible]
نظامی گو دلعظم دلگسالیش نکلفهای طبع نکته زالیش
درون پرده اکنون جای راز است وزو مانده همه درون پرده
بباید هرتا در پرده باشد بران سری که ما خود در نیابد
مدانند این سرالاسرا الله بلطف سالم فی کوی الله
ربی وام گرفتاران رسیده بگردون این خبرش را رسیده
درون از نفس آلوده پاک است زگرد شرک وحدت ما چه تابد
به پهلوی خود این در جایی چه باشد گر زخود پهلو تهایی
تهی پهلو مرد کاردانی میان کاردانی پهلوانی
چه حاجت ان دلاور را دستان که باشد روره داری صردان
ترا آیینه تا در زیر پر است که باشد شیوه دسدر بعصر
دلی کز درد این دل مدتی نه پیش کاردانان این دگر
جهان دل را که سرحق نوشت وصیتش کو بر اسرار بستم

[illegible] بکر این ناشد مدت او دل

بحمدالله کز رنج تو نالم — بما ماند آن دلکش فسانه
دلم گر نظم سحبی در عنان بود — ز فکر قافیه در تنگنا بود
ز دیوار دراعت یافتستی — براه رزم اقبال دارد رستمی
سرم برداشت از زانو گرانی — شکست خاطر ما را گرانی
قلم انعارس مرکب ایامل — که زدی ارجش در روم
روم از معدن نامدی اندر — حاضر و دی ارباب
بی راحت ز مرکب [illegible] — در از افتاد در مهدی
نه از دست قلمی مارش است — نه گرگ [illegible]
دوات از طلعه مشک ختائی — نامده از قلم [illegible]
دلی طبع [illegible] — که [illegible]
در قها از ریاضی رسیدند — مدامی مایی جمعت [illegible]
لسان حل دو صد [illegible] — که تا کی برکند انسان فلک
جو کل مردم دو [illegible] — ز بیوندت سرا [illegible]

کتاب من مصدق کلک مرحوم — تمام عالمی معنوی معلوم
زمام شد خوشا طی مسکر حا — خورد دم با چو سنبل بر لبها
تمام ایزد همه خورم و بهار است — کز و بی بادم و بار بار است
بود هر داستان زو کوستانی — کز و بستان زگل روی لسانه
هزاران نامه گل در وی شکفته — دو صد گلبن بگلزار نامه
همهای معانی شاخ در شاخ — عبارالس بوالسحان گشاخ
هر سو حدیث ارجمند ی — هزاران لطافت جوهری
دلش آن زیرک بحث نکته سنج — نشاند برلب آن جو بارش
سخن در پیش او دل هم نسوزد — سبکبار خاطر درهم نسوزد
زبانش سرزلس سرزنانی — زجیب او بیرون دست دعائی
ز بحر العانی کنار او گوهر — جواهر نامه گلها از و خوش نگردد بلبلان از او سخنگو
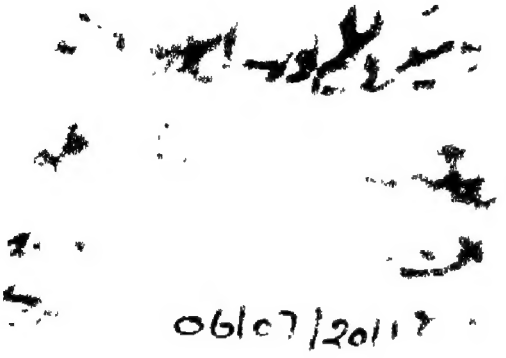
تمام سال سد این حبس فاجو — رسانید آخر سالی بآجو
رسانند بعد از ان سال محمد — بهم سال از بهم عشر از بهم صد
ز قسم بیت هفتش را شماره — هزار آمد ولیکن چار باره
خداوندا بمردان ره عشق — بهاده چشم در سر نگه عشق
رسانا و این عروس حجله غیب — تهی دامان سعی از و طلب عیب
سزد رسته دار کان دولت — بطفیل آن شتر صولت